

2009
FAALİYET
RAPORU

müşteriye
bakmak,
başarıyı
görmek

MÜŞTERİYE BAKMAK, BAŞARIYI GÖRMEK

Bizim için başarı, sadece aldığımız ödüller ya da elde ettiğimiz yüksek cirolar değil. 47 yıldır sürdürdüğümüz başarımızın arkasında, her zaman müşterilerimizin gülen yüzü var. Ürettiğimiz her projede, ortaya koyduğumuz her tasarımda müşterilerimizin istek ve ihtiyaçlarını ön planda tutuyor; daima onlar için çalışıyoruz. Biliyoruz ki, sürdürülebilir büyümemizin ve kârlılığımızın kaynağı müşterilerimiz...

Her zaman müşterilerimize yakından bakmaya devam ediyoruz. Çünkü, yakından baktıkça onları ve kendimizi daha iyi anlıyoruz. Başarının sırrının müşterilerimizde gizli olduğunu biliyoruz.

müşteriye
bakmak,
başarıyı
görmek

İçindekiler

Kısaca Oto	04
Yönetim Kurulu Başkanı Mektubu	08
Yönetim Kurulu Üyeleri	10
Denetim Kurulu Üyeleri	11
2009 Yılı Değerlendirmesi	12
Toplantı Gündemi	26
Yönetim Kurulu Raporu	27
Denetçi Raporu	35
Bağımsız Denetçi Raporu	36
Mali Tablolar	38
Mali Tablolar ve Tablolara İlişkin Açıklayıcı Notlar	43
Mali Oranlar	84
Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu	88

Kısaca Otokar

Otokar Otobüs Karoseri Sanayi A.Ş., 1963'ten bu yana otomotiv sektöründe kendi teknoloji, tasarım ve uygulamaları ile müşterilerinin ihtiyaçları doğrultusunda özel çözümler sunuyor. Koç Topluluğu bünyesinde yer alan Otokar, Sakarya Arifiye'deki 552.000 metrekaresel fabrikasında yaklaşık 1200 çalışanı ile faaliyet gösteriyor.

Ticari araç alanında minibüs, otobüs, semi-treyler üreten Otokar, çeşitli tiplerde 4x4 arazi tipi araçlar ve savunma sanayii için taktik tekerlekli zırhlı araçlar üretiyor. Otokar, ayrıca Türkiye'nin ilk Milli Tankını tasarlamak üzere ALTAY Projesi'nde ana yüklenici olarak görev alıyor.

Vizyon

Otokar, kendi teknolojisini geliştirerek, ürünlerinde yerli ve milli kimlik özelliğini korur; topyekün mükemmellik felsefesi ile müşterilerinin, çalışanlarının ve ortaklarının memnuniyetinde sürekliliği sağlamayı hedefler.

Prensipier

Otokar, Koç Topluluğu'nun belirlediği hedef ve ilkeleri çerçevesinde, çalışanlarıyla birlikte, müşterilerinin tatminini sağlayarak, sağlıklı gelişmeyi, evrensel kalite ve standartlarda ürün ve hizmetler sunmayı amaçlar. Bu suretle ülkesi, müşterileri, ortakları ve yan sanayi için güvenilirlik, devamlılık ve saygınlık simgesi olmayı hedefler. Otokar, müşterilerine odaklanır, daima "en iyi" olmak için çalışır, en önemli sermayesinin insan kaynağı olduğunu bilir, sürekli gelişmek için kaynak yaratmak amacı ile üstün iş ahlakı ve çalışma ilkelerine uyarak, gücünü aldığı Türk ekonomisine güç katmayı hedefler.

Misyon

Otokar'ın ana görevi, ticari araçlar ile çeşitli savunma sanayii mamullerini, müşteri beklentileri doğrultusunda, dünya çapında rekabet gücü olan ürünler olarak tasarlamak, üretmek ve pazarlamaktır.

Otokar

2009
FAALİYET
RAPORU

müşteriye
bakmak,
başarıyı
görmek

OTOKAR

18821785

Otokar

Yönetim Kurulu Başkanı Mektubu

Değerli ortaklarımız,

Müşterilerimize, ortaklarımıza, sosyal paydaşlarımıza ve ülkemize yarattığımız kazançları ve katma değeri, 2009 yılında yaşanan ekonomik krize rağmen, devam ettirmenin mutluluk ve gururunu yaşıyoruz.

Hepimizin yakından takip ettiği gibi, geçtiğimiz yıl yaşadığımız ekonomik kriz, birçok ülke ve sektörü derinden etkiledi; birçok şirket kârlılık ve kazanç elde etmenin yanında, varlıklarını sürdürülebilmek için büyük uğraşlar verdi. Uzun vadeli planlarını “sürdürülebilir büyüme” stratejisi üzerine kuran şirketler ve sektörler krizden daha az yara aldılar. Ancak, yaşanan kriz, globalleşen yaşamda artık hiçbir şirketin ve hiçbir sektörün dünyada yaşanan ekonomik, sosyal ve siyasi gelişmelerden kendini tamamen soyutlamasının mümkün olmadığını, sürdürülebilir büyümeyi sağlamanın her geçen gün daha da zorlaştığının somut bir kanıtı oldu.

Pazar şartları artık tüm sektörler için daha çetin... Global ölçekte hareket edip, küresel gelişmelerden aynı ölçüde etkilenen müşteriler ve kullanıcılar da artık çok daha seçici, çok daha araştırmacı. Beklentileri daha yüksek olan müşteriler için, artan rekabet ile birlikte standartlaşan ürün kalitesi ve üretim teknolojisi, satın alma kararında artık öncelikler arasında yer almıyor. Özellikle son yaşanan ekonomik kriz sonrasında daha kıt kaynaklarla hareket eden müşteriler ve kullanıcılar, yapacakları yatırımın karşılığını daha fazla istiyorlar. Müşteriler kendi ihtiyaçlarına ve beklentilerine en uygun ürünü, en düşük fiyat ile elde etme ve kendilerine özel ürün ve hizmet alma konusunda artık çok daha duyarlılar.

Müşteri taleplerindeki bu değişim, artan rekabet koşulları ile birleşince şirketler varlıklarını ve kazançlarını devam ettirebilmek ve büyümelerini sürekli kılmak için müşterilerini odak noktasına alarak üç alana daha da fazla önem veriyorlar: Maliyetler, Yenilikçilik ve Tasarım... Bu trend, otomotiv sektöründe de kendisini gösteriyor. Global şirketler maliyetlerini düşürmek için üretimlerini geliştirmekte olan ülkelere kaydırırken, tasarıma ve müşterilerin ihtiyaçlarını karşılayacak yenilikçi çalışmalara ağırlık veriyorlar.

Bu son gelişmeler, otomotiv sektöründe bugüne kadar “Avrupa'nın üretim merkezi” konumunu başarı ile sürdüren Türkiye için maalesef bir tehdit unsurunu da beraberinde getiriyor. Özellikle ekonomik krizde fiyatlarını artıramayan, ancak yenilikçiliğinden ödün veremeyen uluslararası otomotiv firmaları, rekabetçi yapılarını korumak, maliyetlerini azaltmak ve kârlılık sağlamak için üretimlerini maliyetlerin düşük olduğu farklı ülkelere kaydırıyorlar. Bu noktada, Türkiye'nin bu tehdidi fırsata çevirmesi, rekabet avantajlarını koruyarak, sektörün sürdürülebilir büyümesini sağlaması için teknolojiye sahip ve hakim olması, kendi tasarımlarını yaratabilmesi gerekliliği karşımıza çıkıyor...

Otokar'ın, bu eğilimleri öngörerek, stratejilerini bu yönde belirlemiş, rekabet avantajlarını yakalamış, tasarımı ve fikri mülkiyet hakları kendisine ait ürünlerle dünya çapında bir firma olduğunu söylemekten gurur duyuyorum. Otokar, kurulduğu günden bu yana, müşterilerini odak noktasına alarak müşteri beklenti ve ihtiyaçları doğrultusunda kendi tasarımları olan araçları dünya çapında rekabet avantajı sağlayan maliyetlerle üretme kapasitesine sahip ender şirketlerden bir tanesi. Müşterilerine ve kullanıcılarına özel ürünler sunarak, savunma sanayii ve ticari araçlar dengesini koruması, bu sayede pazardaki dalgalanmalardan en az şekilde etkilenmesi de şirketin büyümesinin sürdürülebilir hale gelmesindeki en önemli etkenlerden...

Bu yönleri ile Otokar, 2009 krizine rağmen, ciroda yüzde 5'lik büyümeye imza atarak sürdürülebilir büyümesinden taviz vermedi; ülkesine kazanç ve ortaklarına kârlılık sağlamaya devam etti.

Türkiye'de ağır ticari araçlar pazarında talep yüzde 34 gibi büyük oranda gerilerken pazar payını artırarak küçük ve orta boy otobüste pazar liderliğine ulaştı. Savunma sanayinde başlatılan projeleri başarı ile devam ettirdi, Türkiye'nin lider taktik araç üreticisi ve ihracatçısı konumunu pekiştirdi... Toplu taşıma ürün gamında önemli yeniliklere imza atarak, tasarladığı otobüslerle dünyada ödül alan bir firma oldu. Bunlar ve bunlar gibi Otokar'ın 2009'da imza attığı diğer başarıları raporumuzun ilerleyen bölümlerinde detaylı olarak inceleyebileceğiz, büyümemizi sürdürülebilir kılmak ve ekonomik kârlılığımızı devam ettirebilmek için yürütmekte olduğumuz iyileştirme ve verimlilik artırma çalışmalarının bir özetini bulacaksınız.

Ulaştığımız başarıyı sürdürmek ve daha iyilerine imza atmak üzere çalışmalarımızı aynı hız ve kararlılıkla sürdüreceğimiz yeni bir yıla başladık. 2010, ekonomik krizin etkilerinin azaldığı ancak, pazardaki toparlanmaların beklenenden daha uzun süreceği zor bir yıl olacak. Genişleyen ürün ailemiz ile faaliyet gösterdiğimiz pazarlarda liderliğimizi ve öncülüğümüzü koruyacak, ticari araç alanında Avrupa pazarında daha fazla söz sahibi olacak, Türk ve dünya savunma sanayiinde gündemdeki projelerde tasarım, mühendislik ve üretim kabiliyetimizi ortaya koyacağız...

Başlattığımız projeleri tamamlamak, yeni başarılarla imza atmak ve sürdürülebilir büyümemizi korumak için çalışacağız.

2010 yılının Otokar ve siz ortaklarımız için başarılı ve kazançlı bir yıl olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla,

Kudret Önen
Yönetim Kurulu Başkanı

Yönetim Kurulu Üyeleri

Kudret ÖNEN
Başkan

Sn. Önen, 1953 doğumlu ve üniversite mezunu olup, Koç Holding A.Ş. Savunma Sanayi ve Diğer Otomotiv Grubu Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Halil İbrahim ÜNVER
Başkan Vekili

Sn. Ünver, 1950 doğumlu ve üniversite mezunu olup, Ünver Holding A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Dr. Bülent BULGURLU
Üye

Sn. Bulgurlu, 1947 doğumlu ve üniversite mezunu olup, Koç Holding A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO'su olarak görev yapmaktadır.

Alpay BAĞRIAÇIK
Üye

Sn. Bağrıaçık, 1938 doğumlu ve üniversite mezunu olup, Koç Holding A.Ş.de Denetim ve Mali Grup Başkanı olarak çalışmış, Yönetim Kurulu Üyesi ve Danışman olarak devam ettiği görevinden 2002 yılında emekli olmuştur.

Ali Tarık UZUN
Üye

Sn. Uzun, 1964 doğumlu ve üniversite mezunu olup, Koç Holding A.Ş. Denetim Grubu Başkanı olarak görev yapmaktadır.

A. Serdar GÖRGÜÇ
Üye - Genel Müdür

Sn. Görgüç, 1959 doğumlu ve üniversite mezunu olup, Otokar Otobüs Karoseri A.Ş. Genel Müdürü olarak görev yapmaktadır.

Taylan BİLGEL
Üye

Sn. Bilgel, 1942 doğumlu ve üniversite mezunu olup, Orta Anadolu Otomotiv Ticaret ve Sanayi A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin yetki sınırları Şirket Ana Sözleşmesinin 12. maddesi ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile belirlenmiştir.

Denetim Kurulu Üyeleri

Serkan ÖZYURT
Denetçi

Sn. Özyurt, 1968 doğumlu ve üniversite mezunu olup, Koç Holding A.Ş. Denetim Grubu Başkanlığı'nda Koordinatör olarak görev yapmaktadır.

M. Metin UTKAN
Denetçi

Sn. Utkan, 1940 doğumlu ve üniversite mezunu olup, Utkan YMM Yönetim Kurulu Başkanı ve Kurucu Üyesidir ve Yeminli Mali Müşavir olarak görev yapmaktadır.

2009 Yılı Değerlendirmesi

“MÜŞTERİLERİMİZİN İHTİYAÇLARINA VE BEKLENTİLERİNE ODAKLANDIK”

Otokar, müşteri ve kullanıcılarının beklenti ve ihtiyaçlarını yerinde ve doğru analiz ederek, durgun geçen 2009 yılında araştırma geliştirme çalışmalarına odaklandı. 5,5 metreden 12 metreye kadar olan toplu taşımacılık ailesini tamamladı. Askeri araç ailesine yeni araçlar ve modeller ekledi. Semi-treyler araçlarında yeniliklere devam etti.

M-2010 / CENTRO

Türkiye pazarında, hatlı minibüs taşımacılığının değişmez lideri Otokar, pazardan aldığı bilgiler ve yeni ihtiyaçlar doğrultusunda yeni nesil bir minibüs tasarladı. Yeni minibüs M-2010 markası ile Türkiye'ye, CENTRO markası ile Avrupa'ya sunuldu.

Otokar mühendisleri tarafından tasarlanmış ve geliştirilmiş, en yeni ve tamamı yerli tasarım tek Türk minibüsü olma özelliğini taşıyan M-2010 minibüsünde çok önemli yeniliklere imza atıldı. Emisyon seviyesini en aza indiren çevreci Euro 4 motor, AB standartlarında güvenlik ve emniyet uygulamaları kullanıldı. Sınıfında ilk olarak sunulan, dört tekerinde havalı süspansiyon uygulaması sayesinde şehiriçi yolcu taşımacılığında konfor artırıldı.

DORUK 215T

Otokar, şehirlerarası ve turizm yolcu taşımacılığı için büyük otobüslere kıyasla daha az maliyetli, küçük otobüslere kıyasla daha yüksek yolcu taşıma kapasitesine sahip araç ihtiyacına yönelik olarak 39 kişi taşıma kapasiteli, 10 metrelik yeni model otobüsü Doruk 215T'yi taşımacılık sektörüne sundu.

Doruk 215T, Euro 4 emisyon seviyesine sahip 4 silindri 215HP gücündeki motoru sayesinde yakıt tüketimini en aza indiriyor ve işletme maliyetlerini makul bir seviyeye getirmek için önemli bir avantaj yaratıyor.

VECTIO 250T

2009 yılında otobüs ürün ailesini Euro 5 emisyon seviyesine sahip motorlar ile yenileyen Otokar, turizm ve şehirlerarası yolcu taşımacılığı için VECTIO 250T'yi Avrupa pazarına sundu. Tarihi Avrupa kentlerinde üstün manevra kabiliyeti ve yüksek yolcu taşıma kapasitesi ile ön plana çıkan 10 metrelik otobüs, Busworld Kortrijk'te "orta boy otobüs" kategorisinde Avrupa'nın en büyük ödülü "Grand Award"u kazandı.

KENT 290H

Şehirlerde artan toplu taşıma ihtiyacını takip eden, belediyelerin ve özel kurumların halka sunduğu toplu taşıma hizmetinin standartlarının yükseldiğini gözlemleyen Otokar, daha çağdaş ve modern ulaşım aracı olarak KENT'i geliştirdi. 12 metrelik KENT serisi ile Otokar, otobüs sınıfındaki ürün yelpazesini tamamladı.

İlk olarak KENT 290H halk otobüsü modeli satışa sunulan KENT'i Otokar mühendisleri aynı tasarım konseptinde farklı ihtiyaçlara cevap verebilecek modüler bir altyapıda tasarladı.

KENT 290LF

KENT serisinin geliştirilen ikinci modeli olan KENT 290LF, alçak tabanı ile büyükşehirlerdeki toplu taşımacılık ihtiyaçlarına cevap vermek üzere tasarlandı. Busworld Kortrijk Fuarı'nda Avrupa'ya, COMVEX Fuarı'nda Türkiye pazarına sunulan KENT 290LF, kullanıcıların beğenisini kazandı.

KENT 290LF, geniş iç hacmi, yüksek performanslı kliması, engelli vatandaşların kolayca inip binebilmesi için engelli rampalı ve basamaksız alçak tabanı ile şehiriçi toplu taşımacılıkta dikkatleri üstüne çekti.

KAYA MAYIN KORUMALI PERSONEL TAŞIYICI

Son dönemde mayına dayanıklı araçlar alanında dünyadaki gelişim trendini gören Otokar, hem mayın korumalı, hem üstün arazi performansına sahip, hem de yüksek sayıda personel taşıma kabiliyeti bulunan bir araç için çalışmalarını başlattı. Yeni konsept ürün olarak geliştirilen mayın korumalı zırhlı personel taşıyıcının 2008 yılında ilk kez prototipi yapıldı. KAYA ilk kez 2009'da IDEX Fuarı'nda tanıtıldı. KAYA, çeşitli testlere tabi tutularak, NATO standartlarında tarif edilen kriterleri başarıyla geçti. İlk kez bu araç için mayına dayanıklı personel koltuk sistemleri tasarlandı.

KAYA Personel Taşıyıcı, 12 kişi taşıyabilen araç üzerindeki silah kulesiyle araca gelen tehditlere karşılık verme yeteneği sunuyor.

KAYA MAYIN KORUMALI YÜK TAŞIYICI

KAYA mayın korumalı zırhlı araç serisinin Yük Taşıyıcı modeli arazi ve normal yol koşullarında tehdit bölgelerinde yük taşımacılığı için uygun bir platform olarak tasarlandı ve üretildi. Yeni araç, ilk kez IDEF Fuarı'nda sergilendi. Aracın zırhlı kabin bölümü, tehdit unsurları içeren bölgelerde her türlü askeri malzemenin taşınması sırasında personelin en iyi şekilde korunmasını ve tehdit altında güvenli bir şekilde ulaşımını sağlıyor.

YENİ COBRA MODELLERİ

2009 yılı içerisinde; Cobra aracı üzerine çeşitli görev donanımlarının entegrasyonu, ilave özelliklerin eklenmesi ile kullanıcı talepleri doğrultusunda çeşitli araç versiyonlarının tasarım faaliyetleri gerçekleştirildi.

ARMA TAKTİK TEKERLEKLİ ZIRHLI ARAÇ

Gelişen tehditler ve artan ihtiyaçlar doğrultusunda Otokar, 2009 yılında 6x6 ARMA Taktik Tekerlekli Zırhlı Araç projesini başlattı. Aracın konsept ve tasarım çalışmaları 2009 yılı içerisinde tamamlanarak bir test prototipi üretildi.

ALTAY MİLLİ TANK PROJESİ

Otokar'ın ana yükleniciliğinde yürütülen ALTAY Millî İmkanlarla Modern Tank Üretimi Projesi'nin Başlangıç Toplantısı 2009 başında Otokar fabrikasında gerçekleştirildi. Başlangıç toplantısına Savunma Sanayi Müsteşarlığı ve Kara Kuvvetleri Komutanlığı heyetleri, alt yükleniciler olan Aselsan, Roketsan, MKE ve Hyundai Rotem firmalarının üst düzey temsilcileri katıldı.

ALTAY Projesi'nde çalışmalar devam ederken, 2009 yılında tank çalışma grubuna özel ofis alanı hazırlandı. Ar-Ge test imkanlarının artırılması için özel ekipmanlar alınarak yatırım yapıldı.

YENİLENEN LAND ROVER DEFENDER VE ZPT

Otokar, Land Rover Defender ve Otokar Zırhlı Personel Taşıyıcı araçlarını kullanıcı beklentileri ve gelişen ihtiyaçlara göre yeni motor ve iç tasarım ile yeniledi.

36.000 LİTRE ALÜMİNYUM TANKER SEMİ-TREYLER

Kullanıcıların daha fazla kapasiteli tanker ihtiyaçlarını değerlendiren Otokar, standart 35.000 lt kapasiteli olan alüminyum tanker semi-treylerde geliştirme, tasarım ve mühendislik çalışmaları yürüttü. Bu çalışmalar sonucu, önemli oranda ağırlık azalması sağlanarak standart tanker hacmi 36.000 lt'ye yükseltildi.

GALVANİZ ŞASİLİ SEMİ-TREYLER

Otokar, Türkiye'de yine bir ilke imza atarak galvaniz şasili semi-treyleri üretti ve satışına başladı. Otokar, yeni semi-treyleri ile maksimum dayanıklılık ve 5 yıl paslanmazlık garantisi sağlayarak, lojistik firmalarının bu alandaki beklentilerini karşılamış oldu.

“OTOKAR ORADAYDI...”

2009 yılında kullanıcının hizmet verdiği her ortamda, Otokar da oradaydı. Müşterilerinin ihtiyaçlarına odaklanan Otokar, müşterilerinin ve kullanıcıların çalıştığı, hizmet verdiği yerlerde onların beklentilerini dinledi; onların ihtiyaçlarına yönelik geliştirdiği çözümleri, kullanım alanlarında paylaştı.

DORUK 190LE TÜRKİYE TANITIM TURLARI

2008 yılı Design Turkey Endüstriyel Tasarım Ödülleri'nde “İyi Tasarım Ödülü”nün sahibi olan Otokar'ın 9 metrelik otobüsü Doruk 190LE modeli 2009 yılı başında Türkiye'yi dolaştı. Karadeniz, Doğu, Anadolu, İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde toplam 25 belediye ziyaret edilerek Doruk 190LE'nin modern yolcu taşımacılığı ve avantajları hakkında bilgiler verildi.

DORUK 215T TÜRKİYE TANITIM TURLARI

2009'da 10 metrelik yeni otobüsünü turizm taşımacılarının beğenisine sunan Otokar, DORUK 215T'yi Türkiye genelinde turizm taşımacılığı profesyonelleri ile buluşturdu. İstanbul ve Van gibi çeşitli illerde toplantılar düzenleyerek aracını TOFED, İSTAB gibi dernek ve odaların üst düzey yöneticileri ve şehirlerarası ve turizm taşımacılığı yapan şirket sahipleri ve yetkililerine yakından tanıttı.

KENT TÜRKİYE TANITIM TURLARI

Otokar, 12 metrelik yeni otobüs serisi KENT'i tanıtmak üzere düzenlediği toplantılarda İETT, TÖHOB, İstanbul Halk Ulaşım, Yeni İstanbul Halk Otobüsleri, Özulaş, Öztaş, Mavi Marmara, BURULAŞ gibi kurumlarla bir araya geldi. Bu toplantılarda 12 metrelik toplu taşıma otobüsleri konusunda en yetkin isimler KENT'i inceleme fırsatı buldu. Otokar KENT, ulaşım profesyonellerinden tam not aldı. Yıl boyunca KENT'in Ankara, Malatya, İstanbul, Elazığ gibi farklı illerde de tanıtımlarına devam edildi.

M-2010 TANITIM TURLARI

Otokar'ın yeni minibüs serisi M-2010'u tanıtımı İstanbul'da bayiler ve minibüs oda ve dernek yöneticilerinin katılımı ile yapıldı. Araçların kullanıcılarla buluşması, hatlı minibüs taşımacılığının yoğun olarak yapıldığı İstanbul ve Ankara'daki duraklarda devam etti. Sadece minibüs sahiplerinin değil, yolcuların da büyük ilgi gösterdiği minibüs tanıtımlarında M-2010, minibüsçülerden tam not aldı.

ALTERNATİF YAKITTA DENEME TURLARI

Otokar'ın alternatif yakıtlarla çalışan araçlar üzerindeki çalışmalarının en yenisi olan doğalgazlı Doruk 230DG, 2009'da kullanıcıların yakından incelemelerine sunuldu. İETT tarafından halkın hizmetine sunulurken, bir ay boyunca deneme seferleri yaptı. Doruk 230DG, testlerde üstün performans gösterdi. Bu testleri takiben, Doruk 230DG, EGO tarafından Ankara'nın farklı hatlarında da deneme seferleri yaptı ve yapılan tüm zorlu testlerden başarı ile geçti.

KLİNİK GÜNLERİ

Otokar, ticari araç müşterilerine yetkili servisler bünyesinde verdiği klinik hizmetlerini 2009'da Denizli, Adana, Trabzon, Diyarbakır, Sakarya'da sürdürdü. Kullanıcı dilek ve taleplerinin dinlendiği, karşılıklı görüş alışverişlerinin yapıldığı günlere ilgi büyük oldu.

DAHA GENİŞ HİZMET AĞI

Otokar, ürün ve hizmetlerini daha geniş kitlelere ulaştırmak için hizmet ağını genişletti. 2009 yılı içinde Türkiye genelinde toplu taşımacılık alanında 8 adet, treyler alanında 3 adet yeni yetkili servis açıldı; 2 yeni treyler yetkili satıcısı Otokar ailesine katıldı ve Avrupa'da 2 yeni distribütörlük anlaşması imzalandı.

OTOKAR, DAİMA TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ'NİN YANINDA

Otokar Satış Sonrası Hizmetler gezici servis ekipleri, Otokar araçlarına yerinde planlı olarak verdiği bakım/onarım hizmetlerini 2009 yılında da aralıksız sürdürdü. Bu kapsamda yurtiçi ve yurtdışında görevde bulunan, TSK envanterindeki Cobra ve ZPT araçlarının bakım ve onarım hizmeti verildi.

OTOKAR, SATIŞ SONRASI HİZMETLERDE SINIR TANIMİYOR

Otokar, dost ve müttefik ülke ordularındaki araçları için satış sonrası hizmetlerini başarı ile devam ettirdi. 2009'da yurtdışındaki araçlar için yapılan ziyaretlerde araçlara teknik destek sağlandı, kullanıcılarının geri bildirimleri alındı, kullanıcı eğitimleri düzenlendi, teknik destek ihtiyaçları giderildi.

FUARLAR

Otokar, mevcut ve yeni geliştirdiği araçları müşterilerine ve kullanıcılarına yakından tanıtmak üzere yurtiçi ve yurtdışında birçok etkili fuara katıldı.

IDEX

22-28 Şubat tarihlerinde Abu Dabi'de düzenlenen IDEX Savunma Sanayii Fuarında Otokar, KAYA 4x4 mayın korumalı zırhlı aracını ilk kez görücüye çıkardı.

IDEF

27-30 Nisan tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen 9'uncu IDEF Uluslararası Savunma Sanayi Fuarı'nda Otokar, dünya çapında tanınan taktik tekerlekli zırhlı araç COBRA'nın silah taşıyıcı üç farklı versiyonu, yenilenen LAND ROVER DEFENDER ve ZIRHLI PERSONEL TAŞIYICI araçları, mayına karşı dayanıklı yeni zırhlı araç ailesinden KAYA'nın personel ve yük taşıyıcı modellerini sergiledi. Otokar'ın fuardaki standında ayrıca ALTAY Milli İmkanlarla Modern Tank Üretimi Projesi'ndeki çalışmalarla ilgili bilgiler verildi.

BAHREYN GÜVENLİK FORUMU VE FUARI

24-25 Şubat tarihlerinde Bahreyn'de düzenlenen Bahreyn Güvenlik Forumu ve Fuarı'nda dünyada tanınan COBRA zırhlısını ve Otokar Zırhlı Personel Taşıyıcısı'nı sergiledi.

DSEI

Londra'da 8-11 Eylül tarihleri arasında düzenlenen DSEI savunma fuarında Otokar, Kaya ve Cobra araçlarını sergiledi.

BUSWORLD

Otokar, Avrupa'nın en büyük otobüs fuarı olan Busworld Kortrijk'te KENT ve CENTRO'yu ilk kez tanıtırken, Otokar'ın Avrupa'da en çok tercih edilen 7 metrelik otobüsü NAVIGO'nun ve 9 metrelik VECTIO serisinin Euro 5 motor emisyonuna sahip modellerini ilk kez sergiledi. Fuarda Otokar'ın VECTIO 250T otobüsü "Grand Award" ödülüne layık görüldü.

COMVEX

Otokar, 3-6 Aralık tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen ticari araç fuarında DORUK ve KENT otobüslerini, yeni minibusünü ve farklı semi-treyler modellerini sergiledi. Otokar, alçak tabanlı KENT 290LF, yenilenen Doruk 190LE model otobüsünü ve galvaniz şasili semi-treylerini ilk kez fuar ziyaretçilerine tanıttı.

“ÇALIŞMALARIMIZ ÖDÜLENDİRİLDİ”

Müşteriye ve kullanıcılara odaklanma Otokar'ı başarıya taşıdı. Otokar, hem ticari hem de askeri araçlar alanında önemli siparişlere imza atarken, çalışmalarını çeşitli kurum ve kuruluşlarca ödüllendirildi ve takdir kazandı.

“CİRODA YÜZDE 5 ARTIŞ”

Otokar, yeni ürün geliştirme, yeni pazarlara girme ve savunma sanayii çalışmaları stratejileriyle hedeflerine başarıyla ulaştı. Şirket, cirosunda geçen yıla göre %5 artış yakaladı.

“İHRACATTA ATILIM”

30'dan fazla ülkede araçları bulunan Otokar, 2009 yılında otobüs alanında Avrupa pazarını hedefledi. 2009'da 300'ün üzerinde otobüs ihracatı yaparak, Avrupa pazarında en hızlı büyüyen otobüs üreticilerinden biri oldu.

Savunma sanayiinde ise, Otokar, 2008'de yapılan sözleşmelerin teslimatına odaklandı. 2009 yılında yeni araçlarını yeni pazarlara tanıtarak satışlarını artırdı.

“OTOBÜSTE LİDER”

2009 yılında Otokar, OSD verilerine göre küçük ve orta boy otobüste yılın pazar lideri oldu. Çağdaş ve modern yolcu taşımacılığı amacıyla üretilen Otokar'ın Sultan ve Doruk marka otobüsleri, müşterilerinin beklentilerini karşılayarak, en çok tercih edilen küçük ve orta boy otobüsler olarak ilk sıraya yerleştiler.

“MİNİBÜSTE LİDER”

Otokar, dolmuş minibüs olarak adlandırılan hatlı minibüs taşımacılığı pazarında liderliğini korudu.

“TANKER VE FRİGORİFİKTE LİDER”

Otokar, 2009'da frigorifik treyler ve ADR'li tanker kategorisinde pazar lideri oldu. Otokar, frigorifik treylerde 9 yılı üst üste pazar lideri olarak kapatmış oldu.

“TAKTİK TEKERLEKLİ ARAÇTA LİDER”

Otokar, 2009 yılında hem iç hem de dış pazarlarda teslim ettiği zırhlı/zırhsız taktik tekerlekli araçlar ile bu alandaki liderliğini korudu.

ARTAN MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ

Otokar, bağımsız denetim firmalarının yaptığı araştırmaya göre tüm Türkiye'de küçük otobüs kategorisinde müşteri bağlılık endeksi en yüksek firma oldu. Markaya duyulan yakınlıkta da rakipleri arasından sıyrılarak en yüksek puanı aldı.

AVRUPA'DAN BÜYÜK ÖDÜL

Otokar'ın yurtdışına VECTIO markası ile ihraç edilen Doruk otobüsü, Belçika'da düzenlenen Busworld Kortrijk Otobüs Fuarı'nda "orta boy otobüs" kategorisinde Avrupa'nın en büyük ödülü "Grand Award"u kazandı. Avrupa'da otobüs sektörü temsilcilerine verilen bu büyük ödülü alan ilk Türk üretici firma Otokar oldu.

AVRUPA TİP ONAY

Otokar, Avrupa Birliği ülkelerinde ilk olarak 29 Nisan 2009 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren 2007/46/EC Avrupa Tip Onayı (EWVTA) direktifine göre, semi-treyler araçları için Avrupa'da bu onayı almaya hak kazanan ilk Türk üretici oldu. Bu onay ile Otokar, 27 AB ülkesinde treylerlerini tescil ettirmeye hak kazandı.

TAKTİK TEKERLEKLİ ARAÇLAR PROJESİ

Otokar, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ihtiyacı olan taktik tekerlekli araçlar için başlatılan "Taktik Tekerlekli Araçlar (TTA) 3/4 Ton Projesi"nde Ana Yüklenici olarak seçilerek tasarım ve üretime başladı.

OTOKAR ZIRHLILARI DÜNYANIN TERCİHİ

2009 yılında Otokar'ın zırhlı araçları farklı ülkelerin silahlı kuvvetleri tarafından tercih edilmeye devam etti. 15 ülkenin silahlı kuvvetlerinin envanterinde araçları bulunan Otokar, 2009 yılında, daha önce sözleşmesini yapmış olduğu zırhlı araçlarının teslimatlarını tamamladı.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI'NIN ZPT'LERİ YENİLENDİ

2009'da Jandarma Genel Komutanlığı'nın ekonomik ömrünü tamamlamış Zırhlı Personel Taşıyıcı araçlarının modernizasyon ve yenileştirme projesi tamamlandı.

COBRA NATO TATBİKATLARINDA

COBRA kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer (KBRN) keşif araçları geçtiğimiz yıl yapılan “Svizec 2009” tatbikatında başarılı performans sergiledi. Türkiye’de tasarlanıp üretilmiş ilk KBRN keşif aracı olan COBRA, Otokar’ın zırhlı araç alanındaki bilgi birikimiyle NATO standartlarında tasarlandı.

Cobra, ayrıca 6 Mayıs’ta NATO’nun düzenlediği “Cooperative Longbow-Cooperative Lancer 09” askeri tatbikatında görev aldı. Barış için işbirliği programı çerçevesinde yapılan tatbikata, Türkiye, ABD, İngiltere, Gürcistan, Ukrayna, Azerbaycan, Yunanistan, Kanada, Arnavutluk, Bosna Hersek, Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, İspanya, Makedonya ve Birleşik Arap Emirlikleri’nden bine yakın personel katıldı.

YENİ FİLO SİPARİŞLERİ

Otokar, 2009 yılında da önemli filo siparişleri almaya devam etti. İnegöl’e 30 Sultan City, Yozgat’a 32 adet Sultan City gibi yüksek adetli teslimatlara imza attı.

OTOKAR, BELEDİYELERİN DE TERCİHİ OLDU

Modern ve çağdaş taşımacılık çözümleri sunmak üzere ürün ailesine Doruk LE ve Kent otobüslerini ekleyen Otokar’ın yeni modelleri belediyeler tarafından beğenildi. İzmir Ulaşım Hizmetleri İZULAŞ, Bursa Ulaşım Hizmetleri BURULAŞ, Sakarya Büyükşehir Belediyesi, Düzce Belediyesi filolarında Otokar’ın otobüslerini tercih ettiler.

“DAHA DA İYİYİ HEDEFLEDİK”

Otokar, müşterilerine daha iyi hizmet sunabilmek, ekonomik durgunluk döneminde kârlı ve etkin çalışmalar yapmak, iş verimliliğini artırmak üzere iyileştirme ve geliştirme çalışmalarına da ağırlık verdi.

HİZMET AĞI ÇALIŞMALARI

Türkiye çapında 80’in üzerinde noktada satış ve servis hizmeti veren Otokar, pazardaki büyümesine paralel olarak yeniden yapılanma konusunda da müşterilerini memnun edecek tesisler ve standartlar ile ilgili çalışmalarına devam etti. Geçtiğimiz yıl başlatılan, yenileme çalışmaları Otokar’ın kurumsal kimliğine paralel olarak otobüs bayileri, servisleri ve yedek parça bayilerinde devam etti.

Müşterilerine daha iyi hizmeti sunmak ve yeni araçlar hakkında satış ve servis ekibini bilgilendirme amaçlı eğitimlere 2009 yılında da devam etti. Otokar bünyesinde fiziki Teknik Eğitim Merkezi oluşturularak, filo, kamu ve askeri araç müşterileri ile yurtiçi/yurtdışı yetkili servislere uygulamalı ve teorik eğitimler sürdürüldü.

SÜREÇLERDE VERİMLİLİK

Araç üretiminde ve süreçlerde tasarruf, iyileştirme ve verimlilik artırma amacıyla 2009 yılında satınalma, üretim, üretim tesis, planlama ve kalite alanlarında 74 proje uygulamaya alındı. 249 mavi, 117 beyaz yakanın görev aldığı projelerde yıl sonunda verimlilik artışları elde edildi.

ÜRETİM HATTINDA VERİMLİLİK

Üretim hattında maliyet azaltıcı, verimlilik artırıcı iyileştirmeler devam etti.

2009 yılında 12 metrelik otobüs üretimini devreye alan Otokar, bu alanda yatırımlarını yaptı, 2008 yılında envanterimize katılan yeni tesisteki boyahaneyi devreye aldı.

EN DEĞERLİ VARLIĞIMIZ ÇALIŞANLARIMIZ

2009 yılında Otokar çalışanlarına yönelik motivasyon ve bağlılık artırıcı çalışmalara devam edildi. Oryantasyon programlarında da iyileştirmeler yapıldı.

Yıl boyunca beyaz ve mavi yakalı çalışanlara kritik eğitimlere de devam edildi. Hat Kalite Güvence Artırma Projesi kapsamında, mavi yakalı çalışanlara Parça Elleçleme ve Üretimde Hat Organizasyonu eğitimleri verildi. Tüm mavi yakalı çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği ile Çevre Yönetim Sistemi Eğitimlerini almaları sağlandı.

“SOSYAL SORUMLULUKLARIMIZI YERİNE GETİRDİK”

Kurumsal sorumluluğunun bilincinde olarak, her faaliyetinde toplumun, çevrenin korunması ve desteklenmesi konularında aktif olarak görev alan Otokar, sosyal sorumluluk konusunda yaptığı çalışmaları ve yatırımları geleceğe birer yatırım olarak görüyor.

ÇEVRECİ ARAÇLAR

2009 yılında Otokar, Avrupa pazarına sunduğu Navigo ve Vectio otobüs ailesini, Avrupa’da devreye giren direktifler uyarınca, çevreye daha saygılı Euro 5 motor emisyon seviyelerine sahip modelleri ile yeniledi. Kent otobüs ailesini de Euro 5 emisyon seviyesine uygun motor ile Avrupa’ya sundu.

Ayrıca, iç pazara sunduğu Sultan ve Doruk otobüslerinde, 01.01.2010 tarihi itibarıyla Türkiye’de devreye giren direktifler uyarınca, Euro 4 emisyon seviyesine uygun motor değişikliklerini devreye aldı. 2009 yılında pazara sunduğu M-2010, Doruk 215T ve Kent araçlarında çevre ile dost Euro 4 motor kullandı.

Otokar, ayrıca 2009 yılında SMART MOVE kampanyasını destek verdi. Toplu taşıma araçlarını kullanmayı artırmayı ve böylelikle çevreyi korumayı, ekonomik katma değeri ve verimliliği artırmayı hedefleyen kampanya Avrupa’dan başlayarak tüm dünyaya yayılıyor.

euro 4

euro 5

TEGV İÇİN ÖZEL TREYLER

Otokar, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı hizmetinde kullanılacak ve yılda 3.500 çocuğa eğitim hizmeti verecek olan Akkök Sanayi Yatırım Geliştirme A.Ş.'nin sponsoru olduğu Ateşböceği Gezici Eğitim Birimi'nin tasarımını ve üretimini hiçbir kâr amacı gütmeyen tamamladı. Tamamında geri kazanılabilen malzemeler kullanılan treyler, kullanılan özel teknolojilerle Türkiye'nin bu ve benzeri amaçlara hizmet eden en verimli, en ekonomik ve en ekolojik treyleri oldu. Bilişim ve Teknoloji Alanı, Serbest Etkinlik Odası ve Yaşam Bölümü adı verilen 3 farklı alandan oluşan Ateşböceği treyleri aynı anda 12 çocuğun eğitim alması amacıyla tasarlandı.

AĞAÇLANDIRMAYA DEVAM

2008 yılında ağaçlandırma konusunda önemli adetlere imza atan Otokar, 2009 yılında da Sakarya bölgesinde 6.500 adet fidan dikimi gerçekleştirdi.

MEMLEKET MESELESİ

Koç Topluluğu tarafından Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile başlatılan "Meslek Lisesi Memleket Meselesi Kampanyası"nda Otokar, Sakarya Bölgesindeki üç Meslek Lisesini fabrikasında ağırladı ve bilgi paylaşımlarında bulundu.

A close-up photograph of a black plastic interior panel, likely a gear shifter or handbrake area, featuring a prominent white 'OTOKAR' logo. The logo is rendered in a bold, stylized, sans-serif font with a slight 3D effect. The background is dark and out of focus, showing blurred lights in shades of blue, red, and green, suggesting a vehicle's interior at night or in a dimly lit environment. A white circular graphic element is partially visible on the right side of the frame.

OTOKAR

müşteriye
bakmak,
başarıyı
görmek

Toplantı Gündemi	26
Yönetim Kurulu Raporu	27-34
Denetçi Raporu	35
Bağımsız Denetçi Raporu	36-37
Mali Tablolar	38-42
Mali Tablolara İlişkin Açıklayıcı Notlar	43-83
Mali Oranlar	84

OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SANAYİ A.Ş.' NİN
17.03.2010 TARİHİNDE SAAT 10:00'DA YAPILACAK 47. OLAĞAN
GENEL KURUL TOPLANTISINA İLİŞKİN
TOPLANTI GÜNDEMİ

1. Açılış ve Başkanlık Divanı'nın seçimi.
2. 2009 yılı faaliyet ve hesapları hakkında Yönetim Kurulu, Denetçi ve Bağımsız Denetim Kuruluşu Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin Rapor özetinin okunması ve görüşülmesi. Yönetim Kurulu'nun 2009 yılı bilançosu ve gelir tablosu ile ilgili önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi.
3. Şirketin 2009 yılı faaliyetlerinden dolayı Yönetim Kurulu üyeleri ve Denetçilerinin ayrı ayrı ibra edilmeleri.
4. Kurumsal Yönetim İlkeleri gereğince Şirketin "Kâr Dağıtım Politikası" hakkında ortaklara bilgi verilmesi.
5. Kurumsal Yönetim İlkeleri gereğince Şirketin "Bilgilendirme Politikası" hakkında ortaklara bilgi verilmesi.
6. Yönetim Kurulu'nun 2009 yılı kârının dağıtılması ve dağıtım tarihi konusundaki önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi.
7. Yönetim Kurulu üye sayısının belirlenmesi ve belirlenen üye sayısına göre seçim yapılması.
8. Denetçilerin üye sayısının belirlenmesi ve belirlenen üye sayısına göre seçim yapılması.
9. Yönetim Kurulu üyeleri ile Denetçilerin aylık brüt ücretlerinin belirlenmesi.
10. Şirketin sosyal yardım amacıyla vakıf ve derneklere 2009 yılında yaptığı bağış ve yardımların Genel Kurul'un bilgisine sunulması.
11. Sermaye Piyasası Kurulu ve T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan gerekli izinlerin alınmış olması halinde Şirket Ana Sözleşmesi'nin, "Ticaret Unvanı" başlıklı 3. maddesinin, "Amaç ve Konu" başlıklı 4. maddesinin, "Kayıtlı Sermaye" başlıklı 7. maddesinin, Geçici Madde'nin ve "Yönetim Kurulu" başlıklı 10. maddelerinin değiştirilmesi konusunda karar alınması.
12. Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayınlanan Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ gereği, Denetim Komitesi'nin önerisi üzerine Yönetim Kurulumuz tarafından yapılan bağımsız denetleme kuruluşu seçiminin onaylanması.
13. Yönetim Kurulu Üyelerine Şirketin konusuna giren işleri bizzat veya başkaları adına yapmaları ve bu nevi işleri yapan şirketlerde ortak olabilmeleri ve diğer işleri yapabilmeleri hususunda Türk Ticaret Kanunu'nun 334. ve 335. maddeleri gereğince izin verilmesi.
14. Genel Kurul Toplantı tutanağının Başkanlık Divanı'nca imzalanması ve bununla yetinilmesi hususunda yetki verilmesi.
15. Dilekler.

OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SANAYİ A.Ş.
17 MART 2010 TARİHLİ 47. OLAĞAN GENEL KURUL'A SUNULAN
01.01.2009 - 31.12.2009 DÖNEMİ
YÖNETİM KURULU RAPORU

**Yönetim
Kurulu
Raporu**

Sayın Hissedarlarımız,

Şirketimizin 2009 yılı faaliyet sonuçlarını değerlendirmek ve gündemimizdeki diğer konuları görüşüp, karara bağlamak üzere toplanmış bulunan 47. Olağan Genel Kurul toplantımıza hoş geldiniz. Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür eder, hepinizi saygı ile selamlarız.

Bu toplantımızda sizlere 2009 yılı çalışmalarımız hakkında bilgi vermek ve 2009 yılı faaliyetlerimizin sonuçlarını gösterir Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayımlanmış, genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun olarak hazırlanmış mali tablolarımızı, tetkik ve onaylarınıza sunmak istiyoruz.

Dönem içinde Yönetim ve Denetim Kurullarında görev alan üyeler, görev süreleri ve yetki sınırları aşağıda gösterilmiştir.

Yönetim Kurulu:

Adı ve Soyadı	Görevi	Görev Süresi	
		Başlangıç	Bitiş
Kudret ÖNEN	Başkan	17.03.2009	17.03.2010
Halil İbrahim ÜNVER	Başkan Vekili	17.03.2009	17.03.2010
Dr. Bülent BULGURLU	Üye	17.03.2009	17.03.2010
Alpay BAĞRIAÇIK	Üye	17.03.2009	17.03.2010
Ali Tarık UZUN	Üye	17.03.2009	17.03.2010
A.Serdar GÖRGÜÇ	Üye	17.03.2009	17.03.2010
Taylan BİLGEL	Üye	17.03.2009	17.03.2010

Yönetim Kurulu başkan ve üyelerinin yetki sınırları Şirket Ana Sözleşmesinin 12. maddesi ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile belirlenmiştir.

Denetim Kurulu:

Adı ve Soyadı	Görevi	Görev Süresi	
		Başlangıç	Bitiş
Serkan ÖZYURT	Denetçi	17.03.2009	17.03.2010
M. Metin UTKAN	Denetçi	17.03.2009	17.03.2010

Denetçilerin yetki sınırları Şirket Ana Sözleşmesinin 16. maddesi ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile belirlenmiştir.

Şirketin Sermayesi, Sermayenin %10'undan Fazlasına Sahip Ortaklar:

31.12.2009 tarihi itibarıyla Şirketimizin kayıtlı sermayesi 25 Milyon TL olup, çıkarılmış sermayesi ise 24 Milyon TL'dir.

Sermayenin % 10'dan fazlasına sahip ortaklar ile pay miktarları ve bunların sermayemiz içindeki oranları aşağıda gösterildiği şekildedir.

Ortakların Unvanı	Pay Tutarı (TL)	Pay (%)
Koç Holding A.Ş.	10.722.750	44,68
Ünver Holding A.Ş.	5.954.944	24,81
Diğer ortaklar	7.322.306	30,51
Toplam	24.000.000	100.00

Sermayemizin % 30,51'ini temsil eden bakiye 7.322.306 TL nominal değerli hisse ise Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'den aldığımız en son bilgiler doğrultusunda yaklaşık 4,920 ortağımıza dağılmış durumdadır.

Yapılan Ana Sözleşme Değişiklikleri:

Şirketimizin, gelişen faaliyet alanlarındaki ihtiyaçlarını karşılamak üzere "Madde 3: Ticaret Unvanı", "Madde 4: Amaç ve Konusu"; mevzuatla getirilen yeniliklere uyumu güçlendirmek amacı ile, "Madde 7: Kayıtlı Sermaye ve Geçici Madde", ile "Madde 10: Yönetim Kurulu" maddeleri değiştirilmiştir.

Son Üç Yılda Dağıtılan Temettüleri ve Oranları:

Otokar geçtiğimiz yıllarda, çıkarılmış sermayesi üzerinden, aşağıda gösterilen oranlarda nakit temettü dağıtmıştır.

Dönem	(%)
2006	125,00
2007	125,00
2008	30,00

2008 faaliyet dönemine ait temettünün tamamı ortaklarımıza 13 Nisan 2009 tarihinden itibaren nakden ödenmiştir.

Sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesi ve kaydi sisteme geçilmesi kapsamında, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 28.10.2005 tarih ve 43/1318 sayılı kararıyla, hisse senetlerimiz kaydileştirilmiştir. Şirketimize ait hisse senetlerini ellerinde bulunduran hissedarlarımızın ortaklık haklarından yararlanabilmeleri için, öncelikle Şirket Merkezi'ne müracaat ederek, varsa önceki yıllara ait işlemlerini tamamlamaları ve hisselerini kaydileştirmek üzere bir yatırımcı kuruluşa başvurmaları gerekmektedir.

Hisse senetlerinin kaydileştirme sürecine ilişkin MKK'nın genel duyuruları doğrultusunda ve Sermaye Piyasası Kanunu'nun geçici 6.maddesi uyarınca hak sahibi hissedarlarımızın hisse senetlerini kaydileştirmedikleri sürece ortaklık haklarını kullanmaları mümkün değildir.

Hissedarlarımızın, www.otokar.com.tr sitesi içinde yer alan "Yatırımcı İlişkileri" bölümünün altında, Şirketimizle ilgili kurumsal ve finansal verilere ilişkin bilgilere ulaşmaları mümkündür.

Şirket İştirakimiz:

25 Haziran 2009 tarih ve 2009/8 sayılı Yönetim Kurulu Kararı gereğince, Entek Elektrik Üretimi A.Ş. hisselerinin satışı ve satış yetkisi verilmesi kararlaştırılmıştı. Bu karara istinaden, Şirket Entek Elektrik Üretimi A.Ş.'de sahibi olduğu % 0,86 oranındaki hisselerinin tamamının Aygaz A.Ş.'ye toplam 2.099.804 TL peşin bedel karşılığında satılmasına karar vermiş ve satış işlemleri 21 Temmuz 2009 tarihi itibarıyla sonuçlandırılmıştır.

OTOMOTİV SEKTÖRÜ VE OTOKAR

Otomotiv sektörünün hafif ticari araçlar grubunda yer alan Otokar'ın ürün gamını, bir taraftan ticari piyasaya yönelik ve toplu taşımacılık hizmetleri ve servis taşımacılığında tercih edilen minibüs, midibüs, otobüs tipi araçlar oluştururken, diğer taraftan savunma sanayi hizmetlerine yönelik çeşitli tiplerde 4x4 arazi tipi araçlar ile lastik tekerlekli hafif zırhlı araçlar oluşturmaktadır. Ayrıca nakliye ve lojistik sektörü için Otokar-Fruehauf markası altında treyler ve semi-treyler üretilmektedir.

29 Temmuz 2008 tarihinde, Otokar ile Savunma Sanayi Müsteşarlığı arasında "Milli İmkanlarla Modern Tank Üretim Projesi" (Altay Projesi) kapsamında Dönem I Türk Ana Muharebe Tankı Tasarım ve Prototip Üretimi Ana Sözleşmesi imzalanmış olup, sözleşme yürürlüğe girmiştir. Sözleşme tutarı 494 milyon ABD Doları olup, sözleşme devreye girdikten sonra 78,5 aylık bir süreyi kapsayacaktır.

2008 yılının son çeyreğinde ABD'de başlayan finansal kriz, hızla küresel bir nitelik kazanmış ve tüm pazarlarda talep düşüklüğü ortaya çıkmıştır.

2009 yılı otomotiv sektörü açısından değerlendirildiğinde, krizin başlamasıyla birlikte, özellikle satış ve üretim değerleri düşüş eğilimine girmiş ve tüm sektörün 2009 yılı performansını olumsuz etkilemiştir. Bu olumsuz ekonomik gelişmeler neticesinde, minibüs, midibüs ile kamyon ve otobüs gibi ağır ticari araçlarda talep %34 gibi büyük oranda gerilemiştir.

2009 yılında toplam otomotiv sanayindeki ihracat, 2008 yılı aynı dönemi ile kıyaslandığında, ana sanayi ihracatı yüzde 34 oranında azalarak 14,5 milyar \$ düzeyine gerilediği görülmektedir.

2009 yılına ait, sektördeki gelişmeleri, OSD verileri doğrultusunda aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür.

- Toplam taşıt aracı üretimi 2009 yılında geçen yıla göre % 24 azalış ile 870 bin adet ve otomobil üretimi ise % 18 azalarak 511 bin adet olarak gerçekleşmiştir.
- Şirketimizin de içinde bulunduğu Hafif Ticari Araçlar Grubunda üretim gelişmeleri aşağıdaki gibidir;

Minibüste	% 44
Midibüste	% 75
Kamyonette	% 27 oranında azalmıştır.
- Ağır ticari araçlar grubunda da;

Otobüste	% 22
Büyük Kamyonda	% 74
Küçük Kamyonda	% 89 oranında azalmıştır.

2009 yılında, hafif ticari araç satışları 2008 yılı adetlerine yakın gerçekleşirken, ithal satışlar % 28 oranında azalmıştır. Yerli hafif ticari araç satışları ise % 25 oranında artmıştır. İthalatın pazar payı % 18 olarak gerçekleşmiştir.

ÜRETİM VE SATIŞLAR

Şirketimizin ürün tipleri itibarıyla bir önceki yıllara karşılaştırmalı üretim ve satış adetleri aşağıda gösterilmiştir.

	2009		2008		Değişim		Değişim (%)	
	Üretim	Satış	Üretim	Satış	Üretim	Satış	Üretim	Satış
Minibüs	262	276	511	498	(249)	(222)	(49)	(45)
Küçük Otobüs	1,008	978	1,700	1,555	(692)	(577)	(41)	(37)
Otobüs	290	273	325	308	(35)	(35)	(11)	(11)
4x4 Arazi Araçları	749	649	222	209	527	440	237	211
Zırhlı Araçlar	251	270	470	453	(219)	(183)	(47)	(40)
Treyler	395	422	1,017	994	(622)	(572)	(61)	(58)
Toplam	2,955	2,868	4,245	4,017	(1,290)	(1,149)	(30)	(29)

Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayımlanmış genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun olarak hazırlanmış mali tablolarımızda şirket cirosu geçen yıla göre % 5 artış göstermiştir. Ciromuzun yurtiçi ve yurtdışı dağılımı geçen yıllara mukayeseli olarak aşağıda yer almaktadır.

	2009 (TL)	2008 (TL)	Değişim (%)
Yurtiçi satışlar	345,455,005	329,122,328	5
Yurtdışı satışlar	157,789,678	149,992,527	5
Toplam	503,244,683	479,114,855	5

Yurtdışı toplam satışlarımız 100,447,127 \$ (2008: 115,032,797 \$) olup, toplam ciro içindeki payı % 31 (2008: % 31) olarak gerçekleşmiştir.

2009 yılında kapasite kullanımımız Minibüste % 14 (2008 : % 28), Midibüste % 48 (2008 : % 81), Otobüste %29 (2008 : %33), Zırhlı Araçlarda % 28 (2008 : % 52) olurken, Treylerde % 30 (2008 : % 78), toplam kapasite kullanım oranı ise % 30 (2008 : % 44) olarak gerçekleşmiştir.

Otokar büyümesini, tasarımı ve fikri mülkiyet hakları kendisine ait olan, mühendislik ve araştırma geliştirme imkanlarıyla geliştirdiği ürünlerle sağlamaktadır. Stratejilerini savunma sanayiinde büyüme, ciro içindeki ihracat payının artırılmasını sağlamak ve yeni modellerle büyüme olarak belirlediği bu hedefleri başarıyla gerçekleştirmektedir.

Otokar, askeri araçlar konusunda Abu Dabi'de gerçekleştirilen IDEX Fuarı'na katılarak, Cobra, Zırhlı Personel Taşıyıcı ve Kaya araçlarını tanıtmıştır. İstanbul'da gerçekleştirilen IDEF 2009 Fuarı'nda da mayına karşı dayanıklı Zırhlı Personel ve Yük Taşıyıcı araç ailesini, dünyaca ünlü zırhlı Cobra'nın yeni versiyonlarını, yenilenen Land Rover Defender ve Zırhlı Personel Taşıyıcı araçlarını sergilemiştir. İngiltere'nin başkenti Londra'da 8-11 Eylül 2009 tarihleri arasında düzenlenen DSEi 2009 Savunma Fuarı'na katılarak, Kaya ve Cobra araçlarını, ilk kez Avrupa Pazarında görücüye çıkarmıştır.

Otokar, ticari araçlar konusunda, Likit Petrol Gazı ve Basıncılı Doğal Gaz Hizmetleri ve Teknolojileri Fuarı'nda (LPG & CNG 2009) yeni geliştirdiğimiz Doruk 230DG isimli doğal gaz ile çalışan 9 mt otobüsümüzü tanıtmıştır. Belçika Kortrijk'de gerçekleştirilen Busworld'e ürün gamındaki tüm araçlar ile katılmış olup, 10m lik Vectio 250T modeliyle Midi Coach segmentinde Avrupa'nın en büyük ödülü olan Grand Award'u kazanmıştır. Vectio 250T aracının yanısıra Kent Low Floor ve Centro ile de Avrupa Sektör Otoritelerinin büyük ölçüde ilgisini çekmiştir. Otokar, İstanbul COMVEX Ticari Araçlar ve Yan Sanayi Fuarı'nda yenilenen DORUK LE otobüsünü, alçak tabanlı KENT LF otobüs modelini ve galvaniz şasili semi-treylerini ilk kez görücüye çıkarmıştır.

YATIRIMLAR

Fikr-i mülkiyet hakları Otokar'a ait olan araçlarla hedeflenen hızlı büyümeyi yakalamak amacıyla, araştırma geliştirme faaliyetleri alanında da önemli bir karar alarak önceki yıllarda başladığı "Otokar Ar-Ge Merkezi" yatırımlarına 2009 yılında da devam etmiştir.

2009 yılında , Ar-Ge Merkezi ve modernizasyon kapsamında yapılan makina ve teçhizat yatırımları toplamı yaklaşık on milyon dolar civarındadır.

İDARİ FAALİYETLER

Şirketimizin 2009 yılında üst yönetim kadrosunda görevli personel ve görev tarifleri aşağıdaki gibidir.

Adı Soyadı	Görevi
A. Serdar GÖRGÜÇ	Genel Müdür
Hüseyin ODABAŞ	Genel Müdür Yardımcısı - Mali
Ali Rıza ALPTEKİN	Genel Müdür Yardımcısı - Üretim
Murat ULUTAŞ	Genel Müdür Yardımcısı - Teknik
H.Basri AKGÜL	Genel Müdür Yardımcısı - Satış ve Pazarlama
Mustafa BAKIRCI	Genel Müdür Yard. - Tank ve Zırhlı Taktik Araç.

31.12.2009 tarihi itibarıyla personel mevcudumuz toplam 1.207 (2008 : 1.184) kişidir. Bunlardan 457 adedi (2008:405) idareci ve memur, 750 adedi (2008:779) ise işçidir. Dönem içinde herhangi bir uyuşmazlık ve işçi hareketi gözlenmemiştir.

Şirketimiz, Türk Metal Sendikası ile MESS arasında 01.09.2008 tarihinden geçerli olmak üzere 05.12.2008 tarihinde imza edilen Grup Toplu İş Sözleşmesine tabidir. Sözleşme iki yıl süreli olup, 31.08.2010 tarihinde sona erecektir.

Şirketimiz, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayınlanan Kurumsal Yönetim İlkelerine uymayı ve gelişen koşullara bağlı olarak uyum sağlanacak konularda düzenlemeler yapmayı benimsemiştir. SPK'nın "Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar" Tebliği kapsamında ve İMKB şirketlerinin Kurumsal Yönetim İlkelerine uyumuna ilişkin olarak, SAHA Kurumsal Yönetim ve Kredi Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. tarafından derecelendirilmiş olup, hazırlanan "Kurumsal Yönetim Derecelendirme Raporu" şirketimiz www.otokar.com.tr internet adresinde yayınlanmaktadır.

Şirketimiz, 2009 yılında "2. Derecelendirme Dönemi Revizyon" notu 8.12 (2008 notu 7.94) olarak gerçekleşmiştir.

FİNANSAL SONUÇLAR

Şirketimiz, 2009 yılı faaliyetlerine ait mali tablolarını Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayımlanmış genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde Genel Kurul'a ve kamuoyuna sunmaktadır.

2009 faaliyet dönemi sonuçlarımızı gösteren mali tablolar, açıklayıcı notlar ve rasyolar ayrıca tetkiklerinize sunulmuştur.

Şirketimizin 2009 yılı cirosu 503.244.683 TL, brüt satış kârı 131.131.809 TL olmuştur.

Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayımlanmış genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre hazırlanan mali tablolarına göre 10.943.888 TL amortisman, 973.881 TL kıdem tazminatı ve garanti gideri karşılığı ayrılarak yılı 35.674.865 TL vergi öncesi kâr ile kapatmıştır.

Şirketimiz 2009 yılında ertelenmiş vergi gelirleri nedeniyle 2009 yılı vergi karşılığını 1.815.055 TL olarak mali tablolarına yansıtmıştır. Ayrılan vergi karşılığından sonra şirketimiz 2009 yılında 33.859.810 TL net kâr elde etmiştir.

Şirket, sosyal yardım amacıyla vergi muafiyetini haiz vakıf ve derneklere yıl içinde 559.655 TL bağış ve yardımda bulunmuştur.

Kâr dağıtımının belirlenmesinde, uzun vadeli şirket stratejimiz, şirketimiz sermaye gereksinimleri, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu dikkate alınmaktadır.

Ekli Kâr Dağıtım Önerisi uyarınca ortaklarımıza, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kâr payı elde eden dar mükellef kurum ortaklarımıza % 85 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 0,85 TL brüt=net nakit temettü ödenmesini,

Diğer hissedarlarımıza % 72,25 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 0,7225 TL net nakit temettü ödenmesini,

Ortaklara ödenecek toplam 20.400.000 TL temettünün, 19.096.992 TL tutarındaki kısmının cari yıl istisna olmayan kazançlardan, 1.303.008 TL tutarındaki kısmının olağanüstü yedeklerden karşılanmasını ve temettü dağıtım tarihi başlangıcının 24.03.2010 Çarşamba günü olarak belirlenmesini,

tasviplerinize sunuyoruz.

2009 yılının çalışmalarını ve elde edilen sonuçlarının özetini bilgilerinize sunmuş bulunmaktayız.

Sayın Hissedarlarımız,

Yönetim Kurulumuz bugün çalışma süresini tamamlamış bulunmaktadır. Bu toplantıda önümüzdeki dönem için yeni Yönetim Kurulu üyelerinin seçimi yapılacaktır. Hizmet süremiz içinde bizlere karşı gösterilen itimat, teveccüh ve yardımlarınız nedeni ile teşekkür eder Sayın Heyetinizi saygı ile selamlarız.

19.02.2010

Kudret Önen
Yönetim Kurulu Başkanı

01.01.2009- 31.12.2009 HESAP DÖNEMİ KÂR DAĞITIM ÖNERİSİ

Şirketimiz tarafından Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri:XI, No:29 sayılı Tebliği hükümleri çerçevesinde Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uyumlu olarak hazırlanan ve Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından denetlenen 01.01.2009-31.12.2009 hesap dönemine ait finansal tablolarımıza göre 33.859.810 TL "Konsolide Olmayan Net Dönem Kârı" elde edilmiştir. Uzun vadeli şirket stratejimiz, şirketimiz sermaye gereksinimleri, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu dikkate alınarak hazırlanan kâr dağıtım önerimiz aşağıda yer almakta olup, Genel Kurul'da alınacak karara göre temettünün ödenmesine 24.03.2010 tarihinde başlanacaktır.

Otokar Otobüs Karoseri Sanayi A.Ş. 2009 Yılı Kâr Dağıtım Tablosu (TL)		
1. Ödenmiş/Çıkarılmış Sermaye		24.000.000
2. Toplam Yasal Yedek Akçe (Yasal Kayıtlara Göre)		19.443.930
Esas sözleşme uyarınca kâr dağıtımda imtiyaz var ise söz konusu imtiyaza ilişkin bilgi		
	SPK'ya Göre	Yasal Kayıtlara Göre
3. Dönem Kârı	35.674.865	21.006.691
4. Ödenecek Vergiler (-)	1.815.055	0
5. Net Dönem Kârı (=)	33.859.810	21.006.691
6. Geçmiş Yıllar Zararları (-)		
7. Birinci Tertip Yasal Yedek (-)		
8. NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRI (=)	33.859.810	21.006.691
9. Yıl içinde yapılan bağışlar (+)	559.655	
10. Birinci temettünün hesaplanacağı bağışlar eklenmiş net dağıtılabilir dönem kârı	34.419.465	
11. Ortaklara Birinci Temettü	6.883.893	
- Nakit	6.883.893	
- Bedelsiz		
- Toplam	6.883.893	
12. İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine Dağıtılan Temettü		
13. Yönetim kurulu üyelerine, çalışanlara vb.'e temettü		
14. İntifa Senedi Sahiplerine Dağıtılan Temettü		
15. Ortaklara İkinci Temettü	13.516.107	
16. İkinci Tertip Yasal Yedek Akçe	1.920.000	
17. Statü Yedekleri		
18. Özel Yedekler		
19. OLAĞANÜSTÜ YEDEK	11.539.810	0
20. Dağıtılması Öngörülen Diğer Kaynaklar		1.313.309
- Olağanüstü Yedekler		1.313.309

DAĞITILAN KÂR PAYI ORANI HAKKINDA BİLGİ				
PAY BAŞINA TEMETTÜ BİLGİLERİ				
	GRUBU	TOPLAM TEMETTÜ TUTARI (TL)	1 TL NOMİNAL DEĞERLİ HİSSEYE İSABET EDEN TEMETTÜ	
			TUTARI (TL)	ORAN (%)
BRÜT	-	20.400.000	0,8500	85,00
	TOPLAM	20.400.000	0,8500	85,00
NET	-	17.340.000	0,7225	72.25
	TOPLAM	17.340.000	0,7225	72.25
DAĞITILAN KÂR PAYININ BAĞIŞLAR EKLENMİŞ NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRINA ORANI				
ORTAKLARA DAĞITILAN KÂR PAYI TUTARI (TL)		ORTAKLARA DAĞITILAN KÂR PAYININ BAĞIŞLAR EKLENMİŞ NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRINA ORANI (%)		
20.400.000		59.27		

OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SANAYİ A.Ş.
DENETÇİ RAPORU

**Denetçi
Raporu**

Otokar Otobüs Karoseri Sanayi A.Ş.
Genel Kurulu'na
İSTANBUL

Şirketin 2009 yılı hesap dönemi ile ilgili murakabe çalışmalarımızın sonuçları aşağıda görüşlerinize sunulmuştur.

1. Türk Ticaret Kanunu ve ilgili mevzuat gereğince;

- a. Tutulması zorunlu defter ve kayıtların kanunların icaplarına uygun bir şekilde tutulduğu,
- b. Kayıtları tevsik edici belgelerin muntazam bir şekilde muhafaza edildiği ve
- c. Şirket yönetimi ile ilgili alınan kararların usulüne uygun şekilde tutulan karar defterine geçirildiği, görülmüştür.

2. Bu çerçevede, Şirketin hal ve durumu dikkate alındığında, görüşümüze göre Sermaye Piyasası Kurulu tarafından düzenlenen Seri: XI, No:29 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" hükümlerine uygun olarak hazırlanan ekli 31.12.2009 tarihi itibarıyla düzenlenmiş, mali tablolar Şirketin anılan tarihteki mali durumu ile anılan döneme ait faaliyet sonuçlarını doğru bir biçimde yansıtmaktadır.

Netice olarak, Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan raporda özetlenen şirket çalışmaları, Sermaye Piyasası Mevzuatına uygun olarak düzenlenen mali tablolar ile Yönetim Kurulu'nun dönem neticesi ile ilgili önerilerinin tasvibini ve Yönetim Kurulu'nun aklanması hususunu Genel Kurul'un görüşlerine sunarız.

Saygılarımızla,

İstanbul, 19.02.2010

Serkan Özyurt
Denetçi

M. Metin Utkan
Denetçi

OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SANAYİ A.Ş.'NİN
1 OCAK - 31 ARALIK 2009 HESAP DÖNEMİNE AİT
BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Otokar Otobüs Karoseri Sanayi Anonim Şirketi Yönetim Kurulu'na:

Giriş

Otokar Otobüs Karoseri Sanayi Anonim Şirketi'nin ("Şirket") 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla hazırlanan ve ekte yer alan bilançosunu, aynı tarihte sona eren yıla ait kapsamlı gelir tablosunu, özsermaye değişim tablosunu, nakit akım tablosunu ve önemli muhasebe politikalarının özetini ve dipnotlarını denetlemiştir.

Finansal tablolarla ilgili olarak şirket yönetiminin sorumluluğu

Şirket yönetimi finansal tabloların Sermaye Piyasası Kurulu'na yayımlanan finansal raporlama standartlarına göre hazırlanması ve dürüst bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata veya hile ve usulsüzlükten kaynaklanan önemli yanlışlıklar içermeyecek biçimde hazırlanarak, gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmayı sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve devam ettirilmesini, koşulların gerektirdiği muhasebe tahminlerinin yapılmasını ve uygun muhasebe politikalarının seçilmesini içermektedir.

Bağımsız denetim kuruluşunun sorumluluğu

Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak bu finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Bağımsız denetimimiz, Sermaye Piyasası Kurulu'na yayımlanan bağımsız denetim standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve bağımsız denetimin, finansal tabloların gerçeği doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmayı yansıtmadığı konusunda makul bir güvenceyi sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Bağımsız denetimimiz, finansal tablolardaki tutarlar ve dipnotlar ile ilgili bağımsız denetim kanıtı toplamak amacıyla, bağımsız denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Bağımsız denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların hata veya hileden ve usulsüzlükten kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere önemli yanlışlık içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, mesleki kanaatimize göre yapılmıştır. Bu risk değerlendirmesinde, Şirket'in iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmuştur. Ancak, amacımız iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, bağımsız denetim tekniklerini koşullara uygun olarak tasarlamak amacıyla, Şirket yönetimi tarafından hazırlanan finansal tablolar ile iç kontrol sistemi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bağımsız denetimimiz, ayrıca Şirket yönetimi tarafından benimsenen muhasebe politikaları ile yapılan önemli muhasebe tahminlerinin ve finansal tabloların bir bütün olarak sunumunun uygunluğunun değerlendirilmesini içermektedir.

Bağımsız denetim sırasında temin ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar, Otokar Otobüs Karoseri Sanayi Anonim Şirketi'nin 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla finansal durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait finansal performansını ve nakit akımlarını, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan finansal raporlama standartları çerçevesinde doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmaktadır.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Erdem Tecer, SMMM
Sorumlu Ortak, Başdenetçi

12 Şubat 2010
İstanbul, Türkiye

OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SANAYİ A.Ş.
31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA
Seri: XI, No: 29 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar
Tebliğü"ne göre hazırlanmış

BİLANÇO

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

Varlıklar	Notlar	(Bağımsız denetimden geçmiş)	(Bağımsız denetimden geçmiş)
		31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Dönen varlıklar			
Nakit ve nakit benzerleri	6	31.881.177	65.911.910
Finansal yatırımlar	7	-	-
Ticari alacaklar		128.188.437	136.553.576
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	37	30.621.228	22.522.704
- Diğer ticari alacaklar	10	97.567.209	114.030.872
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	12	-	-
Diğer alacaklar	11	482	331
Stoklar	13	166.356.161	117.045.641
Devam eden yıllara sari işlerden alacaklar	15	74.129.647	-
Diğer dönen varlıklar	26	23.919.235	23.885.914
Toplam dönen varlıklar		424.475.139	343.397.372
Duran varlıklar			
Ticari alacaklar		31.422.645	37.617.739
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	37	-	-
- Diğer ticari alacaklar	10	31.422.645	37.617.739
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	12	-	-
Diğer alacaklar	11	5.903	5.903
Finansal yatırımlar	7	-	2.107.000
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	16	-	-
Canlı varlıklar	14	-	-
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	17	-	-
Maddi duran varlıklar	18	102.591.845	96.709.092
Maddi olmayan duran varlıklar	19	39.832.961	23.542.779
Şerefiye	20	-	-
Ertelemiş vergi varlığı	35	2.661.472	4.476.527
Diğer duran varlıklar	26	-	-
Toplam duran varlıklar		176.514.826	164.459.040
Toplam varlıklar		600.989.965	507.856.412

İlişikteki dipnotlar mali tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SANAYİ A.Ş.
31 ARALIK 2009 TARİHİ İTİBARIYLA

Seri: XI, No: 29 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği"ne göre hazırlanmış

BİLANÇO

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

Yükümlülükler		(Bağımsız denetimden geçmiş)	(Bağımsız denetimden geçmiş)
	Notlar	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Kısa vadeli yükümlülükler			
Finansal borçlar	8	69.388.311	210.331.455
Diğer finansal yükümlülükler	9	-	-
Ticari borçlar		56.548.984	55.813.758
- İlişkili taraflara ticari borçlar	37	2.467.310	12.862.156
- Diğer ticari borçlar	10	54.081.674	42.951.602
Diğer borçlar	11	159.900.684	75.303.004
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	12	-	-
Devlet teşvik ve yardımları	21	-	-
Dönem kârı vergi yükümlülüğü	35	-	-
Borç karşılıkları	22	59.157.739	9.599.800
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	26	5.417.702	4.460.501
Toplam kısa vadeli yükümlülükler		350.413.420	355.508.518
Uzun vadeli yükümlülükler			
Finansal borçlar	8	71.837.163	-
Diğer finansal yükümlülükler	9	-	-
Ticari borçlar		-	-
- İlişkili taraflara ticari borçlar	37	-	-
- Diğer ticari borçlar	10	-	-
Diğer borçlar	11	-	-
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	12	-	-
Devlet teşvik ve yardımları	21	-	-
Borç karşılıkları	22	-	-
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	24	5.616.418	4.450.303
Ertelemiş vergi yükümlülüğü	35	-	-
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	26	-	-
Toplam uzun vadeli yükümlülükler		77.453.581	4.450.303
Özkaynaklar			
Ana ortaklığa ait özkaynaklar			
Ödenmiş sermaye	27	24.000.000	24.000.000
Sermaye enflasyon düzeltmesi farkları	27	52.743.030	52.743.030
Karşılıklı iştirak sermaye düzeltmesi (-)	-	-	-
Hisse senetleri ihraç primleri	-	-	-
Değer artış fonları	27	-	1.434.437
Yabancı para çevrim farkları	-	-	-
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	27	14.818.147	14.218.147
Geçmiş yıllar kâr/zararları	27	47.701.977	20.646.577
Net dönem kârı	27	33.859.810	34.855.400
Azınlık payları	-	-	-
Toplam özkaynaklar		173.122.964	147.897.591
Toplam yükümlülükler		600.989.965	507.856.412

İlişikteki dipnotlar mali tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SANAYİ A.Ş.
31 ARALIK 2009 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
Seri : XI, No: 29 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği"ne göre hazırlanmış
GELİR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

		(Bağımsız denetimden geçmiş)	(Bağımsız denetimden geçmiş)
		2009	2008
	Notlar		
Sürdürülen faaliyetler			
Satış gelirleri	28	503.244.683	479.114.855
Satışların maliyeti (-)	28	(372.112.874)	(362.487.653)
Brüt kâr		131.131.809	116.627.202
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	29	(43.453.036)	(36.327.241)
Genel yönetim giderleri (-)	29	(24.145.637)	(21.044.451)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	29	(5.171.960)	(4.944.475)
Diğer faaliyet gelirleri	31	5.482.322	3.293.752
Diğer faaliyet giderleri	31	(4.994.797)	(2.482.738)
Faaliyet kârı		58.848.701	55.122.049
Finansal gelirler	32	67.471.766	82.184.496
Finansal giderler (-)	33	(90.645.602)	(100.740.809)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kâr		35.674.865	36.565.736
Sürdürülen faaliyetler vergi gelir/gideri			
- Dönem vergi gideri	35	-	(7.067.137)
- Ertelenmiş vergi (gideri) / geliri	35	(1.815.055)	5.356.801
Dönem kârı		33.859.810	34.855.400
Diğer kapsamlı gelir:			
Finansal varlıklar değer artış fonundaki değişim, ertelenmiş vergi etkisi netlenmiş olarak	27	(1.434.437)	536.074
Toplam kapsamlı gelir		32.425.373	35.391.474
Hisse başına kazanç	36	0,141	0,145

İlişikteki dipnotlar mali tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SANAYİ A.Ş.
31 ARALIK 2009 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
Seri : XI, No: 29 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği"ne göre hazırlanmış
ÖZSERMAYE DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Ödenmiş sermaye	Sermaye enflasyon düzeltmesi farkları	Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Değer artış fonları	Geçmiş yıllar kâr/zararları	Cari dönem net kârı	Özsermaye
1 Ocak 2008	24.000.000	52.743.030	11.338.147	898.363	15.953.643	37.572.934	142.506.117
Birikmiş kâr/zarara transfer	-	-	-	-	34.692.934	(34.692.934)	-
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedeklere transfer	-	-	2.880.000	-	-	(2.880.000)	-
Temettü ödemesi (Not 27)	-	-	-	-	(30.000.000)	-	(30.000.000)
Dönem kârı	-	-	-	-	-	34.855.400	34.855.400
Diğer kapsamlı gelir	-	-	-	536.074	-	-	536.074
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	536.074	-	34.855.400	35.391.474
31 Aralık 2008	24.000.000	52.743.030	14.218.147	1.434.437	20.646.577	34.855.400	147.897.591
1 Ocak 2009	24.000.000	52.743.030	14.218.147	1.434.437	20.646.577	34.855.400	147.897.591
Birikmiş kâr/zarara transfer	-	-	-	-	34.855.400	(34.855.400)	-
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedeklere transfer	-	-	600.000	-	(600.000)	-	-
Temettü ödemesi (Not 27)	-	-	-	-	(7.200.000)	-	(7.200.000)
Dönem kârı	-	-	-	-	-	33.859.810	33.859.810
Diğer kapsamlı gelir	-	-	-	(1.434.437)	-	-	(1.434.437)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	(1.434.437)	-	33.859.810	32.425.373
31 Aralık 2009	24.000.000	52.743.030	14.818.147	-	47.701.977	33.859.810	173.122.964

İlişikteki dipnotlar mali tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SANAYİ A.Ş.
31 ARALIK 2009 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
Seri : XI, No: 29 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği"ne göre hazırlanmış

NAKİT AKIM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit girişleri			
Vergi karşılığı öncesi kâr		35.674.865	36.565.736
Vergi öncesi kâr ile faaliyetlerden doğan net nakit akımlarının mutabakatı için yapılan düzeltmeler:			
Amortisman ve itfa payları	18, 19	10.943.887	6.177.683
Kıdem tazminatı karşılık gideri	24	2.587.328	1.159.599
Maddi varlık satış (kârı)/zararı	31	(7.453)	203.914
Faiz gideri	33	21.115.831	13.018.955
Kredilerden doğan gerçekleşmemiş kur farkı (geliri) / gideri		(2.187.000)	14.387.493
Faiz geliri	32	(2.709.512)	(771.755)
Satılmaya hazır finansal varlık satış kârı	31	(1.434.437)	-
İşletme sermayesindeki değişikliklerden önceki faaliyet kârı		63.983.509	70.741.625
Ticari alacaklar ve diğer alacaklar		14.560.082	(49.633.738)
Devam eden yıllara sari işlerden alacaklar		(74.129.647)	-
Stoklar		(49.310.520)	(16.866.964)
Diğer dönen varlıklar		1.867.646	(7.425.671)
Ticari borçlar		735.226	6.946.475
Diğer kısa vadeli yükümlülükler		135.112.819	33.600.218
Ödenen vergiler	24	(1.900.967)	(14.270.520)
Ödenen kıdem tazminatları		(1.421.213)	(827.720)
İşletme faaliyetlerinden elde edilen net nakit		89.496.935	22.263.705
Yatırım faaliyetleri			
Maddi varlık alımları	18	(14.258.714)	(61.107.301)
Maddi olmayan varlık alımları	19	(19.672.758)	(18.846.365)
Maddi varlık satışından elde edilen nakit		822.103	272.149
Elde edilen faiz		2.709.512	771.755
Satılmaya hazır finansal varlıklardaki değişim		2.107.000	-
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan net nakit		(28.292.857)	(78.909.762)
Finansal faaliyetler			
Spot kredilerdeki artış, net		6.695.735	70.327.513
Alınan krediler		70.689.119	111.261.173
Ödenen krediler		(147.206.510)	(26.839.417)
Ödenen faiz		(18.213.155)	(5.793.630)
Ödenen temettüleri		(7.200.000)	(30.000.000)
Finansal faaliyetlerden (kullanılan) /elde edilen net nakit		(95.234.811)	118.955.639
Nakit ve nakit benzeri değerlerdeki (azalış) / artış		(34.030.733)	62.309.582
Dönem başı nakit ve nakit benzeri değerler	6	65.911.910	3.602.328
Dönem sonu nakit ve nakit benzeri değerler	6	31.881.177	65.911.910

İlişikteki dipnotlar mali tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SANAYİ A.Ş.
MALİ TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

**Mali Tablolara
İlişkin Açıklayıcı
Notlar**

1. ŞİRKET'İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Otokar Otobüs Karoseri Sanayi A.Ş. ("Otokar" ya da "Şirket") 1963 yılında kurulmuş olup, İstanbul, Türkiye'de kayıtlıdır ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri altında faaliyet göstermektedir.

Şirket, otomotiv sektöründe faaliyet göstermekte olup üretimin ağırlığını arazi araçları, zırlı araçlar, minibüs ve midibüs türü araçlar ile treyler, semi-treyler ve kamyonüstü uygulamaları oluşturmaktadır. Şirket'in personel sayısı 1.207 kişidir (31 Aralık 2008 - 1.184).

29 Temmuz 2008 tarihinde, Şirket ile Savunma Sanayi Müsteşarlığı arasında "Milli İmkanlarla Modern Tank Üretim Projesi" (Altay Projesi) kapsamında Dönem I Türk Ana Muharebe Tankı Tasarım ve Prototip Üretimi Ana Sözleşmesi imzalanmıştır. Sözleşme tutarı 494 milyon ABD Doları olup, sözleşme devreye girdikten sonra 78,5 aylık bir süreyi kapsayacaktır.

Şirket'in kayıtlı olduğu adresi aşağıdaki gibidir:

Genel müdürlük:

Aydınevler Mahallesi, Dumlupınar Cad. No: 24 A Bl.
81580 Küçükyalı / İstanbul

Fabrika:

Atatürk Cad. No: 9
54580 Arifiye / Sakarya

Finansal tablolar yayınlanmak üzere 12 Şubat 2010 tarihinde Şirket Yönetim Kurulu tarafından onaylanmıştır. Söz konusu finansal tablolar, Genel Kurul öncesi Yönetim Kurulu tarafından revize edilebileceği gibi, Genel Kurul tarafından da değiştirilebilir.

Şirket, faaliyetlerinin bir kısmını, Koç Holding A.Ş. ve ilişkili şirketleriyle yapmaktadır. Şirket'in hem müşterisi konumunda hem tedarikçisi konumunda ilişkili tarafları mevcuttur. Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1996 yılından beri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda ("İMKB") işlem görmektedir. 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla, Şirket'in İMKB'ye kayıtlı %29,91 oranında hissesi mevcuttur. 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla Şirket'in hisselerinin çoğunluğunu elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir :

	%
Koç Holding A.Ş.	44,68
Ünver Holding A.Ş.	24,81
Diğer	30,51
Toplam	100,00

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Finansal tabloların hazırlanma ilkeleri

Şirket, muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını Türkiye'de geçerli olan ticari mevzuat, mali mevzuat ve Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı (THP) gereklerine göre Türk Lirası (TL) olarak tutmaktadır. Finansal tablolar Şirket'in yasal kayıtlarına dayandırılmış olup Sermaye Piyasası Kurulu'nun tebliğlerine uygun olarak düzeltme ve sınıflandırma değişikliklerine tabi tutulmuştur. Söz konusu düzeltmeler genel olarak ertelenmiş vergiler, kıdem tazminatı, maddi varlık amortismanlarının ekonomik ömürlerine ve kıst esasına göre ayrılması, karşılıkların muhasebeleşmesi, tank projesi için inşaat muhasebesinin uygulanması ve ticari alacak ve borçların reeskonta tabi tutulmasından oluşmaktadır. Bu düzeltmelere ek olarak, 9 Nisan 2008 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren SPK'nın Seri: XI, No: 29, "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" (Tebliğ) uyarınca Şirket cari ve önceki dönem finansal tablolarını, söz konusu Tebliğ'de öngörüldüğü üzere, Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama (UMS/UFRS) Standartlarına uygun olarak hazırlamıştır.

Finansal tablolar gerçeğe uygun değerleri ile taşınan finansal varlıklar dışında tarihsel maliyet esasına göre hazırlanmıştır.

İşlevsel ve sunum para birimi

Şirket'in işlevsel ve sunum para birimi TL olarak kabul edilmiştir.

SPK'nın 17 Mart 2005 tarih ve 11/367 sayılı kararına istinaden finansal tablolardaki tutarları yeniden ifade etme işleminin uygulanmasını gerektiren objektif koşulların gerçekleşmemiş olması ve SPK'nın varolan verilere dayanarak ileride de bu koşulların gerçekleşme emarelerinin büyük ölçüde ortadan kalktığını öngörmesi sebebiyle, finansal tablolar en son 31 Aralık 2004 tarihi itibarıyla Uluslararası Muhasebe Standartları (UMS) 29 uyarınca (Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama) yeniden ifade etme işlemine tabi tutulmuştur. Dolayısıyla, 31 Aralık 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihli bilançolarda yer alan parasal olmayan aktif ve pasifler ve sermaye dahil özkaynak kalemleri, 31 Aralık 2004 tarihine kadar olan girişlerin 31 Aralık 2004 tarihine kadar endekslenmesi, bu tarihten sonra oluşan girişlerin ise nominal değerlerden taşınmasıyla hesaplanmıştır.

2.2 Muhasebe politikalarındaki değişiklikler

1 Ocak 2009 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren yeni standart, var olan standartlarda değişiklik ve yorumlar aşağıda yer almaktadır:

UFRS 2 (Değişiklik), "Hisse Bazlı Ödemeler" – Hakediş koşulları ve iptaller

UFRS 2' de yapılan değişikliğin amacı hakediş koşulları ve iptaller konusuna daha detaylı bir açıklama getirmektir. Standart iki konuya açıklık getirmektedir: 'Hakediş Koşulu'nun tanımlanması ve performans ve hizmet koşulları haricindeki koşullar için 'Haketmeme Koşulu' kavramı.

UFRS 7 "Finansal Araçlar" – Dipnotlarda meydana gelen değişiklikler

Değiştirilmiş Standart gerçeğe uygun değer ölçümü ve likidite riskine ilişkin ek açıklamaları gerekli kılmaktadır. Gerçeğe uygun değer ölçümleri her finansal araç sınıfı için üç seviyeli hiyerarşi kullanılarak girdilerinin kaynağına göre açıklanmalıdır. Buna ek olarak, üçüncü seviye gerçeğe uygun değer ölçümleri için açılış ve kapanış bakiyelerinin mutabakatı ile birinci ve ikinci seviye gerçeğe uygun değer ölçümleri arasındaki önemli transferlerin de açıklanması gerekmektedir. Değişiklikler likidite riski açıklamalarına ilişkin gerekliliklere de açıklık getirmektedir.

UFRS 8 "Faaliyet Bölümleri"

UFRS 8, UMS 14 'Bölümsel Raporlama'nın yerine geçmekte olup, bölümsel raporlamaya yönetimin bakış açısı yöntemini getirmektedir. Raporlanan bilgiler, yönetimin faaliyet bölümlerinin performansını değerlendirmekte ve kaynak dağılımına karar vermek için kullandığı bilgileri içermektedir. Bu bilgiler bilanço ve gelir tablosunda yansıtılan bilgilerden farklı olabilir, bu durumda işletmeler ek bilgiler vermeli ve farkların mutabakatını belirtmelidirler.

UMS 1 "Finansal Tabloların Sunuluşu" (Revize)

UMS 1 standardı finansal tablolarda sunulan bilginin yararlılığını arttırmak için revize edilmiştir. Bu standarttaki revizeye göre özkaynak değişim tablosu sadece hissedarlarla yapılan işlemleri kapsamaktadır. Hissedarlarla yapılan işlemler dışındaki değişimler özkaynakların altında tek bir satırda gösterilmekte ve buna ilişkin detaylar için ayrı bir tablo hazırlanmaktadır. Gelir tablosundaki bütün gelir ve gider hesaplarını ve "diğer kapsamlı gelir"i içeren yeni bir kapsamlı gelir tablosu ortaya çıkmaktadır. İşletmeler dönem kâr/zararı bileşenlerini gösteren gelir tablosu kalemleriyle, diğer kapsamlı gelirin bir arada olduğu tek bir "Kapsamlı Gelir Tablosu" sunmaktadır.

UMS 23 (Değişiklik), "Borçlanma Maliyetleri"

Bu standarda yapılan değişiklik, bütün borçlanma maliyetlerinin giderleştirilmesi seçeneğini iptal etmekte ve özellikli bir varlığın elde edilmesi, inşası veya üretilmesi ile direkt ilişkilendirilebilen borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesini gerektirmektedir.

UMS 32 (Değişiklik), "Finansal Araçlar: Sunum" ve UMS 1 (Değişiklik), "Finansal Tabloların Sunumu" – Tasfiyeden Kaynaklanan Satılabilir Finansal Araçlar ve Yükümlülükler (Değişiklik)

UMS 32'ye getirilen değişiklik tasfiyeden kaynaklanan satılabilir finansal araçlar ile yükümlülüklerin, belirli kriterler yerine getirildiği takdirde, sermaye aracı olarak sınıflandırılmasını gerektirmektedir. UMS 1'e getirilen değişiklik ise, sermaye aracı olarak sınıflandırılan satılabilir finansal araçların tanımlanması ve açıklanmasını gerektirmektedir.

UFRYK 9 "Saklı Türev Ürünlerinin Yeniden Değerlendirilmesi" ve UMS 39 "Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme" - Saklı türev ürünler (Değişiklik)

UFRYK 9'daki değişikliğe göre bir finansal varlığın, gerçeğe uygun değer farkı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlık grubu dışındaki başka bir grupta yeniden sınıflandırılması aşamasında, bir saklı türev ürünün, temel sözleşmeden ayrıştırılmasının ve bir türev ürün olarak muhasebeleştirilmesinin gerekli olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu değerlendirme aşağıda belirtilen tarihlerden hangisi daha sonraki bir tarih ise, o tarih itibarıyla mevcut olan koşullar esas alınarak yapılır:

- (a) Bir sözleşmeye ilk kez taraf olunduğu tarih ya da
- (b) Sözleşme hükümlerinde, sözleşme uyarınca belirlenecek olan nakit akışlarını önemli ölçüde değiştiren bir değişikliğin olduğu tarih.

UFRYK 13, "Müşteri Sadakat Programları"

Müşteri Sadakat Uygulamaları satış işlemlerinin farklı bir bileşeni şeklinde muhasebeleşmelidir. Tahsil edilen bedelin rayiç değerinin bir kısmı müşteriye sağlanan menfaatlere dağıtılarak, söz konusu menfaatler müşteri tarafından kullanıldıkça gelir kaydedilmelidir.

UFRYK 15, "Gayrimenkul İnşaat Anlaşmaları"

UFRYK 15, bir gayrimenkulün inşaatı için yapılan anlaşmanın, UMS 11 "İnşaat Sözleşmeleri" standardı veya UMS 18 "Hâsılat" standardı kapsamına girip girmediğinin ve buna bağlı olarak da böyle bir gayrimenkul inşasından elde edilen gelirin ne zaman muhasebeleştirileceğinin belirlenmesi konusunda yol gösterir.

UFYRK 16 “Yurtdışındaki İşletme ile İlgili Net Yatırımın Finansal Riskten Korunması”

UFYRK 16'ya göre finansal tablolarda kullanılan sunum para birimi bir işletmenin finansal korunma muhasebesi uygulayabilmesine gerekçe oluşturmaz. Dolayısıyla, bir ana kuruluş yalnızca kendi fonksiyonel para birimi ile yabancı operasyonlarının fonksiyonel para birimi farkından doğan kur farklarını finansal riskten korunma riski olarak adlandırabilir. Finansal riskten korunma aracı grup içindeki işletme ya da işletmelerce elde tutulabilir.

UFYRK 18 “Müşterilerden Transfer Edilen Varlıklar”

UFYRK 18, müşterilerden alınan maddi duran varlıkların veya söz konusu maddi duran varlıkların inşası için alınan nakdin muhasebeleştirilmesi konusuna açıklık getirmektedir.

UFRS'deki İyileştirmeler (2008'de yayınlanan)

Mayıs 2008'de Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) Standartlarla ilgili tutarsızlıkları ortadan kaldırmak ve anlatımı daha açık hale getirmek için ilk toplu değişiklikleri yayınlamıştır. Her standart için farklı uygulamaya geçiş düzenlemeleri olup geçerlilik tarihleri çeşitlilik göstermekte ve en erken 1 Ocak 2009'dan itibaren yürürlüğe girmektedir.

Yukarıda açıklanan değişikliklerin mali tablo dipnotlarında sunulan ilave açıklamalar dışında bir etkisi bulunmamaktadır.

Şirket'in finansal tablolarının onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış ve 1 Ocak 2010 tarihinde ve bu tarihten sonra başlayan hesap dönemlerinde yürürlüğe girecek olan ve Şirket tarafından erken uygulama yoluna gidilmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

a) 31 Aralık 2010 tarihli sene sonu mali tabloları için geçerli olacak olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar:

UFRS'deki İyileştirmeler (2009'de yayınlanan)

Nisan 2009'da Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) Standartlarla ilgili tutarsızlıkları ortadan kaldırmak ve anlatımı daha açık hale getirmek için ikinci toplu değişiklikleri yayınlamıştır. Her standart için farklı uygulamaya geçiş düzenlemeleri olup geçerlilik tarihleri çeşitlilik göstermekte ve en erken 1 Temmuz 2009'dan başlayan yıllık raporlama dönemleri için itibaren yürürlüğe girmektedir.

UFRS 2 (Değişiklik) “Hisse Bazlı Ödemeler” - Grup Nakit Olarak Ödenen Hisse Bazlı Ödeme İşlemleri

Bu değişiklik grup raporlaması ve konsolide finansal tablolar açısından, eğer bir işletme bağlı olduğu grup'un dışındaki ortaklardan, nakit olarak ödenen mal ve hizmet alırsa, bu işlemlerin UFRS 2'nin kapsamının dışında olduğu konusuna açıklık getirmektedir. İşletme yönetimi bu şekilde gerçekleşmiş geçmiş işlemleri dikkate almak zorundadır. Ayrıca UFRS 2'nin kapsamına, içerisinde yer alan tanımlamalara bazı değişiklikler getirilmiş olup uygulama konularındaki açıklamalar da geliştirilmiştir. Tahminlerdeki Değişiklikler ve Hatalar'a göre muhasebe politikalarındaki değişikliklere uyararak geriye dönük uygulanacaktır. Erken uygulamaya dipnotlarda belirtilmek koşuluyla izin verilmiştir. Değişikliğin Şirket'in finansal tabloları üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

UFRS 3 (Değişiklik), “İşletme Birleşmeleri” ve UMS 27 (Değişiklik), “Konsolide ve Konsolide Olmayan Finansal Tablolar”

Revize edilmiş UFRS 3, işletme birleşmelerinin muhasebeleştirilmesi, şerefiyenin kayıtlara alınması ile birleşmenin olduğu dönemin finansal sonuçlarının raporlanması hususlarına çeşitli değişiklikler getirmektedir. Söz konusu değişiklikler, satın alım ile ilişkilendirilen maliyetlerin giderleştirilmesini ve satın alım sırasında dikkate alınan şartlı durumlarda, raporlama dönemi sonrasında meydana gelen rayiç değer değişikliklerinin şerefiyeden düzeltilmesi yerine gelir tablosunda dikkate alınmasını gerektirmektedir. Değişikliğe tabi tutulmuş UMS 27 bağlı ortaklığın hisse sahipliğinde meydana gelen değişikliklerin ve bağlı ortaklık zararlarının ve bağlı ortaklık üzerinde kaybedilen kontrolün muhasebeleştirilmesi konularına da değişiklikler getirmektedir. Değişikliğin Şirket'in finansal tabloları üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

UMS 39 (Değişiklik), "Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme" - Uygun Korunmalı Enstürmanlar

Bu değişiklik bir finansal aracın gerçeğe uygun değer değişimlerinin veya nakit akış değişikliklerinin bir kısmının finansal riskten korunan kalem olarak tanımlanabilmesi konusuna açıklık getirmektedir. Ayrıca belirli durumlarda enflasyonun korunan finansal risk olarak tanımlanması konusunu da kapsamaktadır. Değişikliğin Şirket'in finansal tabloları üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

UFRYK 17, "Gayri-nakdi Varlıkların Ortaklara Dağıtılması"

Bu standart, ortaklara, nakit veya nakit dışı varlık alternatiflerinden birini elde etme konusunda seçimlik hak tanıyan dağıtımlar da dahil olmak üzere nakit dışı varlıkların dağıtımı için uygulanır. Söz konusu değişiklik ileriye dönük uygulanacaktır. Yorumun, Şirket'in finansal tabloları üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

b) 31 Aralık 2010 tarihinden sonra geçerli olacak olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar (bu değişiklikler henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir):

UFRS 9 "Saklı Türev Ürünlerinin Yeniden Değerlendirilmesi" (1 Ocak 2013 tarihinde veya sonrasında başlayan hesap dönemlerinde geçerli olacaktır)

UFRS 9 finansal varlıkların sınıflanması ve ölçülmesi ile ilgili yeni koşullar getirmektedir.

UMS 24 (Revize) "İlişkili Taraf Açıklamaları" (1 Ocak 2011 tarihinde veya sonrasında başlayan hesap dönemlerinde geçerli olacaktır)

Kamu iştirakleri için ilişkili taraf açıklama gerekliliklerini kolaylaştırmak ve ilişkili taraf tanımına açıklık getirmek için UMS 24'de değişiklik yapılmaktadır.

UMS 32 (Değişiklik) "Hisse İhraçlarının Sınıflandırılması" (1 Şubat 2010 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde geçerli olacaktır)

UMS 32' de yapılan değişiklik, ihraç edenin fonksiyonel para biriminden farklı bir para cinsinden olan hisselerin muhasebeleştirilmesi için uygulanmaktadır.

UFRYK 14 (Değişiklik) "Asgari Fonlama Koşullarının Geri Ödenmesi" (1 Ocak 2011 tarihinde veya sonrasında başlayan hesap dönemlerinde geçerli olacaktır)

Bu değişiklik işletmelerin asgari fonlama koşulları için önceden gönüllü olarak yaptıkları bazı ödemelerin varlık olarak muhasebeleştirilmesine izin verilmemesi sorununu çözmektedir.

UFRYK 19 "Finansal Yükümlülüklerin Sermaye Araçları ile Ortadan Kaldırılması" (1 Temmuz 2010 tarihinde veya sonrasında başlayan hesap dönemlerinde geçerli olacaktır)

UFRYK 19 sadece bir finansal yükümlülüğü tamamen ya da kısmen ortadan kaldırmak için sermaye aracı ihraç eden işletmelerin uygulayacağı muhasebeleştirmeyi belirtmektedir.

2.3 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Finansal tabloların hazırlanmasında Şirket yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibari ile vukuu muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibariyle gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Gerçekleşmiş sonuçlar tahminlerden farklı olabilmektedir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştirildiği dönemde gelir tablosuna yansıtılmaktadırlar.

Finansal tablolara yansıtılan tutarlar üzerinde önemli derecede etkisi olabilecek yorumlar ve bilanço tarihinde var olan veya ileride gerçekleşebilecek tahminlerin esas kaynakları göz önünde bulundurularak yapılan varsayımlar aşağıdadır:

a) UMS 11 "İnşaat Sözleşmeleri" kapsamında projenin toplam maliyetlerinin ve proje kârlılıklarının belirlenmesinde tahminler kullanılmıştır (Not 15).

b) Ertelen vergi aktifi gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti haline kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi aktifi taşınan ve kullanılmamış birikmiş zararlar ile her türlü geçici farklar üzerinden hesaplanmaktadır. 31 Aralık 2009 tarihinde sona eren yıl için Şirket'in gelecek dönemlerde vergilendirilebilir kârının olduğuna dair kullanılan varsayımlar yeterli bulunduğundan ertelenmiş vergi aktifi kaydedilmiştir (Not 35).

c) Kıdem tazminatı yükümlülüğü aktüeryal varsayımlar (iskonto oranları, gelecek maaş artışları ve çalışan ayrılma oranları) kullanılarak belirlenir (Not 24).

d) Şirket garanti karşılığını, her bir araç modeli için geçmiş yıllarda gerçekleşen araç başına düşen garanti giderlerini ve araç başına kalan garanti sürelerini göz önünde bulundurarak tespit etmiştir (Not 22).

e) Şüpheli alacak karşılıkları, yönetimin bilanço tarihi itibarıyla var olan ancak cari ekonomik koşullar çerçevesinde tahsil edilememe riski olan alacaklara ait gelecekteki zararları karşılayacağına inandığı tutarları yansıtmaktadır. Alacakların değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığı değerlendirilirken ilişkili kuruluş ve anahtar müşteriler dışında kalan borçluların geçmiş performansları piyasadaki kredibiliteleri ve bilanço tarihinden finansal tabloların onaylanma tarihine kadar olan performansları ile yeniden görüşülen koşullar da dikkate alınmaktadır (Not 10).

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti

Gelirlerin muhasebeleştirilmesi

Gelir, mal ve hizmet satışlarının faturalanmış değerlerini içerir. Satışlar, ürünün teslimi veya hizmetin verilmesi, ürünle ilgili risk ve faydaların transferlerinin yapılmış olması, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Şirket'e akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Satışlarda önemli riskler ve faydalar, mallar alıcıya teslim edildiğinde ya da yasal sahiplik alıcıya geçtiğinde devredilir. Net satışlar, teslim edilmiş malların fatura edilmiş bedelinin, satış iadelerinden arındırılmış halidir.

Faiz gelirleri, geçerli faiz oranı ve vadesine kalan süre içinde etkin olacak faiz oranı dikkate alınarak hesaplanır.

Satışların içerisinde önemli bir finansman maliyeti bulunması durumunda, makul bedel, gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman maliyeti içerisinde yer alan gizli faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Gerçek değerleri ile nominal değerleri arasındaki fark, tahakkuk esasına göre faiz geliri olarak değerlendirilir.

İştiraklerden elde edilen temettü geliri, hissedarların temettü alma hakkı doğduğu zaman kayda alınır.

Yıllara sari işlerin muhasebeleştirilmesi

Sözleşme gelir ve giderleri, yıllara sari işlerin sözleşmesinin getirisi doğru bir şekilde tahmin edilebildiği zaman, gelir ve gider kalemi olarak kaydedilir. Projeler "sabit fiyatlı" sözleşmeler olup sözleşme gelirleri, sözleşmenin tamamlanma oranı metoduna göre finansal tablolara yansıtılmaktadır. Dönem itibarıyla oluşmuş olan toplam sözleşme giderinin sözleşmenin toplam tahmini maliyetine oranı sözleşmenin tamamlanma oranını göstermekte ve bu oran sözleşme gelirin cari döneme isabet eden kısmının finansal tablolara kaydedilmesinde kullanılmaktadır.

Sözleşme maliyetleri tüm ilk madde - malzeme ve direkt işçilik giderleriyle, sözleşme ile ilgili olan endirekt işçilik, malzemeler, tamiratlar ve amortisman giderleri gibi endirekt maliyetleri kapsar. Satış ve genel yönetim giderleri olduğu anda giderleştirilir. Tamamlanmamış sözleşmelerdeki tahmini zararların gider karşılıkları, bu zararların saptandığı dönemlerde ayrılmaktadır. İş performansında, iş şartlarında ve sözleşme ceza karşılıkları ve nihai anlaşma düzenlemeleri nedeniyle tahmini kârlılıkta olan değişiklikler maliyet ve gelir revizyonuna sebep olabilir. Bu revizyonlar, saptandığı dönemde finansal tablolara yansıtılır.

Devam eden yıllara sari işlerden alacaklar, finansal tablolara yansıtılan gelirin kesilen fatura tutarının ne kadar üzerinde olduğunu; devam eden sözleşmelerin hakediş bedelleri ise kesilen fatura tutarının finansal tablolara yansıtılan gelirin ne kadar üstünde olduğunu gösterir.

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzerleri, nakit ve banka mevduatı ile tutarı belirli nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli ve yüksek likiditeye sahip ve değerindeki değişim riski önemsiz olan ve vadesi üç ay veya daha kısa olan yatırımları içermektedir (Not 6).

İlişkili taraflar

Aşağıdaki kriterlerden birinin varlığında, taraf Şirket ile ilişkili sayılır:

- (a) Söz konusu tarafın, doğrudan ya da dolaylı olarak bir veya birden fazla aracı yoluyla:
 - (i) İşletmeyi kontrol etmesi, işletme tarafından kontrol edilmesi ya da işletme ile ortak kontrol altında bulunması (ana ortaklıklar, bağlı ortaklıklar ve aynı iş dalındaki bağlı ortaklıklar dahil olmak üzere);
 - (ii) Şirket üzerinde önemli etkisinin olmasını sağlayacak payının olması; veya
 - (iii) Şirket üzerinde ortak kontrole sahip olması;
- (b) Tarafın, Şirket'in bir iştiraki olması;
- (c) Tarafın, Şirket'in ortak girişimci olduğu bir iş ortaklığı olması;
- (d) Tarafın, Şirket'in veya ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması;
- (e) Tarafın, (a) ya da (d) de bahsedilen herhangi bir bireyin yakın bir aile üyesi olması;
- (f) Tarafın; kontrol edilen, ortak kontrol edilen ya da önemli etki altında veya (d) ya da (e)'de bahsedilen herhangi bir bireyin doğrudan ya da dolaylı olarak önemli oy hakkına sahip olduğu bir işletme olması;
- (g) Tarafın, işletmenin ya da işletme ile ilişkili taraf olan bir işletmenin çalışanlarına işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda planları olması gerekir.

İlişkili taraflarla yapılan işlem ilişkili taraflar arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

Olağan faaliyetler nedeniyle ilişkili taraflarla bazı iş ilişkilerine girilebilir.

Stoklar

Stoklar, net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir.

İlk madde ve malzemeler – Peşin alım fiyatına göre hesaplanan ortalama maliyet yöntemine göre.

Mamul ve yarı mamuller – Direkt malzeme ve işçilik giderleri ile değişken ve sabit genel üretim giderleri belli oranlarda (normal faaliyet kapasitesi göz önünde tutularak) dahil edilmiş ve ortalama maliyet yöntemine göre hesaplanmıştır.

Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır (Not 13).

Maddi duran varlıklar

Bütün maddi varlıklar başlangıç olarak maliyet değerinden kaydedilmekte ve 31 Aralık 2004 tarihine kadar, uygun düzeltme katsayısı ile çevrilmek suretiyle yeniden düzenlenmiş maliyet değerleri üzerinden taşınmaktadır. Maddi duran varlıklar, elde etme maliyetinden birikmiş amortismanı düşüldükten ve eğer var ise değer düşüklüğü karşılığı ayrıldıktan sonraki net değerleri ile gösterilmektedir.

Maddi varlığın maliyet değeri; alış fiyatı, ithalat vergileri ve iadesi mümkün olmayan vergiler ve maddi varlığı kullanıma hazır hale getirmek için yapılan masraflardan oluşmaktadır. Maddi varlığın kullanımına başlandıktan sonra oluşan tamir ve bakım gibi masraflar, oluştukları döneme gider kaydedilmektedir. Yapılan harcamalar ilgili maddi varlığa gelecekteki kullanımında ekonomik bir değer artışı sağlıyorsa bu harcamalar varlığın maliyetine eklenmektedir.

Ekonomik ömür ve amortisman metodu düzenli olarak gözden geçirilmekte, bu süreçte kullanılan metodun ve amortisman süresinin ilgili varlıktan edinilecek ekonomik faydalar ile paralel olup olmadığına dikkat edilmektedir.

Amortisman, maddi duran varlıkların düzeltilmiş değerleri üzerinden faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır (Not 18). Söz konusu varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

Yeraltı ve yerüstü düzenleri	25-30 yıl
Binalar	30 yıl
Makine, tesis ve cihazlar	3-15 yıl
Taşıt araçları	9 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	5-15 yıl
Özel maliyetler	5 yıl

Arazi ve arsalar için sınırsız ömürleri olması sebebiyle amortisman ayrılmamaktadır.

Bir varlığın kayıtlı değeri, varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın makul değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir.

Maddi duran varlıkların satışı dolayısıyla oluşan kâr ve zararlar diğer faaliyet gelirleri ve giderleri hesaplarına dahil edilirler (Not 31).

Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, iktisap edilmiş hakları, bilgi sistemlerini, yeni ürün geliştirilmesine ilişkin proje maliyetlerini ve bilgisayar yazılımlarını içermektedir (Not 19). Maddi olmayan varlıklar başlangıç olarak maliyet değerinden kaydedilmekte ve 31 Aralık 2004 tarihine kadar uygun düzeltme katsayısı ile çevrilmek suretiyle yeniden düzenlenmiş maliyet değerleri üzerinden taşınmaktadır. Maddi olmayan duran varlıklar, maliyet değerinden birikmiş itfa payı ve eğer varsa değer düşüklüğü indirilerek yansıtılır. Maddi olmayan duran varlıklar iktisap edildikleri tarihten sonra 5 yılı geçmeyen bir süre için tahmini faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortismanına tabi tutulur. Maddi olmayan varlıkların aktifleştirilebilmesi için ilgili varlığın işletmeye gelecekte sağlayacağı ekonomik fayda tespit edilebilir olmalı ve varlığın maliyeti güvenilir bir şekilde ölçülebilmelidir. Değer düşüklüğünün olması durumunda maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değeri, geri kazanılabilir değerine indirilir.

Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma gideri gerçekleştiğinde gider kaydedilir. Yeni ürünlerin geliştirilmesi veya geliştirilen ürünlerin testi ve dizaynı ile ilgili proje maliyetleri, projenin ticari ve teknolojik bakımdan başarılı bir şekilde uygulanabilir olması ve maliyetlerin güvenilir olarak tespit edilebilmesi halinde maddi olmayan duran varlık olarak değerlendirilir. Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme gideri sonraki dönemde aktifleştirilemez. Aktifleştirilen geliştirme gideri, ürünün ticari üretiminin başlaması ile 5 yıl içerisinde, normal amortisman yöntemi uygulanarak itfa edilmektedir.

Yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri

Yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri, Şirket'in teşvik talepleri yetkili makamlar tarafından onaylandığı zaman tanımlanır.

Krediler

Banka kredileri, alındıkları tarihlerde, alınan kredi tutarından işlem masrafları düşüldükten sonraki değerleriyle kaydedilir. Banka kredileri, sonradan etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet değeri üzerinden belirtilir. İşlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır. Banka kredilerinden kaynaklanan finansman maliyeti, oluştuğunda gelir tablosuna kaydedilir (Not 8).

Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Vergi karşılığı, dönem kârı veya zararı hesaplanmasında dikkate alınan cari dönem ve ertelenmiş vergi karşılıklarının tamamıdır.

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenen vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca bilanço tarihi itibarıyla halihazırda yürürlükte olan vergi oranları kullanılır.

Ertelenen vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Her bilanço döneminde Şirket, ertelenmiş vergi varlıklarını gözden geçirmekte ve gelecekte indirilebilir olması ihtimali göz önüne alınarak muhasebeleştirilmektedir (Not 35).

Çalışanlara sağlanan faydalar / Kıdem tazminatı karşılığı

a) Tanımlanan fayda planı:

Şirket, mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen ve en az bir yıl hizmet vermiş personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Şirket, finansal tablolardaki kıdem tazminatı karşılığını "Projeksiyon Metodu"nu kullanarak ve Şirket'in personel hizmet süresini tamamlama ve kıdem tazminatına hak kazanma konularında geçmiş yıllarda kazandığı deneyimlerini baz alarak hesaplamış ve bilanço tarihi itibarıyla iskonto edilmiş değerini kayıtlara almıştır (Not 24). Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar gelir tablosuna yansıtılmıştır.

(b) Tanımlanan katkı planları:

Şirket, Sosyal Sigortalar Kurumu'na zorunlu olarak sosyal sigortalar primi ödemektedir. Şirket'in bu primleri ödediği sürece başka yükümlülüğü kalmamaktadır. Bu primler tahakkuk ettikleri dönemde personel giderlerine yansıtılmaktadır.

Dövizli işlemler

Yıl içinde gerçekleşen dövizli işlemler, işlem tarihlerinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülükler, yıl sonunda geçerli olan Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası ("TCMB") döviz alış kurları üzerinden Türk Lirası'na çevrilmiştir. Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevrimlerinden doğan kur farkı geliri veya zararları gelir tablosuna yansıtılmıştır.

Türev finansal araçlar

Türev finansal araçlar ilk olarak kayda alınmalarında elde etme maliyeti ile, kayda alınmalarını izleyen dönemlerde ise gerçeğe uygun değerleri ile değerlendirilmektedir. Şirket'in türev finansal araçlarını ağırlıklı olarak vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri ile ilgili işlemler oluşturmaktadır. Söz konusu türev finansal araçlar ekonomik olarak Şirket için risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, genellikle risk muhasebesi yönünden UMS 39 standardına ait gerekli koşulları taşıması nedeniyle finansal tablolarda alım-satım amaçlı türev finansal araçlar olarak muhasebeleştirilmektedir.

Karşılıklar

Karşılıklar bir işletmenin geçmişten gelen ve halen devam etmekte olan bir yükümlülüğü (yasal ya da yapısal) varsa ve bu yükümlülük sebebiyle işletmeye ekonomik çıkar sağlayan kaynakların elden çıkması olası ise ve gerçekleşecek yükümlülüğün miktarı güvenilir bir şekilde tahmin edilebiliyorsa kayıtlara alınmaktadır. Paranın zaman içindeki değer kaybı önem kazandığında, karşılıklar ileride oluşması muhtemel giderlerin bilanço tarihindeki indirgenmiş değeriyle yansıtılır. Karşılıklar her bilanço tarihinde gözden geçirilmekte ve yönetimin en iyi tahminlerini yansıtabilecek şekilde gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

Şarta bağlı yükümlülükler ve varlıklar

Şarta bağlı yükümlülükler, kaynak aktarımını gerektiren durum yüksek bir olasılık taşıyor ise finansal tablolarda yansıtılmayıp dipnotlarda açıklanmaktadır. Şarta bağlı varlıklar ise finansal tablolara yansıtılmayıp ekonomik getiri yaratma ihtimali yüksek olduğu takdirde dipnotlarda açıklanır.

Sermaye ve temettüleri

Adi hisseler, sermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüleri, beyan edildiği dönemde birikmiş kardan indirilerek kaydedilir (Not 27).

Operasyonel kiralama işlemleri

Mülkiyete ait risk ve getirilerin önemli bir kısmının kiralayana ait olduğu kiralama işlemi, operasyonel kiralama olarak sınıflandırılır. Operasyonel kiralama olarak yapılan ödemeler, kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile gelir tablosuna gider olarak kaydedilir.

Garanti giderleri

Garanti giderleri, şirketlerin üretim ve satışını gerçekleştirdikleri mallar için yaptıkları tamir-bakım masrafları, yetkili servislerin garanti kapsamında müşteriden bedel almaksızın yaptıkları işçilik ve malzeme giderleri, şirketlerce üstlenilen ilk bakım giderleri ile hasılatı cari yıla gelir olarak kaydedilen ürünlere ilişkin müteakip yıllarda söz konusu olabilecek geri dönüş ve tamir seviyelerinin geçmiş verilerden kaynaklanan tahminleri sonucu kaydedilir (Not 22).

Ticari borçlar

Ticari borçlar, makul değerleriyle deftere alınır ve müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş tutarlardan muhasebeleştirilir (Not 10).

Finansal araçlar

Finansal varlıklar

Satılmaya hazır finansal varlıklar

Şirket yönetiminin likidite ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak veya faiz oranlarındaki değişimler nedeniyle satılabilecek olan ve belirli bir süre gözetilmeksizin elde tutulan finansal araçlar, satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılır. Bunlar, yönetimin bilanço tarihinden sonraki 12 aydan kısa bir süre içinde finansal aracı elde tutma niyeti yoksa veya işletme sermayesinin artırılması amacıyla satışına ihtiyaç duyulmayacaksa duran varlıklar olarak gösterilir, aksi halde dönen varlıklar olarak sınıflandırılır. Şirket yönetimi, bu finansal araçların sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte uygun bir şekilde yapmakta olup düzenli olarak bu sınıflandırmayı gözden geçirmektedir.

Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değeri borsada işlem gören varlıklar için bilanço tarihinde gerçekleşen borsa fiyatı ile; piyasa fiyatı bulunmaması durumunda indirgenmiş nakit akımları, benzer satın almalar ve piyasa göstergeleri kullanılarak yapılan değerlendirme çalışmasıyla tespit edilir. Gerçeğe uygun değeri sağlıklı olarak tespit edilemeyen özkaynağa dayalı finansal varlıklar değer düşüş karşılıkları sonrası elde etme maliyetleri ile taşınmaktadır.

Tüm finansal varlıklar, ilk olarak bedelin makul değeri olan ve varlıklarla ilgili satın alma masrafları da dahil olmak üzere maliyet bedelleri üzerinden gösterilmektedir. Şirket'in %20'nin altında sermaye payına sahip olduğu finansal varlıkları borsaya kayıtlı herhangi bir makul değerlerinin olmadığı, makul değer hesaplanmasında kullanılan diğer yöntemlerin uygun olmaması veya işlememesi nedeniyle makul bir değer tahmininin yapılamaması ve makul değer güvenilir bir şekilde ölçülemediği durumlarda finansal varlığın kayıtlı değeri elde etme maliyeti tutarından varsa değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle değerlendirilir. Satılmaya hazır finansal varlıkların makul değerlerindeki değişikliklerden kaynaklanan gerçekleşmemiş kar veya zararlar, dönem sonuçları ile ilişkilendirilmeden doğrudan öz sermaye içinde muhasebeleştirilir. Satılmaya hazır finansal varlıkların değer düşüklüğü ile ilgili nesnel kanıtların varlığı durumunda, ilgili finansal varlığın elde etme maliyeti ile makul değeri arasındaki farktan oluşan zarar, öz sermayeden çıkarılıp gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Krediler ve alacaklar

Doğrudan bir borçluya mal veya hizmet tedariki ile oluşan ticari alacaklar ile ticari alacaklar içine sınıflandırılan senetler ve vadeli çekler, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilmiştir. Belirtilmiş bir faiz oranı bulunmayan kısa vadeli ticari alacaklar, faiz tahakkuk etkisinin önemsiz olması durumunda fatura tutarından değerlendirilmektedir.

Şirket'in, ödenmesi gereken meblağları tahsil edemeyecek olduğunu gösteren bir durumun söz konusu olması halinde ticari alacaklar için bir alacak risk karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir.

Şüpheli alacak karşılığı gider olarak kayıtlara yansıtılmaktadır. Karşılık, müşteriden alınan teminatlar göz önüne alınarak, Şirket yönetimi tarafından tahmin edilen ve ekonomik koşullardan ya da hesabın doğası gereği taşıdığı riskten kaynaklanabilecek olası zararları karşıladığı düşünülen tutardır. Tahsili tamamen mümkün olmayan alacaklar tespit edildikleri durumlarda kayıtlardan tamamen silinirler.

Değer düşüklüğü tutarı, zarar yazılmasından sonra oluşacak bir durum dolayısıyla azalır, söz konusu tutar, cari dönemde diğer gelirlere yansıtılır (Not 10).

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar dışındaki finansal varlık veya finansal varlık grupları, her bilanço tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulur. Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. Kredi ve alacaklar için değer düşüklüğü tutarı gelecekte beklenen tahmini nakit akımlarının finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki farktır.

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalır ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde gelir tablosunda iptal edilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerinde değer düşüklüğü sonrasında meydana gelen artış, doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayda alınması ve çıkarılması

Şirket, finansal varlık veya yükümlülükleri, ilgili finansal araç sözleşmelerine taraf olduğu takdirde bilançosuna yansıtılmaktadır. Şirket finansal varlığın tamamını veya bir kısmını, sadece söz konusu varlıkların konu olduğu sözleşmeden doğan haklar üzerindeki kontrolünü kaybettiği zaman kayıtlarından çıkartır. Şirket finansal yükümlülükleri, ancak sözleşmede tanımlanan yükümlülüğü ortadan kalkar, iptal edilir veya zaman aşımına uğrar ise kayıtlarından çıkartır.

Bütün normal finansal varlık alım ve satımları işlem tarihinde, yani Şirket'in varlığı almayı veya satmayı taahhüt ettiği tarihte kayıtlara yansıtılır. Söz konusu alım ve satımlar genellikle piyasada oluşan genel teamül ve düzenlemelerle belirlenen zaman dilimi içerisinde finansal varlığın teslimini gerektiren alım satımlardır.

Hisse başına kazanç

Hisse başına kâr, net kârın ilgili yıl içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Şirketler mevcut hissedarlara birikmiş karlardan hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Hisse başına kâr hesaplanırken, bu bedelsiz hisse, ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kâr hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalama, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Şirket'in bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan ve bilanço tarihindeki durumunu etkileyebilecek olaylar, (düzeltme gerektiren olaylar) finansal tablolara yansıtılmaktadır. Düzeltme gerektirmeyen olaylar belli bir önem arz ettikleri takdirde dipnotlarda açıklanmaktadır.

Nakit akım tablosu

Nakit akım tablolarının hazırlanması amacıyla nakit ve nakit benzeri değerler, eldeki nakit, banka mevduatları ve orijinal vadesi 3 aydan kısa vadeli, satış fiyatı ve vadesi önceden belirlenmiş ters repo sözleşmeleri çerçevesinde bankalara doğrudan kullandırılan kredileri içerir.

Maddi varlıklarda değer düşüklüğü

Şirket, her bilanço tarihinde maddi ve maddi olmayan duran varlıklarının, maliyet değerinden birikmiş amortismanlar düşülerek bulunan defter değerine ilişkin değer kaybının olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, değer düşüklüğü tutarını belirleyebilmek için o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilir. Varlığın tek başına geri kazanılabilir tutarının hesaplanmasının mümkün olmadığı durumlarda, o varlığın ait olduğu nakit üreten biriminin geri kazanılabilir tutarı hesaplanır.

Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen makul değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Kullanımdaki değer hesaplanırken, geleceğe ait tahmini nakit akımları, paranın zaman değerini ve varlığa özgü riskleri yansıtan vergi öncesi iskonto oranı kullanılarak bugünkü değerine indirilir.

Varlığın (veya nakit üreten birimin) geri kazanılabilir tutarının defter değerinden daha az olması durumunda varlığın (veya nakit üreten birimin) defter değeri, geri kazanılabilir tutarına indirilir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü kayıpları gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün finansal tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortisman tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali gelir tablosuna kayıt edilir.

Borçlanma maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir.

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklara ilişkin olmayan diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştuğu dönemde gelir tablosuna kaydedilmektedir.

Netleştirme

Finansal varlık ve yükümlülükler, netleştirmeye yönelik yasal bir hakka ve yaptırım gücüne sahip olunması ve söz konusu varlık ve yükümlülükleri net bazda tahsil etme/ödeme veya eş zamanlı sonuçlandırma niyetinin olması durumunda bilançoda netleştirilerek gösterilmektedir.

3. İşletme birleşmeleri

Yoktur (31 Aralık 2008 - Yoktur).

4. İş ortaklıkları

Yoktur (31 Aralık 2008 - Yoktur).

5. Bölümlere göre raporlama

Şirket bölümlere göre raporlama yapmamaktadır. Şirket'in coğrafi piyasalarına ve ürün grubu bazına göre satışlarının dağılımı Not 28'de gösterilmiştir.

6. Nakit ve nakit benzerleri

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Bankalar		
- vadesiz mevduat	2.280.660	2.367.035
- vadeli mevduat	27.952.966	62.557.990
Alınan çekler ve senetler	1.597.557	928.159
Diğer	49.994	58.726
Toplam	31.881.177	65.911.910

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla toplam orijinal tutarı 13.827.989 ABD Doları ve 7.130.000 TL olan vadeli mevduat hesaplarının etkin faiz oranları ABD Doları için yıllık %1,5, ve TL için %6,70 olup ortalama vadeleri 4 gündür (31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla vadeli mevduat olarak 41.300.000 ABD Doları ve 100.000 TL bulunmaktadır.).

31 Aralık 2009 itibarıyla alınan çekler ve senetler, tahsilat için bankaya verilmiş, bilanço tarihi itibarıyla vadesi gelen çek ve senetlerden oluşmaktadır.

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla şirketin 795 TL tutarında bloke mevduatı bulunmaktadır (31 Aralık 2008 - 795 TL).

7. Finansal yatırımlar

Satılmaya hazır finansal yatırımlar

	31 Aralık 2009		31 Aralık 2008	
	TL	%	TL	%
Entek Elektrik Üretimi A.Ş. ("Entek")	-	-	2.107.000	%0,86
Toplam			2.107.000	

25 Haziran 2009 tarih ve 2009/8 sayılı Yönetim Kurulu Kararı gereğince, Entek Elektrik Üretimi A.Ş. hisselerinin satışı ve satış yetkisi verilmesi kararlaştırılmıştır. Bu karara istinaden, Şirket'in Entek Elektrik Üretimi A.Ş.'de sahip olduğu %0,86 oranındaki hisselerinin tamamı Aygaz A.Ş.'ye toplam 2.099.804 TL bedel karşılığında 21 Temmuz 2009 tarihinde devir olmuştur.

8. Finansal borçlar

		31 Aralık 2009	
	Faiz oranı (%)	Orijinal para birimi	TL
Kısa vadeli banka kredileri			
ABD Doları krediler	%2,78	10.059.212	15.146.155
EURO krediler	%6,6	10.523.794	22.734.553
TL krediler	%11	31.507.603	31.507.603
Toplam			69.388.311

31 Aralık 2009

	Faiz oranı (%)	Vade	Orijinal para birimi	TL
Uzun vadeli banka kredileri (*)				
ABD Doları krediler	-	-	-	-
EURO krediler	%3,55	09/06/2011	10.014.162	21.633.593
TL krediler	%10	01/06/2011	50.203.570	50.203.570
Toplam				71.837.163

(*) 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla mevcut olan uzun vadeli kredilerin anaparaları ve ilgili tüm faiz tahakkukları vade sonunda ödenecektir.

31 Aralık 2008

	Faiz oranı (%)	Orijinal para birimi	TL
Kısa vadeli banka kredileri			
ABD Doları krediler	%3,81 - %11,17	57.377.299	86.771.689
EURO krediler	%5,76 - %11,23	21.943.625	46.976.912
TL krediler	%18 - %29	76.582.854	76.582.854
Toplam			210.331.455

Şirket'in kullanmış olduğu krediler karşılığında göstermiş olduğu herhangi bir teminat yoktur (31 Aralık 2008 - Yoktur).

9. Diğer finansal yükümlülükler

Yoktur (31 Aralık 2008 - Yoktur).

10. Ticari alacaklar ve borçlar

Ticari alacaklar

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Ticari alacaklar, net	42.949.742	55.759.020
Alacak senetleri, net	63.649.902	65.997.343
Toplam	106.599.644	121.756.363
Eksi: Şüpheli ticari alacak karşılığı	(9.032.435)	(7.725.491)
Kısa vadeli diğer ticari alacaklar	97.567.209	114.030.872
Alacak senetleri, net	31.422.645	37.617.739
Uzun vadeli diğer ticari alacaklar	31.422.645	37.617.739

Ticari alacaklar ile ilgili alınan teminatlar

Şirket'in alacakları temel olarak minibüs ve otobüs bayilerine yapılan satışlardan, treyler satışlarından ve savunma aracı satışlarından doğmaktadır. 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla bayilerden kaynaklanan alacaklardan şüpheli alacaklar için karşılık ayrılması sonrası kalan toplam 37.393.552 TL (31 Aralık 2008 – 29.269.496 TL) tutarındaki alacak tutarı, toplam 34.870.008 TL (31 Aralık 2008 – 50.686.064 TL) tutarındaki teminat ve ipotek ile güvence altına alınmıştır. Şirket, geri kalan alacaklarının tahsili ile ilgili olarak finansal tablo dipnotu 38'de Kredi Riski bölümünde anlatılan yöntemlerle kredi riskini yönetmektedir.

Şüpheli ticari alacak karşılığının 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
1 Ocak	7.725.491	7.249.253
Tahsilatlar	(104.107)	(5.424)
Yıl içerisindeki artış	1.411.051	481.662
Toplam	9.032.435	7.725.491

Ticari borçlar

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Ticari borçlar, net	53.944.515	42.888.032
Borç senetleri, net	137.159	63.570
Kısa vadeli diğer ticari borçlar	54.081.674	42.951.602

11. Diğer alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli diğer alacaklar

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Personelden alacaklar	482	331
Toplam	482	331

Uzun vadeli diğer alacaklar

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Verilen depozito ve teminatlar	5.903	5.903
Toplam	5.903	5.903

Kısa vadeli diğer borçlar

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Alınan sipariş avansları	156.843.558	72.141.887
Personele borçlar	3.034.025	3.139.827
Diğer çeşitli borçlar	23.101	21.290
Toplam	159.900.684	75.303.004

12. Finans sektörü faaliyetlerinden alacak ve borçlar

Yoktur (31 Aralık 2008 - Yoktur).

13. Stoklar

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Hammadde	34.750.524	27.210.962
Yarı mamul	4.441.454	9.075.982
Mamul (2008 - 240.838 TL tutarında değer düşüklüğü sonrası)	31.468.170	24.655.681
Ticari mallar	20.306.900	12.096.664
Yoldaki mallar	75.389.113	44.006.352
	166.356.161	117.045.641

14. Canlı varlıklar

Şirket'in faaliyet konusu içerisinde canlı varlıklar yer almamaktadır.

15. Devam eden yıllara sari işlerden alacaklar

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla, devam eden yıllara sari işlerle ilgili maliyetler 64.326.929 TL'dir.

Şirket'in 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla devam eden sözleşmeleri ile ilgili olarak almış olduğu ve finansal tablolarda diğer borçlar içerisinde yer alan kısa vadeli avansların toplam tutarı 108.437.400 TL (31 Aralık 2008 – Yoktur)'dir.

16. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar

Yoktur (31 Aralık 2008 – Yoktur).

17. Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Şirket'in yatırım amaçlı gayrimenkulü bulunmamaktadır.

18. Maddi duran varlıklar

31 Aralık 2009 tarihinde sona eren yıl içinde maddi duran varlıklar ve ilgili birikmiş amortismanlarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2009	İlaveler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2009
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	36.396.386	-	-	-	36.396.386
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	5.481.336	-	-	-	5.481.336
Binalar	50.777.114	-	-	2.354.785	53.131.899
Makine, tesis ve cihazlar	86.839.417	2.123.025	(3.733.799)	1.235.240	86.463.883
Taşıt araçları	5.024.671	937.774	(848.914)	-	5.113.531
Döşeme ve demirbaşlar	17.958.621	1.770.583	(1.321.111)	-	18.408.093
Özel maliyetler	1.445.746	-	-	-	1.445.746
Yapılmakta olan yatırımlar	52.196	9.427.331	-	(3.590.025)	5.889.502
	203.975.487	14.258.713	(5.903.824)	-	212.330.376
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	1.926.769	201.655	-	-	2.128.424
Binalar	16.144.638	2.448.405	-	-	18.593.043
Makine, tesis ve cihazlar	69.582.592	4.075.033	(3.613.759)	-	70.043.866
Taşıt araçları	2.992.257	298.847	(163.682)	-	3.127.422
Döşeme ve demirbaşlar	15.490.589	498.666	(1.311.734)	-	14.677.521
Özel maliyetler	1.129.550	38.705	-	-	1.168.255
	107.266.395	7.561.311	(5.089.175)	-	109.738.531
Net defter değeri	96.709.092	6.697.402	(814.649)	-	102.591.845

31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıl içinde maddi duran varlıklar ve ilgili birikmiş amortismanlarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2008	İlaveler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2008
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	5.370.676	31.025.710	-	-	36.396.386
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	4.543.484	937.852	-	-	5.481.336
Binalar	32.136.056	19.054.910	(413.852)	-	50.777.114
Makine, tesis ve cihazlar	78.803.152	8.193.560	(475.746)	318.451	86.839.417
Taşıt araçları	4.700.211	546.442	(221.982)	-	5.024.671
Döşeme ve demirbaşlar	16.928.245	962.088	-	68.288	17.958.621
Özel maliyetler	1.445.746	-	-	-	1.445.746
Yapılmakta olan yatırımlar	52.196	1.112.155	-	(1.112.155)	52.196
	143.979.766	61.832.717	(1.111.580)	(725.416)^(*)	203.975.487
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	1.765.209	161.560	-	-	1.926.769
Binalar	14.807.956	1.417.250	(80.568)	-	16.144.638
Makine, tesis ve cihazlar	66.941.856	3.116.482	(475.746)	-	69.582.592
Taşıt araçları	2.846.488	224.972	(79.203)	-	2.992.257
Döşeme ve demirbaşlar	15.154.083	336.506	-	-	15.490.589
Özel maliyetler	1.090.845	38.705	-	-	1.129.550
	102.606.437	5.295.475	(635.517)	-	107.266.395
Net defter değeri	41.373.329				96.709.092

(*) Bu tutar yapılmakta olan yatırımlardan diğer maddi olmayan duran varlıklara transfer olmuştur.

Şirket Yönetim Kurulu'nun 04 Eylül 2008 tarih ve 2008/7 sayılı kararı ile Şirket'in savunma sanayi ve ticari araçlarda yürütmekte olduğu projeler ve bu projelere bağlı olarak ortaya çıkan kısa ve uzun vadeli yatırım ihtiyaçları değerlendirilmiş, bunun neticesinde, Şirket'in genişleme alanında yer alan ve bir bütün olarak satışa çıkarılmış olan Otoyol Sanayi A.Ş.'ye ait 383 bin metrekare arazi üzerinde bulunan fabrika, tesis ve arsalar, 47,5 milyon ABD Doları değerle satın alınmıştır. Bu alımla Şirket toplam 552 bin metrekarelik alanda faaliyet gösteriyor olacaktır.

Maddi ve maddi olmayan duran varlıklardan oluşan cari dönem amortisman ve itfa payları giderlerinin 2.826.364 TL'si (31 Aralık 2008 – 2.568.645 TL) satılan malın maliyetine, 425.194 TL'si (31 Aralık 2008 - 557.750) geliştirme sürecinde olan faaliyetlere, 2.558.484 TL'si (31 Aralık 2008 – 633.000 TL) araştırma geliştirme giderlerine, 947.083 TL'si (31 Aralık 2008 – 749.031TL) genel yönetim giderlerine, 362.221 TL'si (31 Aralık 2008 – 257.134 TL) satış ve pazarlama giderlerine, 1.305.806 TL'si (31 Aralık 2008- 505.773 TL) stoklara, 2.518.735 TL'si (31 Aralık 2008- 906.349) diğer giderlere (çalışmayan kısım gideri) dahil edilmiştir.

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla, hala kullanılmakta olan tamamıyla itfa olmuş maddi duran varlıkların maliyet bedelleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Makine, tesis ve cihazlar	43.680.810	47.525.326
Döşeme ve demirbaşlar	2.585.412	13.912.260
Taşıt araçları	12.577.232	2.585.412
Özel maliyetler	1.392.258	1.089.332
	60.235.712	65.112.330

19. Maddi olmayan duran varlıklar

31 Aralık 2009 tarihinde sona eren yıl içinde maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2009	İlaveler	Transferler	31 Aralık 2009
Maliyet:				
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	3.839.826	2.096.688	-	5.936.514
Geliştirme maliyetleri	5.848.347	-	20.936.041	26.784.388
Geliştirme sürecinde olan faaliyetler	16.758.438	17.576.070	(20.936.041)	13.398.467
	26.446.611	19.672.758	-	46.119.369
Birikmiş itfa payları:				
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	2.341.733	757.224	-	3.098.957
Geliştirme maliyetleri	562.099	2.625.352	-	3.187.451
	2.903.832	3.382.576	-	6.286.408
Net defter değeri	23.542.779	16.290.182	-	39.832.961

31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıl içinde maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2008	İlaveler	Transferler	31 Aralık 2008
Maliyet:				
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	2.793.953	320.457	725.416	3.839.826
Geliştirme maliyetleri	2.550.970	-	3.297.377	5.848.347
Geliştirme sürecinde olan faaliyetler	2.255.323	17.800.492	(3.297.377)	16.758.438
	7.600.246	18.120.949	725.416(*)	26.446.611
Birikmiş itfa payları:				
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	1.979.108	362.625	-	2.341.733
Geliştirme maliyetleri	42.516	519.583	-	562.099
	2.021.624	882.208	-	2.903.832
Net defter değeri	5.578.622			23.542.779

(*) Bu tutar yapılmakta olan yatırımlardan diğer maddi olmayan duran varlıklara transfer olmuştur.

31 Aralık 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibarıyla, hala kullanılmakta olan tamamıyla itfa olmuş maddi olmayan duran varlıkların maliyet bedelleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	1.089.332	1.777.802
	1.089.332	1.777.802

20. Şerefiye

Yoktur (31 Aralık 2008 - Yoktur).

21. Devlet teşvik ve yardımları

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10. maddesinde değişiklik yapılarak 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanununun 35. maddesiyle yapılan değişiklikle, araştırma ve geliştirme harcamaları üzerinden hesaplanacak Ar-Ge indirim oranı %40'tan %100'e çıkarılmıştır. Anılan kanun 1 Nisan 2008 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Buna göre kurumlar vergisi mükellefleri, yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri çerçevesinde işletme bünyesinde 2008 yılından itibaren yaptıkları harcamaların %100'ü kurumlar kazancı tespitinde Ar-Ge indirimi olarak dikkate alınabilmektedir. 2009 yılına ilişkin olarak yapılan araştırma ve geliştirme harcamalarının toplam üzerinden %100 oranında Ar-Ge indirimi hesaplanması gerekmektedir.

Şirket 2009 yılında yaptığı 23.263.413 TL (31 Aralık 2008 – 14.149.292 TL) araştırma ve geliştirme harcaması sonucunda vergi matrahından %100 (31 Aralık 2008 – %100) oranında 23.263.413 TL (31 Aralık 2008 – 14.149.292 TL) stopajsız olarak indirebileceği Ar-Ge indirimi elde etmiştir. Şirket'in Ar-Ge Merkezi belgesi bulunmaktadır.

31 Aralık 2009 tarihinde sona eren yıl itibariyle, Şirket'in 2.626.159 TL tutarındaki diğer gelirler içerisinde yer alan devlet teşvik ve yardımları, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (Tübitak)'nın Şirket'in yürüttüğü çeşitli projelerin araştırma ve geliştirme (AR-GE) harcamalarını desteklemek amacıyla vermiş olduğu tutarlardan oluşmaktadır (31 Aralık 2008 – 1.389.615).

31 Aralık 2009 itibariyle kazanılan ancak bilanço tarihi itibariyle kullanılmayan yatırım indirimi yoktur (31 Aralık 2008 - Yoktur).

22. Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler

Borç karşılıkları

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Diğer maliyet karşılığı (*)	51.518.026	-
Garanti giderleri karşılığı	6.184.720	6.376.954
Kullanılmayan yıllık izin karşılığı	1.438.270	1.749.665
Satış komisyon karşılığı	-	1.465.890
Sözleşme gereği teslim edilecek malzeme maliyeti karşılığı	16.723	-
Diğer	-	7.291
	59.157.739	9.599.800

(*) Yıllara sari tank projesi ile ilgili olarak Şirket bünyesinde oluşan ama henüz ödemesi yapılmamış olan proje giderleri ve de Şirket'in alt yüklenicileri tarafından yürütülen ve ilgili işin bitiminde Şirket'e faturalanacak olan faaliyetlerin tahmini tamamlanma yüzdelerine göre hesaplanan maliyetlerinden oluşmaktadır.

Garanti giderleri karşılığı

Şirket, satışını gerçekleştirmiş olduğu minibüs ve Land Rover araçlarını bir yıl, bazı zırlı araç modelleri ve midibüsleri ise 2 yıl boyunca garanti kapsamına almaktadır. Treyler satışları için Şirket'in herhangi bir garanti taahhüdü bulunmamaktadır. Buna bağlı olarak, bilanço tarihi itibariyle garanti kapsamında olan araçlar için gelecek dönemlerde gerçekleşmesi tahmin edilen garanti giderleri için karşılık ayrılmıştır. Yıl içindeki garanti giderleri karşılığının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
1 Ocak	6.376.954	5.705.132
Yıl içerisindeki artış	8.686.823	7.182.448
Ödemeler	(8.879.057)	(6.510.626)
	6.184.720	6.376.954

Kullanılmayan izin günleri karşılığı

Dönem içindeki kullanılmayan izin günleri karşılığının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
1 Ocak	1.749.665	1.215.343
Yıl içerisindeki artış	(311.395)	534.322
	1.438.270	1.749.665

Teminat mektupları

a) 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle verilen garantiler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Banka teminat mektupları (*)	291.493.623	211.826.027
	291.493.623	211.826.027

(*) 153.066.348 TL tutarındaki teminatlar Altay Projesi kapsamında Savunma Sanayi Müsteşarlığı'na verilen teminatlardan oluşmaktadır.

b) 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle alınan garantiler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Banka teminat mektupları (**)	95.238.952	58.642.264
Teminat senetleri	3.389.000	8.405.000
Alınan ipotekler	7.045.000	7.023.000
Teminat çekleri	135.000	185.000
	105.807.952	74.255.264

(**) 55.351.176 TL tutarındaki teminat mektupları, Altay Projesi kapsamında, alt yüklenicilerden alınan teminatlardan oluşmaktadır.

23. Taahhütler

Yoktur (31 Aralık 2008 - Yoktur).

24. Çalışanlara sağlanan faydalar

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Kıdem tazminatı karşılığı	5.616.418	4.450.303
Toplam	5.616.418	4.450.303

Kıdem tazminatı karşılığı

Aşağıda açıklanan yasal zorunluluk dışında yapılmış hiçbir emeklilik taahhüdü anlaşması yoktur.

Türk İş Kanunu'na göre, Şirket bir senesini doldurmuş olan ve Şirket'le ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir.

Ödenecek tazminatı her hizmet yılı için bir aylık maaş kadardır ve bu tutar 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla 2.365 TL (31 Aralık 2008 - 2.088 TL) ile sınırlandırılmıştır.

Kıdem tazminatı karşılığı yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

SPK Muhasebe Standartları, Şirket'in kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıdaki aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
İskonto oranı (%)	5,92	6,26
Emeklilik olasılığının tahmini için personel devir hızı oranı (%)	8	7

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir.

1 Ocak 2010 tarihi itibarıyla kıdem tazminatı tavanı 2.427 TL'ye yükselmiştir.

Yıl içindeki kıdem tazminatı karşılığının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
1 Ocak	4.450.303	4.118.424
Faiz gideri	240.316	222.395
Cari yıl karşılığı (aktüer gelirleri / giderleri dahil)	2.347.012	937.204
Ödemeler	(1.421.213)	(827.720)
	5.616.418	4.450.303

25. Emeklilik planları

Şirketin 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde emeklilik planları ile ilişkili herhangi bir yükümlülüğü bulunmamaktadır.

26. Diğer varlık ve yükümlülükler

a) Diğer dönen varlıklar:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Katma değer vergisi alacakları	16.459.668	20.492.382
İndirilecek vergi ve fonlar	3.135.804	1.752.693
Peşin ödenen vergi ve fonlar	2.979.148	1.078.181
Peşin ödenmiş giderler	593.458	501.361
İş avansları	-	8.306
Diğer	751.157	52.991
Toplam	23.919.235	23.885.914

b) Diğer kısa vadeli yükümlülükler:	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Ödenecek sosyal güvenlik kesintisi	1.773.651	1.492.608
Ödenecek vergi ve fonlar	3.227.485	2.656.668
Tecil edilen özel tüketim vergisi	259.324	195.798
Diğer	157.242	115.427
Toplam	5.417.702	4.460.501

27. Özkaynaklar

Sermaye

Şirket'in 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

Hissedarlar	31 Aralık 2009		31 Aralık 2008	
	TL	%	TL	%
Koç Holding A.Ş.	10.722.750	44,68	10.722.750	44,68
Ünver Holding A.Ş.	5.954.944	24,81	5.954.944	24,81
Diğer	7.322.306	30,51	7.322.306	30,51
Toplam	24.000.000	100,00	24.000.000	100,00
Sermaye düzeltmesi	52.743.030		52.743.030	
Toplam	76.743.030		76.743.030	

Kanuni defterlerdeki birikmiş karlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabilmektedir.

Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net kârın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan kârın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Halka açık şirketler, temettü dağıtımlarını SPK'nın öngördüğü şekilde aşağıdaki gibi yaparlar:

9 Ocak 2009 tarih, 1/6 sayılı SPK kararı uyarınca, finansal tablo düzenleme yükümlülüğü bulunan işletmelerce dağıtılabilmek kârın hesaplanmasında finansal tablolarda yer alan kâr içinde görünen; bağlı ortaklık, müşterek yönetime tabi teşebbüs ve iştiraklerden ana ortaklığın finansal tablolarına intikal eden kâr tutarlarının, şirketlerin yasal kayıtlarında bulunan kaynaklarından karşılanabildiği sürece, genel kurullarınca kâr dağıtım kararı alınmış olmasına bakılmaksızın, dağıtacakları kâr tutarını SPK'nın Seri:XI, No:29 sayılı Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği çerçevesinde hazırlayıp kamuya ilan edecekleri finansal tablolarında yer alan net dönem karlarını dikkate alarak hesaplamalarına imkan tanınmasına karar verilmiştir.

SPK'nın 27 Ocak 2010 tarihli kararı ile payları borsada işlem gören halka açık anonim ortaklıklar için yapılacak temettü dağıtım konusunda herhangi bir asgari kâr dağıtım zorunluluğu getirilmemesine karar verilmiştir.

Özsermaye enflasyon düzeltmesi farkları ile olağanüstü yedeklerin kayıtlı değerleri bedelsiz sermaye artırımı; nakit kâr dağıtımına ya da zarar mahsubunda kullanılabilir. Ancak özsermaye enflasyon düzeltme farkları, nakit kâr dağıtımında kullanılması durumunda kurumlar vergisine tabi olacaktır.

Şirket'in, Sermaye Piyasası Kurulu'na yayımlanan finansal raporlama standartlarına göre hazırlanan finansal tablolarında dönem kârı ve kâr dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynaklarını oluşturan geçmiş yıl karları 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla 33.859.810 TL ve 47.701.977 TL'dir. Şirket'in yasal kayıtlarındaki net dönem kârı 21.006.691 TL, kâr dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynakların tutarı ise 62.999.596 TL'dir. Şirket'in birinci tertip yasal yedeklerin düşülmesinden sonra yasal kayıtlarda kalan dönem kârı 21.006.691 TL'dir. Şirket, rapor tarihi itibarıyla 2009 yılına ait kâr dağıtım kararı henüz almamıştır.

2009 yılı içerisinde, finansal varlık satışından dolayı, özkaynaklar içinde gösterilen 1.434.437 TL tutarındaki 75.496TL tutarındaki ertelenmiş vergi netlenmiş bir şekilde) yedekleri gelir tablosuna yansıtılmıştır.

Yukarıdaki hususa göre Şirket'in Tebliğ'e göre kâr dağıtımında baz alınacak öz sermaye tablosu 31 Aralık 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibariyle aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Ödenmiş sermaye	24.000.000	24.000.000
Sermaye enflasyon düzeltmesi farkları	52.743.030	52.743.030
Değer artış fonları		
- Finansal varlıklar değer artış fonu	-	1.434.437
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	14.818.147	14.218.147
Geçmiş yıllar kâr/zararları		
- Olağanüstü yedekler	36.751.894	9.696.494
- Yasal yedekler enflasyon düzeltmesi farkları	10.950.083	10.950.083
- Geçmiş yıl karlar	-	
Net dönem kârı	33.859.810	34.855.400
Toplam öz sermaye	173.122.964	147.897.591

Yukarıda tarihi bedelleri ile gösterilmiş kalemlerin düzeltilmiş değerleri ve sermaye enflasyon düzeltme farkları 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2009			
	Tarihi değerler	Endekslenmiş değer	Sermaye enflasyon düzeltmesi farkı
Sermaye	24.000.000	76.743.030	52.743.030
Yasal yedekler	14.818.147	25.768.230	10.950.083
Toplam	38.818.147	102.511.260	63.693.113

31 Aralık 2008			
	Tarihi değerler	Endekslenmiş değer	Sermaye enflasyon düzeltmesi farkı
Sermaye	24.000.000	76.743.030	52.743.030
Yasal yedekler	14.218.147	25.168.230	10.950.083
Toplam	38.218.147	101.911.260	63.693.113

Şirket'in Vergi Usul Kanunu'na göre tuttuğu kayıtlarında yasal ve olağanüstü yedeklerin tarihi değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Yasal yedekler	14.818.147	14.218.147
Olağanüstü yedekler	60.181.449	30.711.001
Toplam	74.999.596	44.929.148
Yasal finansal tablolara göre önceki dönem net kârından yıl içinde ödenen temettülerin tutarları	7.200.000	30.000.000
Hisse başına ödenen temettü (kuruş)	0,030	0,125

Şirket'in sermayesinin tümü ödenmiş olup, nominal değeri 0,1 kuruş olan 24.000.000.000 adet hisseden oluşmaktadır.

28. Satışlar ve satışların maliyeti

Net satışlar

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Yurtiçi satışlar	345.620.944	329.541.298
Yurtdışı satışlar	157.789.678	149.992.527
Brüt satışlar	503.410.622	479.533.825
Eksi: iskontolar ve satışlardan iadeler	(165.939)	(418.970)
Net satışlar	503.244.683	479.114.855

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle Şirket'in yapmış olduğu satışların tutarsal olarak ürün grubu bazında dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009
Ticari araçlar	184.744.300
Savunma sanayi araçları	179.238.100
Diğer satışlar (*)	139.262.283
	503.244.683

(*) 74.129.647 TL'lik kısmı yıllara sari işlere ilişkin tahmini kazançlardan oluşmaktadır.

	31 Aralık 2008
Ticari araçlar	250.519.645
Savunma sanayi araçları	179.263.257
Diğer satışlar	49.331.953
	479.114.855

Satışların maliyeti

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Satılan mamullerin maliyeti	342.976.579	343.753.430
Satılan ticari malların maliyeti	29.136.295	18.734.223
Satışların maliyeti	372.112.874	362.487.653

29. Araştırma ve geliştirme giderleri, pazarlama, satış ve dağıtım giderleri, genel yönetim giderleri

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Satış ve pazarlama giderleri	43.453.036	36.327.241
Genel yönetim giderleri	24.145.637	21.044.451
Araştırma ve geliştirme giderleri	5.171.960	4.944.475
Toplam faaliyet giderleri	72.770.633	62.316.167

Toplam tutarı 66.733.967 TL (31 Aralık 2008 – 64.720.489 TL) olan cari dönem personel giderlerinin, 31.326.020 TL'si (31 Aralık 2008 – 34.184.645 TL) satılan malın maliyetine ve stoklara, 8.039.575 TL'si (31 Aralık 2008 – 7.412.020 TL) satış ve pazarlama giderlerine, 10.169.609 TL'si (31 Aralık 2008 – 9.935.960 TL) genel yönetim giderlerine, 17.198.764 TL'si (31 Aralık 2008 – 13.187.864 TL) araştırma ve geliştirme harcamalarına (aktifleştirilen araştırma ve geliştirme harcamalarına gidenler dahil) dahil edilmiştir.

30. Niteliklerine göre giderler

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Hammadde ve tüketim malı kullanımı	336.755.300	327.768.201
Personel giderleri	51.988.378	53.834.268
Diğer üretim giderleri	8.954.722	9.784.251
Garanti giderleri	8.686.823	7.182.448
Diğer satış giderleri	7.591.176	8.185.363
Amortisman ve itfa payı	6.684.126	4.207.810
Nakliye ve sigorta giderleri	3.203.739	3.204.355
Sergi ve fuar giderleri	2.410.753	1.977.019
Mamul, yarı mamul ve ticari mal stoklarındaki değişim	(10.388.197)	(11.507.650)
Diğer giderler	28.996.687	20.167.755
Giderler toplamı	444.883.507	424.803.820

Personel giderlerinin kırılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Personel giderleri		
Maaş ve ücretler	52.393.720	50.115.214
SSK işveren hissesi	8.480.044	9.360.254
Diğer sosyal yardımlar	4.095.442	4.085.422
Kıdem tazminatı	2.930.877	1.159.599
	67.900.083	64.720.489

31. Diğer faaliyetlerden gelirler/giderler

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Diğer gelirler		
Ar-Ge teşvik gelirleri	2.626.157	1.389.615
Entek hisselerinin satış geliri	1.434.437	-
Maddi duran varlık satış kârı	7.454	-
Satış teşvikleri geliri	-	466.612
Diğer	1.414.274	1.437.525
Toplam	5.482.322	3.293.752

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Diğer giderler		
Çalışmayan kısım amortisman gideri (*)	(4.354.161)	(906.349)
Banka masrafları	(698.800)	(356.491)
Şüpheli alacak karşılığı gideri	(253.231)	(481.662)
Maddi duran varlık satış zararı	-	(203.914)
Diğer, net	311.395	(534.322)
	(4.994.797)	(2.482.738)

(*) Çalışmayan kısım amortisman gideri 31 Aralık 2009 tarihinde sona eren yılda yeni alınan fabrika ve tesislerin kullanılmayan bölümlerine ilişkin amortisman tutarıdır.

32. Finansal gelirler

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Kambiyo karları	43.943.632	60.841.310
Alınan kredilerle ilgili kur farkı geliri	18.423.156	13.803.775
Banka mevduatı faiz geliri	2.709.512	771.755
Kredili satış vade farkı geliri	2.395.466	6.767.656
Toplam	67.471.766	82.184.496

33. Finansal giderler

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Kambiyo zararları	(51.755.997)	(55.307.540)
Banka kredileri faiz gideri	(21.115.831)	(13.018.955)
Alınan kredilerle ilgili kur farkı gideri	(17.773.774)	(32.284.668)
Ertelenmiş finansal giderler	-	(129.646)
Toplam	(90.645.602)	(100.740.809)

34. Satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar ve durdurulan faaliyetler

Yoktur (31 Aralık 2008 - Yoktur).

35. Vergi varlık ve yükümlülükleri

Şirket faaliyetleri, Türkiye'de yürürlükte bulunan vergi yönetmelik ve kanunları dahilinde vergilendirilmeye tabidir.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı %20'dir (31 Aralık 2008 - %20). Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar tek taksitte ödenmektedir. Vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %20 (2008 - %20) oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

Türkiye'de mukim anonim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilerle yapılanlarla Türkiye'de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye'de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir. Türkiye'de mukim anonim şirketlerden yine Türkiye'de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca kârın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihli bilançolarda ödenecek vergi tutarları peşin ödenen vergilerle netleştirilerek aşağıdaki gibi gösterilmiştir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Ödenecek vergiler	-	7.067.137
Peşin ödenen vergiler	-	(7.067.137)
Dönem kârı vergi yükümlülüğü	-	-

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde sona eren yıllara ait toplam verginin dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Ertelenmiş vergi geliri	1.815.055	(5.356.801)
Cari dönem kurumlar vergisi	-	7.067.137
Toplam vergi gideri	1.815.055	1.710.336

Vergi öncesi dönem kârının hesaplanan kurumlar vergisi tutarı ile mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Vergi karşılığı öncesi dönem kârı	35.674.865	36.565.736
%20 üzerinden vergi gideri (2008 - %20)	7.134.973	7.313.147
İndirim ve istisnalar	(5.480.336)	(6.022.229)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	160.418	419.418
Toplam vergi gideri	1.815.055	1.710.336

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle, ertelenmiş vergiye konu olan geçici farklar ve etkin vergi oranları kullanılarak hesaplanan net ertelenmiş vergi yükümlülüğünün dağılımı aşağıda özetlenmiştir:

	Kümülatif geçici farklar		Ertelenen vergi varlığı / (yükümlülüğü)	
	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Maddi duran varlıklar	(5.245.615)	(3.399.951)	2.432.172	2.801.305
Maddi olmayan duran varlıklar	(4.353.089)	(787.966)	(870.618)	(157.593)
Ertelenmiş finansal giderler	(1.665.601)	(4.567.855)	(333.120)	(913.571)
Stoklar	970.454	380.773	194.091	76.155
Garanti giderleri karşılığı	6.184.720	6.376.954	1.236.944	1.275.391
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	5.616.418	4.450.303	1.123.284	890.061
Ertelenmiş finansal gelirler	1.223.640	803.483	244.728	160.697
Diğer karşılıklar	3.765.163	2.073.179	753.033	414.634
Projede tamamlanma yüzdesi metodu uygulamasından dolayı yapılan düzeltmeler	(9.802.719)	-	(1.960.544)	-
Diğer	(792.487)	(1.411.042)	(158.498)	(70.552)
Ertelenen vergi varlığı			2.661.472	4.476.527

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde sona eren yıllara ait ertelenen vergi yükümlülüğünün ve varlığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
1 Ocak	(4.476.527)	852.060
Cari dönem ertelenen vergi geliri	1.815.055	(5.356.801)
Özsermayeye yansıtılan vergi gideri	-	28.214
	(2.661.472)	(4.476.527)

36. Hisse başına kazanç

Hisse başına kâr, net kârın ilgili yıl içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Şirketler mevcut hissedarlara birikmiş karlardan hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Hisse başına kâr hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kâr hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Hisse başına esas kâr, hissedarlara ait net kârın çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile hesaplanır.

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Hissedarlara ait net kâr (TL)	33.859.810	34.855.400
Çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedi	24.000.000.000	24.000.000.000
Hisse başına kazanç (Kr)	0,141	0,145

37. İlişkili taraf açıklamaları

Yıl sonu itibariyle ilişkili taraflardan alacaklar ve ilişkili taraflara borçlar bakiyeleri ile yıl içerisinde ilişkili taraflarla yapılan işlemlerin özeti aşağıda sunulmuştur:

İ) 31 Aralık 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibariyle ilişkili taraflardan alacak ve borçlar:

İlişkili taraflardan alacaklar	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Ram Dış Ticaret A.Ş.(Ram Dış) (1)	30.535.451	22.444.543
Rmk Marine Gemi San.A.Ş.(Rmk Gemi) (1)	22.905	2.723
Ford Otosan A.Ş.(Ford) (1)	18.514	22.740
Zer Merkezi Hizmetler Ve Ticaret A.Ş.(Zer) (1)	-	27.384
Tasfiye halinde Otoyol Sanayi A.Ş. (3)	-	11.859
Diğer (1)	44.358	13.455
Toplam	30.621.228	22.522.704

(1) Şirket hissedarının bağlı ortaklığı

(2) Şirket hissedarı

(3) Şirket hissedarının tasfiye halindeki bağlı ortaklığı

İlişkili taraflara borçlar	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Zer (1)	748.163	671.064
Ram Dış (1)	276.840	1.270.398
Koç Sistem Bilgi İle.Hizm.A.Ş. (Koç Sistem) (1)	265.270	70.532
Setur Servis Turistik A.Ş. (Setur) (1)	263.272	178.110
Otokoç Otomotiv Tic.San.A.Ş. (Otokoç) (1)	203.549	108.970
Platform Araştırma ve Geliştirme Taş.Tic. A.Ş.(Platform) (1)	194.149	148.392
Akpa Dayanıklı Tük.Paz.A.Ş. (Akpa) (1)	177.502	137.474
Koç Holding A.Ş.(Koç Holding) (2)	108.280	128.367
Setair Hava Taşıım.ve Hiz.A.Ş.(Setair) (1)	78.266	-
Ram Sigorta Aracılık Hiz.A.Ş. (Ram Sigorta) (1)	55.238	39.137
Koç-Net Haberleşme A.Ş. (Koçnet) (1)	28.245	1.606
Ford (1)	24.533	17.833
Opet Petrolcülük A.Ş. (Opet) (1)	18.087	14.048
Promena Elektronik Tic. A.Ş. (Promena) (1)	14.950	-
Palmira Turizm Tic.A.Ş. (Palmira)(1)	1.863	1.013
Yapı Kredi Kültür ve Sanat (1)	1.790	-
Koçtaş Yapı Marketleri T.A.Ş. (Koçtaş) (1)	78	10.945
Tasfiyel Halinde Otoyol (3)	-	9.889.872
Koç Üniversitesi (1)	-	11.379
Koç Finansal Kiralama A.Ş. (1)	-	1.462
Oltaş Otomotiv Last.Tev.A.Ş. (Oltaş) (1)	-	346
Beldeyama Motorlu Vast.A.Ş. (Beldeyama) (1)	-	142.599
Tofaş Türk Otomobil Fabr.A.Ş. (Tofaş) (1)	-	11.662
Diğer	7.235	6.947
Toplam	2.467.310	12.862.156

- (1) Şirket hissedarının bağlı ortaklığı
(2) Şirket hissedarı
(3) Şirket hissedarının tasfiye halindeki bağlı ortaklığı

ii) 31 Aralık tarihlerinde sona eren dönemlerde ilişkili taraflara yapılan önemli satışlar ve ilişkili taraflardan yapılan önemli alımlar:

Ürün ve hizmet satışları	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Ram Dış (1)	132.084.295	37.748.392
Zer (1)	302.435	-
Aygaz Anonim Şirketi (Aygaz) (1)	161.698	161.158
Beldeyama (1)	126.746	-
Ford (1)	14.073	65.738
Aygaz Doğalgaz İletim A.Ş. (Aygaz Doğalgaz) (1)	3.170	-
Rmk Gemi (1)	-	26.864
Tasfiye halinde Otoyol (3)	-	10.063.715
Toplam	132.692.417	48.065.867

Sabit kıymet alımları	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Koç Sistem (1)	1.360.133	1.057.314
Otokoç (1)	150.950	-
Koçnet (1)	26.451	4.212
Tasfiye Halinde Otoyol (3)	-	57.171.000
Toplam	1.537.534	58.232.526

Stok alımları	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Zer (1)	4.192.838	3.540.356
Ram Dış (1)	1.407.186	5.737.304
Akpa (1)	1.207.464	1.257.854
Beldeyama (1)	623.350	1.736.268
Opet (1)	263.381	237.519
Koçtaş (1)	20.469	26.530
Arçelik A.Ş. (1)	12.874	-
Ford (1)	5.643	10.760
Tasfiye Halinde Otoyol (3)	-	7.355.088
Oltaş (1)	-	105.922
Sanal Merkez T.A.Ş. (1)	-	15.646
Zer (1)	-	-
Toplam	7.733.205	20.023.247

- (1) Şirket hissedarının bağlı ortaklığı
(2) Şirket hissedarı
(3) Şirket hissedarının tasfiye halindeki bağlı ortaklığı

Hizmet alımları	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Ram Dış (1)	8.090.341	2.442.081
Setur (1)	1.355.000	1.671.395
Koç Holding A.Ş.(2)	1.096.183	978.379
Ram Sigorta (1)	1.073.286	1.198.582
Otokoç (1)	622.313	432.608
Koç Sistem (1)	285.070	457.270
Koç.Net (1)	207.963	151.089
Platform (1)	165.129	126.666
Setair (1)	108.620	61.215
Promena (1)	42.907	-
Tofaş(1)	8.104	14.125
Koç Üniversitesi (1)	7.595	10.612
Palmira (1)	6.789	845.251
Tasfiye Halinde Otoyol (3)	5.953	-
Yapı Kredi Kültür ve Sanat Yay (1)	1.662	-
Migros T.A.Ş.	-	167.025
VKV Amerikan Hastanesi (1)	-	27.175
Koç Bilgi Savunma A.Ş. (1)	-	1.211
Rahmi M.Koç Müzesi (1)	-	613
Toplam	13.076.915	8.585.297

Banka mevduat hesapları	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)		
- Vadeli mevduatlar	7.131.308	43.956.700
- Vadesiz mevduatlar	626.547	1.352.273
	7.757.855	45.308.973

Tahsildeki çek ve senetler	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)	14.309.918	18.392.003
	14.309.918	18.392.003

Krediler	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)	50.203.570	16.955.881
Toplam	50.203.570	16.955.881

Şirket'in ayrıca, Koç Holding A.Ş. garantörlüğünde almış olduğu 10.000.000 USD tutarında kredisi bulunmaktadır.
(2008 – Yoktur)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ilişkin taraflar ile ilgili finansman gelir ve giderleri:

Faiz gelirleri	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)	1.180.929	430.902
Toplam	1.180.929	430.902

- (1) Şirket hissedarının bağlı ortaklığı
(2) Şirket hissedarı
(3) Şirket hissedarının tasfiye halindeki bağlı ortaklığı

Kur farkı gelirleri	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)	14.206.510	2.488.826
Ram Dış (1)	7.757.256	3.114.237
Ram Sigorta (1)	-	-
Toplam	21.963.766	5.603.063

Forward gelirleri ve giderleri	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.		
Forward gelirleri	678.416	-
Forward giderleri	(1.879.244)	-
Toplam	(1.200.828)	-

Kur farkı giderleri	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)	16.015.358	8.345.200
Ram Dış (1)	11.253.453	4.289.826
Tasfiye Halinde Otoyol (3)	668.266	13.236.552 (*)
Ram Sigorta (1)	-	2.307
Toplam	27.937.077	25.873.885

(*) Şirket'in Otoyol Sanayi A.Ş.'den satın aldığı sabit kıymetlerle ilgili 47,5 milyon ABD Doları borcunun fatura tarihi ile ödeme tarihleri arasında oluşan kur farklarının Şirket'e faturalanması sonucu oluşan kur farkı gideridir.

Faiz giderleri	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)	2.315.952	405.431
Toplam	2.315.952	405.431

- (1) Şirket hissedarının bağlı ortaklığı
(2) Şirket hissedarı
(3) Şirket hissedarının tasfiye halindeki bağlı ortaklığı

Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ile yapılan forward anlaşmaları

31 Aralık 2009				
Tutar	Para birimi	Parite	İşlem tarihi	Vade tarihi
-	-	-	-	-

31 Aralık 2008				
Tutar	Para birimi	Parite	İşlem tarihi	Vade tarihi
15.000.000	ABD Doları-Euro	1,3973	31.12.2008	15.05.2009
12.000.000	ABD Doları-Euro	1,3959	31.12.2008	30.06.2009
11.000.000	ABD Doları-Euro	1,3947	31.12.2008	06.08.2009
15.000.000	ABD Doları-Euro	1,3944	31.12.2008	12.10.2009

Şirket'in 31 Aralık 2009 tarihinde sona eren yılda üst düzey yöneticilerine sağladığı faydalar toplamı 4.350.657 TL'dir (31 Aralık 2008 – 4.842.413 TL).

38. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi

Şirket, faaliyetlerinden dolayı, borç ve sermaye piyasası fiyatlarındaki, döviz kurları ile faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler, piyasa riski (kur riski ve faiz oranı riskini içerir), kredi riski ve likidite riskidir. Şirket'in genel risk yönetimi programı, mali piyasaların öngörülemezliğine ve değişkenliğine odaklanmakta olup, Şirket'in mali performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Kredi riski

Finansal araçları elinde bulundurmak, karşı tarafın anlaşmanın gereklerini yerine getirememesi riskini de taşımaktadır. Şirket yönetimi bu riskleri, her anlaşmada bulunan karşı taraf (ilişkili taraflar hariç) için ortalama riski kısıtlayarak ve gerektiği takdirde teminat alarak karşılamaktadır. Şirket'in tahsilat riski, esas olarak ticari alacaklarından doğabilmektedir. Şirket, bayilerinden ya da diğer müşterilerinden doğabilecek bu riski, bayiler için belirlenen kredi limitlerini alınan teminatlar ile sınırlayarak, avansla çalışarak veya satılan araçların mülkiyetini Şirket lehine rehin koydurarak yönetmektedir. Kredi limitlerinin kullanımı Şirket tarafından sürekli olarak izlenmekte ve müşterinin finansal pozisyonu, geçmiş tecrübeler ve diğer faktörler göz önüne alınarak müşterinin kredi kalitesi sürekli değerlendirilmektedir. Yurt dışı satışlarının tamamı teyidli akreditif ile gerçekleştirilmektedir. Savunma araçları satışları ise yurtiçi ve yurtdışı hükümetlerin kuruluşlarına ya da onlara aracılık yapan şirketlere yapıldığından dolayı bu satışlar ile ilgili herhangi bir tahsilat riski öngörülmemektedir. Ticari alacaklar, Şirket yönetiminin geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun miktarda şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra bilançoda net olarak gösterilmektedir (Not 10).

Alacaklar				
Cari Dönem	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar	Bankalardaki Mevduat (Not 6)	Türev Araçlar
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E) (1)	159.793.780	6.385	30.233.627	-
- Azami riskin teminat ile güvence altına alınmış kısmı (2)	(125.401.848)	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	157.273.528	6.385	30.233.627	-
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	1.113.718	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	1.406.534	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	10.438.968	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-) (Not 10)	(9.032.435)	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	1.406.533	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-

Alacaklar				
Önceki Dönem	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar	Bankalardaki Mevduat (Not 6)	Türev Araçlar
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E) (1)	174.171.315	6.234	64.925.025	80.151.900
- Azami riskin teminat ile güvence altına alınmış kısmı	(90.565.396)	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	169.790.541	6.234	64.925.025	-
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	2.310.746	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	2.070.028	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	9.795.519	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-) (Not 10)	(7.725.491)	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	2.070.028	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	80.151.900

(1) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(2) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat çekleri, ipotekler ve araç rehinlerinde oluşmaktadır.

Ticari alacaklar için yaşlandırma analizi

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla 2.520.252 TL (31 Aralık 2008 – 4.380.774 TL) tutarındaki ticari alacaklar vade tarihinde tahsil edilememiştir.

Cari dönem	Ticari alacaklar
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	2.520.252
Vadesi üzerinden 5 yıldan fazla geçmiş	-
Teminat ile güvence altına alınmış kısmı (1)	2.520.252

Önceki dönem	Ticari alacaklar
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	1.094.674
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	2.160.889
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	1.125.211
Vadesi üzerinden 5 yıldan fazla geçmiş	-
Teminat ile güvence altına alınmış kısmı (1)	4.380.774

(1) Treylar araçları üstündeki rehin teminatlarıdır.

Likidite riski

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli ölçüde nakit ve menkul kıymet tutmayı, yeterli miktarda kredi işlemleri ile fon kaynaklarının kullanılabilirliğini ve piyasa pozisyonlarını kapatabilme gücünü ifade eder. Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir. Şirket'in 31 Aralık 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibarıyla, vade tarihlerine göre, indirgenmemiş ticari ve finansal borçlarının vade dağılımları aşağıdaki gibidir:

Cari Dönem

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (=I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	141.225.474	150.063.565	69.854.413	-	80.209.152	-
Ticari borçlar	56.548.984	56.769.351	46.154.444	10.607.642	7.265	-
Diğer borçlar	156.843.558	156.843.558	-	156.843.558	-	-

Beklenen vadeler	Defter Değeri	Beklenen nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Diğer borçlar	3.057.126	3.057.126	-	3.057.126	-	-
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	5.417.702	5.417.702	5.417.702	-	-	-

Beklenen (veya sözleşme uyarınca vadeler)	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev finansal yükümlülükler (net)						
Türev nakit girişleri	-	-	-	-	-	-
Türev nakit çıkışları	-	-	-	-	-	-

Önceki Dönem

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (=I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	210.331.455	218.382.520	66.407.476	151.975.044	-	-
Ticari borçlar	55.813.758	56.317.189	46.141.466	10.175.723	-	-
Diğer borçlar	72.141.887	72.141.887	-	72.141.887	-	-

Beklenen vadeler	Defter Değeri	Beklenen nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Diğer borçlar	3.161.117	3.161.117	3.161.117	-	-	-
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	4.460.501	4.460.501	4.460.501	-	-	-

Beklenen (veya sözleşme uyarınca vadeler)	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev finansal yükümlülükler (net)						
Türev nakit girişleri	(1.146.926)	(1.146.926)	-	(*)		
Türev nakit çıkışları	80.151.900	80.151.900	-	(*)	-	-

(*) Şirket, EURO ABD Doları paritesindeki dalgalanmadan doğan riski nedeniyle 31 Aralık 2008 tarihinde toplam 53.000.000 ABD Doları değerinde forward anlaşması yapmıştır. İlgili forward anlaşmasına göre Şirket 37.975.909 EURO karşılığı 53.000.000 ABD Doları satın alacaktır. Bu tutarların vadesindeki nakit giriş ve çıkışları TL cinsinden hesaplanmadığı için TL tutarlar belirtilmemiştir.

Piyasa riski

a) Döviz pozisyonu tablosu ve ilgili duyarlılık analizi

Şirket'in yabancı şirketlerle ticari faaliyetlerde bulunması sebebiyle döviz cinsinden borçlu veya alacaklı bulunulan meblağların Türk Lirası'na çevrilmesinden dolayı kur değişikliklerinden doğan döviz kuru riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu döviz kuru riski, döviz pozisyonunun analiz edilmesi ile takip edilmekte ve sınırlandırılmaktadır. Şirket, ileride oluşacak ticari işlemler ve kayda alınan aktif ve pasiflerden ötürü ortaya çıkan kur riskini yönetmek için, döviz sepetini mümkün olduğunca çeşitlendirmeye yönelik bir politika izlemektedir.

Şirket tarafından tutulan yabancı para varlıkların ve borçların kayıtlı tutarları yabancı para cinslerine göre aşağıdaki gibidir:

Döviz pozisyonu tablosu

Cari Dönem					
	TL karşılığı (fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	EURO	İngiliz Sterlini	İsviçre Frangı
1. Ticari alacaklar	171.980.703	48.631.610	44.843.135	787.486	-
2a. Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	22.948.379	14.373.088	545.916	53.356	-
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-
3. Diğer	36.306.118	22.915.011	834.600	-	-
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	231.235.200	85.919.709	46.223.651	840.842	-
5. Ticari alacaklar	31.422.645	-	14.545.501	-	-
6a. Parasal finansal varlıklar	-	-	-	-	-
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-
7. Diğer	-	-	-	-	-
8. Duran varlıklar (5+6+7)	31.422.645	-	14.545.501	-	-
9. Toplam varlıklar (4+8)	262.657.845	85.919.709	60.769.152	840.842	-
10. Ticari borçlar	(27.889.814)	(808.758)	(2.474.573)	(8.926.104)	-
11. Finansal yükümlülükler	(37.880.708)	(10.059.212)	(10.523.794)	-	-
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	(155.430.988)	(93.028.466)	(7.109.210)	-	-
13. Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)	(221.201.510)	(103.896.436)	(20.107.577)	(8.926.104)	-
14. Ticari borçlar	-	-	-	-	-
15. Finansal yükümlülükler	(21.633.593)	-	(10.014.162)	-	-
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-
17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	(21.633.593)	-	(10.014.162)	-	-
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	(242.835.103)	(103.896.436)	(30.121.739)	(8.926.104)	-
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	-	-	-	-	-
19a. Hedge edilen toplam varlık tutarı	-	-	-	-	-
19b. Hedge edilen toplam yükümlülük tutarı	-	-	-	-	-
20. Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (9+18+19)	19.822.742	(17.976.727)	30.647.413	(8.085.262)	-
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	138.947.612	52.136.728	36.922.023	(8.085.262)	-
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	-	-	-	-	-
23. İhracat	158.023.446	54.461.939	27.342.162	4.495.814	-
24. İthalat	153.977.582	26.863.275	35.628.214	14.246.113	872.942

Döviz pozisyonu tablosu

Önceki Dönem

	TL karşılığı (fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	EURO	İngiliz Sterlini	İsviçre Frangı
1. Ticari alacaklar	95.427.613	1.747.043	42.713.233	613.515	-
2a. Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	65.601.564	41.439.146	1.358.473	11.369	-
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-
3. Diğer	-	-	-	-	-
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	161.029.177	43.186.189	44.071.706	624.884	-
5. Ticari alacaklar	37.617.739	-	17.571.814	-	-
6a. Parasal finansal varlıklar	-	-	-	-	-
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-
7. Diğer	-	-	-	-	-
8. Duran varlıklar (5+6+7)	37.617.739	-	17.571.814	-	-
9. Toplam varlıklar (4+8)	198.646.916	43.186.189	61.643.520	624.884	-
10. Ticari borçlar	(29.047.890)	(8.092.591)	(6.606.517)	(1.048.255)	(264.691)
11. Finansal yükümlülükler	(133.748.602)	(57.377.299)	(21.943.625)	-	-
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	(72.141.887)	(47.218.498)	(342.560)	-	-
13. Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)	(234.938.379)	(112.688.388)	(28.892.702)	(1.048.255)	(264.691)
14. Ticari borçlar	-	-	-	-	-
15. Finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-
17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	-	-	-	-	-
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	(234.938.379)	(112.688.388)	(28.892.702)	(1.048.255)	(264.691)
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	-	-	-	-	-
19a. Hedge edilen toplam varlık tutarı	-	-	-	-	-
19b. Hedge edilen toplam yükümlülük tutarı	-	-	-	-	-
20. Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (9+18+19)	(36.291.463)	(69.502.199)	32.750.818	(423.371)	(264.691)
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	35.850.424	(22.283.701)	33.093.378	(423.371)	(264.691)
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	-	-	-	-	-
23. İhracat	149.992.527	58.895.933	33.126.944	4.331.594	-
24. İthalat	151.405.544	36.060.533	47.804.806	7.070.534	1.107.478

Ayrıca, Şirket 31 Aralık 2008 tarihi itibarı ile 53.000.000 ABD Doları değerinde forward anlaşması yapmıştır. İlgili forward anlaşmasına göre Şirket 37.975.909 EURO karşılığı 53.000.000 ABD Doları satın alacaktır (Dipnot 37).

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle Şirket'in vergi öncesi kârının diğer değişkenler sabit tutulduğunda, ABD Doları, Euro ve İngiliz Sterlini'ndeki %10 değişiklik karşısındaki duyarlılık analizi aşağıdaki gibidir:

Döviz kuru duyarlılık analizi		
Cari Dönem		
	Kâr/Zarar	Kâr/Zarar
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
<i>ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	7.850.227	(7.850.227)
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- ABD Doları net etki (1+2)	7.850.227	(7.850.227)
<i>Euro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
4- Euro net varlık/yükümlülüğü	7.976.265	(7.976.265)
5- Euro riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- Euro net etki (4+5)	7.976.265	(7.976.265)
<i>İngiliz Sterlini'nin TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
7- İngiliz Sterlini net varlık/yükümlülüğü	(1.931.731)	1.931.731
8- İngiliz Sterlini riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- İngiliz Sterlini varlıkları net etki (7+8)	(1.931.731)	1.931.731
<i>İsviçre Frangı'nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
10- İsviçre Frangı net varlık/yükümlülüğü	-	-
11- İsviçre Frangı riskinden korunan kısım	-	-
12- İsviçre Frangı varlıkları net etki (10+11)	-	-
Toplam (3+6+9+12)	13.894.761	(13.894.761)

Döviz kuru duyarlılık analizi		
Önceki Dönem		
	Kâr/Zarar	Kâr/Zarar
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
<i>ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(3.369.964)	3.369.964
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- ABD Doları net etki (1+2)	(3.369.964)	3.369.964
<i>Euro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
4- Euro net varlık/yükümlülüğü	7.084.631	(7.084.631)
5- Euro riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- Euro net etki (4+5)	7.084.631	(7.084.631)
<i>İngiliz Sterlini'nin TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
7- İngiliz Sterlini net varlık/yükümlülüğü	(92.820)	92.820
8- İngiliz Sterlini riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- İngiliz Sterlini varlıkları net etki (7+8)	(92.820)	92.820
<i>İsviçre Frangı'nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
10- İsviçre Frangı net varlık/yükümlülüğü	(36.804)	36.804
11- İsviçre Frangı riskinden korunan kısım	-	-
12- İsviçre Frangı varlıkları net etki (10+11)	(36.804)	36.804
Toplam (3+6+9+12)	3.585.043	(3.585.043)

31 Aralık 2009 tarihi itibariyle, Şirket'in türev aracı bulunmamaktadır.

31 Aralık 2008 tarihinde, Şirket, EURO ABD Doları paritesindeki dalgalanmadan doğan riski ortadan kaldırmak için 31 Aralık 2008 tarihinde Yapı Kredi Bankası aracılığıyla toplam 53.000.000 ABD Doları değerinde forward anlaşması yapmıştır. İlgili anlaşmanın vadeleri ve pariteleri aşağıdaki gibidir:

Tutar	Para birimi	Parite	İşlem tarihi	Vade tarihi
15.000.000	ABD Doları	1,3973	31.12.2008	15.05.2009
12.000.000	ABD Doları	1,3959	31.12.2008	30.06.2009
11.000.000	ABD Doları	1,3947	31.12.2008	06.08.2009
12.000.000	ABD Doları	1,3944	31.12.2008	12.10.2009

b) Faiz pozisyonu tablosu ve ilgili duyarlılık analizi

Faiz oranı riski

Şirketin faize duyarlı önemli bir varlığı yoktur. Şirket'in gelirleri ve faaliyetlerinden nakit akımları, büyük oranda piyasa faiz oranındaki değişimlerden bağımsızdır.

Şirket'in faiz oranı riski, kısa dönem borçlanmasından ve vadeli mevduatlarından kaynaklanmaktadır. Şirket'in almış olduğu banka kredileri ve vadeli mevduatları sabit faizli olmakla beraber, operasyonların devamı için gelecek dönemlerdeki krediler ve mevduatlar ileride gerçekleşecek faiz oranlarından etkilenmektedir.

1 Ocak 2008'den itibaren geçerli olan UFRS 7 "Finansal Araçlar" standardı kapsamında, Şirket'in faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki gibidir:

Faiz pozisyonu tablosu		Cari dönem	Önceki dönem
	Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan varlıklar	-	-
	Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-
Finansal yükümlülükler		141.225.475	210.331.455
	Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar		-	-
Finansal yükümlülükler		-	-

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla, Şirket'in finansal yükümlülükleri sabit faizli banka kredilerinden oluşmaktadır.

Sermaye yönetimi

Sermayeyi yönetirken Şirket'in hedefleri, ortaklarına getiri, diğer hissedarlara fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Şirket'in faaliyetlerinin devamını sağlayabilmektir.

Sektördeki diğer şirketlerle paralel olarak Şirket sermaye yönetiminde borç sermaye oranını izlemektedir. Bu oran net borcun toplam sermayeye bölünmesiyle bulunur. Net borç, nakit ve nakit benzeri değerlerin toplam borç tutarından (bilançoda gösterildiği gibi kredileri, ticari ve diğer borçları içerir) düşülmesiyle hesaplanır. Toplam sermaye, bilançoda gösterildiği gibi özsermaye ile net borcun toplanmasıyla hesaplanır.

	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Toplam borçlar (*)	363.092.844	345.908.718
Eksi: Nakit ve nakit benzeri değerler (Not 6)	(31.881.177)	(65.911.910)
Net borç	331.211.667	279.996.808
Toplam özsermaye	173.122.964	147.897.591
Toplam sermaye	504.334.631	427.894.399
Borç/sermaye oranı	%66	%65

(*) 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla, toplam borcun içerisinde siparişler için alınan 156.843.558 TL'lik (31 Aralık 2008 - 72.141.887 TL) avans bulunmaktadır. Bu avans düşülerek Borç/sermaye oranı hesaplanırsa, 31 Aralık 2009 tarihinde söz konusu bu oran %50 (31 Aralık 2008 - %58) olacaktır.

39. Finansal araçlar (gerçeğe uygun değer açıklamaları ve finansal riskten korunma muhasebesi çerçevesindeki açıklamalar)

Rayiç bedel, bir finansal enstrümanın zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında gönüllü taraflar arasındaki bir cari işlemde el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa, oluşan bir piyasa fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Finansal enstrümanların tahmini rayiç bedelleri, Şirket tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme metodları kullanılarak tespit edilmiştir. Rayiç bedel tahmininde ve piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler kullanılır. Buna göre, burada sunulan tahminler, Şirket'in bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Şirket, finansal araçların kayıtlı değerlerinin makul değerlerini yansıttığını düşünmektedir.

Finansal varlıklar: Yabancı para cinsinden parasal kalemler dönem sonu kurları kullanılarak çevrilmektedir. Finansal aktiflerin, kısa vadeli olmaları ve kredi kaybının önemsenmeyecek ölçüde olmasından dolayı, rayiç değerlerin taşınan değerlerine yakın olduğu kabul edilir.

Finansal yükümlülükler: Yabancı para cinsinden parasal kalemler dönem sonu kurları kullanılarak çevrilmektedir. Ticari borçların ve diğer parasal yükümlülüklerin, kısa vadeli olmasından dolayı, rayiç değerlerin taşınan değerlerine yakın olduğu kabul edilir. Uzun vadeli sabit faizli banka kredilerinin, bilanço tarihi itibarıyla geçerli olan sabit faiz oranı ile değerlendirildiğinde, rayiç değerinin taşınan değere yakın olduğu görülmüştür. Kısa vadeli kredilerinin ise vadelerinin kısa olması nedeniyle taşınan değerlerinin rayiç değeri yansıttığı varsayılmaktadır.

40. Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Bilanço tarihinden sonra mali tabloyu etkileyen önemli bir husus bulunmamaktadır.

41. Finansal tabloların önemli ölçüde etkileyen ya da finansal tabloların açık, yorumlanabilir ve anlaşılabilir olması açısından açıklanması gereken diğer hususlar

Finansal tabloları önemli ölçüde etkileyen ya da finansal tabloların açık, yorumlanabilir ve anlaşılabilir olması açısından açıklanması gerekli başka bir husus bulunmamaktadır.

OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SANAYİ A.Ş.
MALİ ORANLAR

Likidite Oranları	2009	2008
1- Cari Oran (Dönen Varlıklar / Kısa Vadeli Borçlar)	1.21	0.97
2- Likidite Oranı (Dönen Varlıklar-Stoklar / Kısa Vadeli Borçlar)	0.74	0.64
Mali Bünye Oranları		
1- Toplam Borçların Toplam aktiflere oranı (Kısa V. Borçlar+Uzun V. Borçlar / Toplam Varlıklar)	0.71	0.71
2- Özsermaye / Toplam Borçlar Özsermaye / (Kısa V. Borçlar+Uzun V. Borçlar)	0.40	0.41
Faaliyet Kârlılık Oranları		
1- Satışların Kârlılık Oranı (Vergi Öncesi Kâr / Net Satışlar)	0.07	0.08
2- Aktiflerin Kârlılık Oranları (Vergi Öncesi Kâr / Toplam Varlıklar)	0.06	0.07
3- Özkaynakların Kârlılık Oranı (Net Dönem Kârı / Özsermaye)	0.20	0.24

Otokar

2009
FAALİYET
RAPORU

müşteriye
bakmak,
başarıyı
görmek

Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu **86-95**

Otokar

OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SANAYİ A.Ş. KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ UYUM RAPORU

1. KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM BEYANI

Kurumsal yönetim kalitesini ortaya çıkaran söz konusu ilkeler şirketimiz tarafından benimsenmiş olup, bir çoğu halen uygulanmaktadır. Kamunun aydınlatması, şeffaflığın sağlanması, pay ve menfaat sahipleri ile Yönetim Kurulu'nu ilgilendiren karar ve işlemlerde, Kurumsal Yönetim İlkeleri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılmasını hedeflemektedir.

SPK'nın 10.12.2004 tarih ve 48/1588 sayılı toplantı kararı gereğince, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda (İMKB) işlem gören şirketlerin 2004 yılına ilişkin faaliyet raporlarından başlamak üzere, faaliyet raporlarında ve varsa İnternet sitelerinde söz konusu Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyumuyla ilgili beyanlarına yer vermeleri uygun bulunmuştur. Buna göre Otokar Otobüs Karoseri Sanayi A.Ş., 2009 Faaliyet Raporu'na aşağıdaki ilkelere uyum konusundaki bilgileri eklemiştir. UYUM RAPORU aşağıda bilgilerinize sunulmuş olup, ayrıca Şirketimiz internet adresinden (www.otokar.com.tr) ulaşılarak incelenebilir.

BÖLÜM I - PAY SAHİPLERİ

2. Pay Sahipleri İle İlişkiler Birimi

Otokar Otobüs Karoseri Sanayi A.Ş.'de pay sahipleri ile ilişkiler, Pay Sahipleri ile İlişkiler Birimi tarafından yürütülmektedir. Birimin yürüttüğü başlıca faaliyetler arasında şunlar yer alır:

- Şirketimizin yurt içi ve yurt dışı olmak üzere, bireysel ve kurumsal yatırımcılara tanıtımının yapılması; potansiyel yatırımcıların ve hissedarların bilgilendirilmesi,

Konu ile ilgili, Hüseyin Odabaş ve Yasemin Orhon yetkili olup, arf@otokar.com.tr adresinden e-mail ile veya (0264) 229 22 44/411 dahili numarasından ulaşılarak bilgi alınabilir.

- Yönetim Kurulu' na raporlama yapmak,
- Genel Kurul öncesi toplantı hazırlıklarının yapılması, ilgili dokümantasyonun hazırlanması, ana sözleşme değişikliklerine ilişkin ön izinlerin alınarak Genel Kurul'un onayına sunulması,
- Şirket Genel Kurul toplantısının yapılması, pay sahiplerinin yararlanabileceği dokümanların hazırlanması, tutanakların talep edenlere gönderilmesi,
- Hissedarlarımızın bilgilendirilmesi,
- SPK'nın Seri VIII, No:39 sayılı tebliği dikkate alınarak gerekli Özel Durum Açıklamalarının İMKB ve SKP'na bildirilmesi,
- Sermaye Piyasası Kanunu ile ilgili mevzuatta meydana gelen değişikliklerin takip edilmesi ve şirket ilgili birimlerinin dikkatine sunulması,
- Pay sahiplerinin temettü ödemelerinin sağlanması,
- Üçer aylık dönemler itibarıyla mali tabloların ve faaliyet raporlarının oluşturulması.

Söz konusu işlemlerde, Hüseyin Odabaş ve İrfan Özcan yetkili olup, arf@otokar.com.tr adresinden e-mail ile veya (0264) 229 22 44/410 dahili numarasından ulaşılarak bilgi alınabilir.

3. Pay Sahiplerinin Bilgi Edinme Haklarının Kullanımı

Son Genel Kurul Toplantısı'na ait hazır bulunanlar cetveline adını yazdırarak katılan 20 pay sahibi mali ve idari konularda bilgilendirilmiştir. Yıl içinde Genel Müdür ve Şirket Üst Düzey Yöneticilerinin de katıldığı Aracı Kurum Analistlerine yönelik bir Yatırımcı Toplantısı düzenlenmiştir. Ayrıca Mali İşler Birimi tarafından Aracı Kurum Analistleri ile 25 adet birebir toplantı gerçekleştirilmiştir.

Şirket internet (web) sitesinde, "Yatırımcılarla İlişkiler" bölümü ve bağlantılı linkler yanısıra "İMKB" verilerine ulaşabilecekleri bilgilere yer verilmiştir.

Ana sözleşmemizde özel denetçi atanması talebi bireysel bir hak olarak düzenlenmemiştir. Bu yönde hissedarlarımızdan herhangi bir talep de gelmemiştir. Şirket faaliyetleri, Genel Kurul'da tespit edilen Bağımsız Dış Denetçi ve Genel Kurul'da seçilen Denetçiler tarafından periyodik olarak denetlenmektedir.

4. Genel Kurul Bilgileri

2009 yılı içinde sadece Olağan Genel Kurul yapılmıştır. Genel Kurul'a çoğunluğun katılımı sağlanmıştır. Ayrıca, yazılı ve görsel basın temsilcileri ile, çeşitli aracı kurum ve kuruluş yetkilileri ile izleyici hüviyetinde katılmak isteyenlerin tümüne bu imkan verilmiştir.

Genel Kurul toplantısına davet Türk Ticaret Kanunu (TTK), Sermaye Piyasası Kanunu ve şirket ana sözleşmesi hükümlerine göre, Yönetim Kurulunca yapılmaktadır. Genel Kurul'un yapılması için Yönetim Kurulu kararı alındığı anda İMKB ve SPK'ya açıklamalar yapılarak kamuoyu bilgilendirilmektedir.

Ayrıca Genel Kurul'dan en az 21 gün önce Genel Kurul'un toplanacağı yer, gündem, varsa ana sözleşme değişiklik tasarımları ve vekaletname örneği Türkiye baskılı 2 adet günlük gazetede yayımlanır. Bu ilanda ilgili döneme ait bağımsız denetimden geçmiş mali tabloların nerelerde incelemeye açık olduğu belirtilmektedir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Hükümet Komiseri gözetiminde yapılmakta olan Genel Kurullarımızda pay sahiplerinin soru sormaları ve konu hakkında söz alarak fikir beyan etmeleri en doğal haklarıdır. Dolayısıyla, Şirketimiz ortaklarının Genel Kurul'da soru sorma hakları, Gündem maddeleriyle ilgili öneri sunmaları, verdikleri öneriler üzerinde konuşma yapmaları Divan tarafından usulüne uygun olarak sağlanmaktadır.

Genel Kurul Tutanakları web sitemizde yer almaktadır. Ayrıca şirket merkezinde bu tutanaklar hissedarlarımızın incelemesine açık olup, talep edenlere verilmektedir.

Şirket Ana Sözleşmesi'nin "Amaç ve Konusu" başlıklı 4. maddesinde yapılabilecek faaliyetler yer almış olup, bu maddenin Genel Kurul'ca değiştirilmesi suretiyle bir karar alınmadıkça Şirket dilediği işleri yapamaz. Şirket, birleşme, devralma veya bölünme gibi konularda Yönetim Kurulu'nun teklifi üzerine, keyfiyet Genel Kurulun tasvibine sunulmuş karara bağlanır. Genel Kurul'un onayından geçmiş bulunan Ana Sözleşmemizin ilgili maddesinde bahsedildiği üzere, Şirket, her nevi gayrimenkulü alabilir, satabilir, yaptırabilir, kiralayabilir, ipotek alabilir veya ipotek edebilir, bunlar üzerinde diğer aynı haklar tesis edebilir. Bu vesileyle, Şirket Ana Sözleşmesi'nin bu ve diğer maddelerini de kapsayacak şekilde en son haline ilgili web sitemizden (www.otokar.com.tr) ulaşılabilir.

Yıllar itibarıyla, Genel Kurul Tutanakları ve hazırlanmış cetvellerinin tümüne Şirket Genel Merkezimizden ulaşmak mümkün olduğu gibi, son 3 yıla ait Genel Kurul Toplantı Tutanakları'na da web sitemizden ulaşılabilir.

5. Oy Hakları ve Azınlık Hakları

Şirketimizde oy haklarının kullanımına yönelik ana sözleşmemizde bir imtiyaz bulunmamaktadır.

Genel Kurulda temsil ve oy kullanma şekline ilişkin düzenlemeler doğrultusunda (Ana Sözleşme'nin 18. maddesi) oy hakları kullanılır. Sermaye Piyasası Kurulu'nun vekaleten oy kullanmaya ilişkin düzenlemelerine uyulur.

Ana Sözleşmemizde azınlık paylarının yönetimde temsili ile birikimli oy kullanma yöntemine yönelik düzenlemeler yer almamaktadır.

6. Kâr Dağıtım Politikası ve Kâr Dağıtım Zamanı

Şirketimiz Türk Ticaret Kanunu hükümleri, Sermaye Piyasası Mevzuatı, Vergi Mevzuatı ve diğer ilgili mevzuat ile esas sözleşmemizin kâr dağıtımını ile ilgili maddeleri çerçevesinde kâr dağıtımını yapmaktadır.

Kâr dağıtımının belirlenmesinde, uzun vadeli topluluk stratejimiz, şirketimiz, iştirak ve bağlı ortaklıklarının sermaye gereksinimleri, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu dikkate alınmaktadır.

İlke olarak, Sermaye Piyasası Mevzuatı çerçevesinde hazırlanan ve bağımsız denetime tabi tutulan finansal tablolarda yer alan net dönem kârı esas alınarak, Sermaye Piyasası Mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde hesaplanan "dağıtılabilir dönem kârı"nın asgari % 50'si nakit veya bedelsiz hisse şeklinde dağıtılır.

Hesaplanan asgari dağıtılacak kârın, çıkarılmış sermayenin %5'inden az olması halinde kâr dağıtımı yapılmaz.

Genel kurulda alınacak karara bağlı olarak dağıtılacak temettü, tamamı nakit veya tamamı bedelsiz hisse şeklinde olabileceği gibi, kısmen nakit ve kısmen bedelsiz hisse şeklinde de belirlenebilir.

Kâr dağıtımı nakit şeklinde ise ilgili hesap dönemini izleyen en geç beşinci ayın sonuna kadar, bedelsiz hisse şeklinde ise en geç altıncı ayın sonuna kadar tamamlanır.

Kâr dağıtım politikası çerçevesinde, temettü ilgili hesap dönemi itibariyle mevcut payların tümüne eşit olarak dağıtılır. Esas sözleşmemizin 24. maddesi çerçevesinde dağıtım gerçekleştirilir.

Şirketimizin son yıllarda gerçekleştirmiş olduğu temettü dağıtımları, şirket çıkarılmış sermayesine göre aşağıdaki gibidir.

YILLAR	Çıkarılmış SERMAYE (TL)	Çıkarılmış SERMAYEYE GÖRE TEMETTÜ %'Sİ	DAĞITILAN TEMETTÜ TUTARI
2001 YILI KÂRINDAN	7.069.800	%65,00	4.595.370
2002 YILI KÂRINDAN	7.834.774	%55,50	4.348.299
2003 YILI KÂRINDAN	24.000.000	Cari yıl kârının, UFRS'ye göre oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsubundan dolayı temettü dağıtılamamıştır.	
2004 YILI KÂRINDAN	24.000.000	%60,00	14.400.000
2005 YILI KÂRINDAN	24.000.000	%40,00	9.600.000
2006 YILI KÂRINDAN	24.000.000	%125,00	30.000.000
2007 YILI KÂRINDAN	24.000.000	%125,00	30.000.000
2008 YILI KÂRINDAN	24.000.000	%30,00	7.200.000

7. Payların Devri

Ana sözleşmemizde, pay sahiplerinin paylarını serbestçe devretmesini zorlaştırıcı uygulamalar ve pay devrini kısıtlayan hükümler mevcut değildir.

BÖLÜM II - KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK

8. Şirket Bilgilendirme Politikası

Otokar, kamuoyunu etkin, şeffaf ve sürekli biçimde aydınlatmak için zamanında, doğru, eksiksiz, anlaşılabilir bilgilerin sunulmasını amaçlayan bir bilgilendirme politikası izlemektedir. Ticari sır kapsamında olmaması kaydıyla, şirket'in vizyon ve hedefini, geçmiş performansını, beklentilerini kamuya, ilgili yetkili kurumlarla, mevcut ve potansiyel yatırımcılarla ve pay sahipleriyle eşit bir biçimde paylaşmayı; Otokar'a ait finansal bilgileri genel kabul gören muhasebe prensipleri ve Sermaye Piyasası Hükümleri çerçevesinde ilan ederek etkin ve açık bir iletişim platformu oluşturmayı hedeflemektedir.

Kamuyu aydınlatmaya ilişkin tüm uygulamalarda Sermaye Piyasası Mevzuatı'na ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası düzenlemelerine uyum gösterir ve SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde en etkin iletişim politikasını uygulamayı amaçlar.

Şirketimizin medya ile olan iletişimi Kurumsal İletişim Birimi tarafından yürütülmekte olup, Beril Aksoy Gönüllü, kyl@otokar.com.tr adresinden e-mail ile veya (0216) 489 29 50/268 dahili numarasından ulaşarak bilgi alınabilir.

Şirketimizde, kamuyu bilgilendirmekle sorumlu birim ise Mali İşler ve Pay Sahipleri ile İlişkiler Birimi (Hüseyin Odabaş ve İrfan Özcan, arf@otokar.com.tr adresinden e-mail ile veya (0264) 229 22 44/410 dahili numarasından ulaşılabilir) olup, gerekli görülen bilgi ve belgeler kamuya duyurulmaktadır.

9. Özel Durum Açıklamaları

2009 Yılı içerisinde, şirketimizce 13 adet özel durum açıklaması yapılmıştır. SPK ve İMKB tarafından ek açıklama istenilen durum olmamıştır. Şirketimiz yurt dışı borsalarda kote olmadığından SPK ve İMKB dışında Özel Durum Açıklaması yapılması gerekmemektedir. Özel Durum Açıklamaları, Kanunun öngördüğü süreçte yapıldığından SPK tarafından yaptırım uygulanmamıştır.

10. Şirket İnternet Sitesi ve İçeriği

Şirketimizin aktif ve güncel bir internet sitesi mevcuttur. Söz konusu internet adresinde Şirketimiz hakkında talep edilebilecek muhtelif bilgilere kapsamlı olarak yer verilmiştir. Gelişmelere göre güncelleştirilen bu sitemizde SPK tarafından öngörülen asgari hususları da içeren bir "yatırımcı ilişkileri" bölümü bulunmaktadır. Şirket Faaliyet Raporumuz basılı olarak temin edilebileceği gibi, ayrıca internet sitesinden de www.otokar.com.tr ulaşılarak incelenebilir durumdadır.

11. Gerçek Kişi Nihai Hâkim Pay Sahibi/Sahiplerinin Açıklanması

Şirketimiz ortaklık yapısında büyük ortaklarımız olarak Koç Holding A.Ş. ve Ünver Holding A.Ş. haricinde % 5 oranını geçen ve bilenen başka bir pay sahibi bulunmamaktadır.

Yönetim Kurulu üyeleri, üst yönetim ve sermayenin doğrudan yada dolaylı olarak %5'ine sahip pay sahipleri, Şirketin sermaye piyasası araçları ve hisse senetleri üzerinde yapmış oldukları işlemleri ve sonuçlarını kamuya açıklarlar, yatırımcıyı etkileyebilecek özel bir durum mevcut değildir.

12. İçeriden Öğrenebilecek Durumda Olan Kişilerin Kamuya Duyurulması

Şirketin sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek nitelikteki bilgilerine ulaşabilecek kişiler Yönetim ve Denetim Kurulumuz ile Şirket Üst Düzey yöneticileri olarak ifade edilebilir. Bu vesileyle, Şirketimizin mevcut Yönetim Kurulu'nu oluşturan, Sn. Kudret Önen, Sn. Halil İbrahim Ünver, Sn. Alpay Bağrıaçık, Sn. Ali Tarık Uzun, Sn. Dr. Bülent Bulgurlu, Sn. Serdar Görgüç ve Sn. Taylan Bilgel, Denetim Kurulu'nu oluşturan Sn. Metin Utkan ve Sn. Serkan Özyurt ile üst düzey yöneticilerimiz Sn. Hüseyin Odabaş, Sn. Ali Rıza Alptekin, Sn. Murat Ulutaş, Sn. H.Basri Akgül ve Sn. Mustafa Bakırcı'nın isimleri bu pozisyondaki kişilerin listesi olarak açıklanabilir.

Şeffaflık ile şirket çıkarlarının korunması arasındaki dengeyi sağlamada tüm şirket çalışanlarının içeriden öğrenilen bilgilerin kullanımıyla ilgili kurallara dikkat etmesine çok önem verilmektedir.

Çalışma süresince öğrenilen, şirkete ait, gerekli kişiler dışında bilinmesi şirketçe arzu edilmeyen, ticari sır olarak nitelendirilebilecek bilgiler 'Şirket Bilgisi' olarak kabul edilir. Tüm çalışanlar Otokar A.Ş.'de çalışırken ve sonrasında şirket bilgisini korurlar, doğrudan veya dolaylı olarak kullanmazlar, bu yönde bilgiyi koruma taahhünamesi imzalarlar.

BÖLÜM III - MENFAAT SAHİPLERİ

13. Menfaat Sahiplerinin Bilgilendirilmesi

Şirket ile ilgili menfaat sahipleri, kendilerini ilgilendiren hususlarda gerektiğinde toplantılara davet edilerek veya telekomünikasyon araçları kullanılarak bilgilendirilmektedir.

14. Menfaat Sahiplerinin Yönetime Katılımı

Menfaat sahiplerinin idari konulardaki iyileştirme çalışmalarına katılımı ve bu yönde aktif olarak fikirlerini beyan edebilecekleri ve değerlendirmelerde bulunabilecekleri uygulamalar işletme bünyesinde hazırlanmış prosedürlere bağlı olarak yürütülmektedir. EFQM modelinden, tüm beyaz ve mavi yakalıların katılımına açık özdeğerlendirme toplantılarından, açık kapı toplantılarına kadar toplam kalite felsefesine dayanan ve verimliliği artırmayı hedefleyen, bu konuda gerek çalışanların, gerekse tedarikçi ve müşterilerin taleplerini yansıtılabildikleri sistematik toplantılar ve eğitim programları ile "çalışma hayatı değerlendirme anketi" gibi araştırmalar sözkonusu olup, İK politikaları doğrultusunda yürütülmektedir. Bayii teşkilatı toplantılarından, hissedarların fabrika ziyaretlerine kadar ve her kesime yönelik toplum üzerinde etkinliği artıracak çalışmalar yapılmakta ve uygulanmaktadır. Ayrıca, satış ve bayii açısından, müşteri taleplerinin takip edilerek yönetime yansıtıldığı ve bu doğrultuda düzenlemelerin yapılarak gerekli geri bildirim sağlandığı bir sistem mevcuttur.

15. İnsan Kaynakları Politikası

Şirketimizde insan kaynakları politikası kapsamında, personel alımına ve terfi mekanizmasına ilişkin kriterler yazılı olarak belirlenmiştir. İnsan Kaynakları süreci olarak amacımız;

- Doğru işe doğru insan
- Eşit işe eşit ücret ; performansa göre farklılaştırma
- Başarıya bağlı tanıma ve takdir
- Herkes için eşit fırsat

ilkelerine bağlı kalarak, insan gücümüzün yetkinliklerini sürekli geliştirmek ve global rekabet ortamında kalıcı üstünlüğümüzü korumaktır. Bu amaçla belirlenen insan kaynakları sistemlerinin işleyişi prosedürlerle tanımlanır ve tüm çalışanlara duyurulur.

Şirketimizin insan kaynakları politikası oluşturulmuş ve uygulanmaktadır. Bu çerçevede belirlenmiş işe alım politikaları, kâriyer planlaması, çalışanlara yönelik iyileştirme ve eğitim politikaları gibi hususlar Personel Yönetmeliği kapsamında sağlanmaktadır. Çalışanlar ile ilişkileri yürütmek üzere değişik komiteler söz konusu olmakla beraber, herhangi bir temsilci seçimi yapılmamış ve atanmamıştır. Koç Topluluğu'nun hayata geçirdiği İnsan Kaynakları politikalarıyla uyumlu çalışmalar yürütülmekte ve gerek beyaz yakalı, gerekse mavi yakalı personelin hakları ve çalışma koşulları, her hangi bir ayrımcılık veya kötü muameleye maruz kalmayacak şekilde güvence altına alınmıştır. Bu konuda dönem içinde hiç bir şikayet söz konusu olmamıştır.

16. Müşteri ve Tedarikçilerle İlişkiler Hakkında Bilgiler

Mal ve hizmetlerin pazarlanması ve satışında müşteri memnuniyeti öncelikli ve vazgeçilmez hedefimizdir. Müşteri memnuniyeti düzenli olarak raporlanıp takip edilmektedir.

Şirketimiz mal ve hizmetlerinin pazarlanmasında, satışında ve satış sonrasında müşteri memnuniyetini sağlayıcı her türlü tedbir alınmakta ve uygulamalara yer verilmektedir. Müşterinin satın aldığı ürünüme ilişkin talepleri süratle karşılanarak, müşteri bilgilendirilir. Kalite standartları ve yüksek kaliteye ilişkin garantiler sağlanır. Gerek tedarikçilere yönelik ilke ve politikalar, gerekse müşteri odaklı ürün ve hizmetlerdeki memnuniyet kriterleri düzenli olarak ölçülür ve Şirket içindeki ilgili birimlerce takip edilir.

17. Sosyal Sorumluluk

Gerek Fabrikamızın bulunduğu bölge ve gerekse genel olarak kamuya yönelik sosyal çalışmalar çerçevesinde kurumsal sosyal sorumluluk ve toplum üzerinde etki kriterlerine göre faaliyetler düzenlenir. Bu bağlamda dönem içinde yapılan çalışmalara ilişkin Faaliyet Raporu içinde gerekli ve ayrıntılı bilgiler mevcuttur. Dönem içinde çevreye zarardan dolayı hiç bir aleyhte bildirim söz konusu olmayıp, başta çevresel etki değerlendirme raporları olmak üzere faaliyetlerimizle ilgili kayıtlar vardır.

BÖLÜM IV - YÖNETİM KURULU

18. Yönetim Kurulunun Yapısı, Oluşumu ve Bağımsız Üyeler

Şirketimizin mevcut Yönetim Kurulu;
Sn. Kudret Önen -Yönetim Kurulu Başkanı,
Sn. Halil İbrahim Ünver-Yönetim Kurulu Başkan Vekili,
Sn. Dr. Bülent Bulgurlu - Yönetim Kurulu Üyesi,
Sn. Alpay Bağrıaçık- Denetim Komitesi Üyesi,
Sn. Ali Tarık Uzun-Denetim Komitesi Üyesi,
Sn. Serdar Görgüç-Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür,
Sn. Taylan Bilgel-Yönetim Kurulu Üyesi şeklinde oluşmaktadır.

Sayın Serdar Görgüç icracı üye olarak Yönetim Kurulu'nda yer almaktadır. Yönetim Kurulu üyelerinin seçildiği Genel Kurul toplantılarını müteakip, görev dağılımına ilişkin karar almak suretiyle Yönetim Kurulu Başkan ve vekili tespit edilmektedir. Dönem içerisinde Yönetim Kurulu üyeliklerinde boşalma olduğu takdirde Türk Ticaret Kanunu'nun 315. maddesi hükümleri uygulanır. Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin, şirket konusuna giren işleri bizzat veya başkaları adına yapmaları ve bu tür işleri yapan şirketlere ortak olabilmeleri hususunda TTK 334 ve 335. maddeleri kapsamında Genel Kurul'dan onay alınmaktadır.

19. Yönetim Kurulu Üyelerinin Nitelikleri

Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri, en üst düzeyde etki ve etkinlik sağlayacak şekilde oluşur. Kurumsal Yönetim İlkelerinde yer alan hususlar gözetilerek, bu niteliklerle örtüşen ve yönetim konusuna hakim yetkinlikteki kişilerden müteşekkil bir Yönetim Kurulu esas alınmıştır. Yönetim Kurulu Üyeliğine atanacak şahıslarda aranan nitelikler itibariyle bu özellikleri sahip yöneticilerin gerekli bilgi birikimlerine sahip olacak şekilde donanımlı olmalarına dikkat edilir.

20. Şirketin Misyon ve Vizyonu ile Stratejik Hedefleri

Vizyon:

Otokar, kendi teknolojisini geliştirerek, ürünlerinde yerli ve milli kimlik özelliğini korur; topyekün mükemmellik felsefesi ile müşterilerinin, çalışanlarının ve ortaklarının memnuniyetinde sürekliliği sağlamayı hedefler.

Misyon:

Otokar'ın ana görevi, ticari araçlar ile çeşitli savunma sanayi mamüllerini, müşteri beklentileri doğrultusunda, dünya çapında rekabet gücü olan ürünler olarak tasarlamak, üretmek ve pazarlamaktır.

Stratejik Hedefler:

- Özkaynaklarımıza en az %15 kârlılık sağlayarak ve hisse değerimizi artırarak belli dönemler içinde ortalama % 16 oranında büyümek,
- İddialı ve uluslararası rekabet gücüne sahip olduğumuz ürünlerin imalatına odaklanmak,
- Bulduğumuz sektörlerde lider veya ikinci olmak amacıyla teknolojiye yatırım yapmak,
- Faaliyet gösterdiğimiz sektörlerde marka gücümüzü artırmak ve teknolojiye hakim olmak,
- İhracatımızı ve yurtdışı faaliyetlerimizi artırarak gelirlerimizde dış satışların payını arttırmaktır.

Şirketimizin vizyon ve misyonu doğrultusunda belirlenen stratejik hedefler, Yönetim Kurulu tarafından değerlendirilmektedir. Şirket Üst Yönetimince belirlenmiş ve Yönetim Kurulu'umuzca onaylanmış misyon ve vizyonumuza ilişkin değerler Faaliyet Raporumuz içinde mevcut olup, stratejik hedeflerin oluşturulması ve uygulanmasında ilgili birimlerin çalışmaları Üst Yönetimce Yönetim Kurulu'na sunulur ve takip edilir. Yönetim Kurulu yıllık faaliyetlerin gözden geçirilmesi doğrultusunda geçmiş yıl performansını değerlendirmek suretiyle Üst Yönetimin yeni yıl hedeflerini karşılaştırır ve kararlar verir.

21. Risk Yönetim ve İç Kontrol Mekanizması

Şirketin mali ve idari faaliyetlerine bağlı olarak bir risk yönetim ve iç kontrol organizasyonu yapılmış olup, ilgili sermaye piyasası mevzuatı ve düzenlemeleri doğrultusunda işleyişi ve etkinliği Mali İşler Müdürlüğü tarafından takip edilmektedir.

Şirketimizin mali tabloları Yönetim Kurulu Üyelerinden oluşturulan Denetim Komitesi tarafından denetlenmektedir. Ayrıca, TTK'na göre Genel Kurul tarafından atanmış bulunan denetçiler tarafından da denetim fonksiyonu icra edilmektedir.

Şirketimiz, hakim ortaklarından Koç Holding A.Ş.'nin Yönetim Kurulu'na bağlı olarak işlevlerini sürdüren Denetim Grubu Başkanlığı tarafından her türlü mali kontrol ve risk analizini içerecek şekilde denetime tabi olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

22. Yönetim Kurulunun Faaliyet Esasları

Yönetim Kurulu Kararlarına ilişkin konu başlığı veya gündemler, periyodik olarak veya ortaya çıkan gerekler çerçevesinde düzenlenerek hazırlanmaktadır. Ortaya çıkan ihtiyaçlara bağlı olarak Yönetim Kurulu Toplantı sayısı değişiklik gösterebilmektedir. Son üç yılda (2007-2009) toplam 29 adet Yönetim Kurulu Toplantı Kararı alınmıştır. Toplantıya katılım ve çağrı, esas itibariyle Şirket işleri gerek gösterdikçe yapılır ve Yönetim Kurulu toplanır. İletişimi sağlamak için özel bir sekreteryaya kurulmuş olmamakla beraber, Muhasebe Birimince söz konusu Yönetim Kurulu Kararlarına ilişkin gündemlerin hazırlanması, kararların yazılması ve takibi yapılmaktadır. Toplantı Kararlarında eğer farklı oy sözkonusu ise kararda söz konusu şerh düşülmektedir. Karar alınmasında varsa, sorulan soru ve açıklamalara yer verilmektedir.

Yönetim Kurulu toplantılarının gündemi, şirket esas sözleşmesinin açıkça Yönetim Kurulu kararına bağlanmasını emrettiği hususların, Şirket üst yönetimince Yönetim Kurulu üyelerine bildirilmesiyle belirlenmektedir. Bunun dışında, Yönetim Kurulu üyelerinden herhangi birisinin spesifik bir konuya ilişkin karar alınması hususunu Şirket Üst Yönetimine bildirmesiyle de toplantı gündemi belirlenmektedir.

Şirket Yönetim Kurulunda görüşülmesi istenen konular, Mali İşler Bölümünde toplanmakta ve konsolide edilerek gündem oluşturulmaktadır.

Otokar A.Ş. Yönetim Kurulu toplantılarının gündeminin belirlenmesi, TTK 330/II hükmü dairesinde alınan Yönetim Kurulu kararlarının hazırlanması, Yönetim Kurulu üyelerinin bilgilendirilmesi ve iletişimin sağlanması amacıyla Otokar A.Ş. Mali İşler Yöneticisi görevlendirilmiştir.

Yönetim Kurulu toplantılarında açıklanan farklı görüş ve karşı oy gerekçeleri karar zaptına geçirilmektedir. Ancak yakın zamanda bu türde bir muhalefet veya farklı görüş beyan edilmediğinden kamuya açıklama yapılmamıştır.

23. Şirketle Muamele Yapma ve Rekabet Yasağı

Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin, Şirketle işlem yapmaları ve rekabet etmeleri yasak olup, çıkar çatışmasına yol açabilecek bu gibi durumlarda yasal düzenlemelere bağlı olarak konunun uygulanması doğrultusunda gerekli tedbirler uygulanır.

24. Etik Kurallar

Şirket genel anlamda etik kurallara uyulması ve uygulanması yönünde gerekli çalışmaları sürekli yapmakta olup internet sitemizde de yayınlamaktadır. Mevzuat ve düzenlemeler ile uygulamalar bütünü içinde genel kabul görmüş etik kurallara uyulur.

Şirket çalışanları, menfaat sahipleri ve bilgilendirme politikası çerçevesinde, yapılacak yeni düzenlemeler oldukça kamuya açıklanacaktır.

25. Yönetim Kurulunda Oluşturulan Komitelerin Sayı, Yapı ve Bağımsızlığı

Şirketimizde, Yönetim Kurulunun görev ve sorumluluklarını sağlıklı olarak yerine getirmek amacıyla oluşturulmuş, denetimden sorumlu bir komite vardır.

Mali konuların takibi, periyodik mali tablo ve dipnotlarının incelenmesi ve Bağımsız Dış Denetim Raporu'nun onaylanmasını Yönetim Kurulu'na sunmak üzere oluşturulan bu komitede Sn. Alpay Bağrıaçık ile Sn. Ali Tarık Uzun bulunmaktadır.

Şirketin Kurumsal Yönetim İlkeleri kapsamında henüz bir Kurumsal Yönetim Komitesi oluşturulmamıştır. Bu konuda ilgili mevzuat ve SPK'nca yayımlanacak düzenlemeler doğrultusunda hareket edilecektir.

26. Yönetim Kuruluna Sağlanan Mali Haklar

Yönetim Kurulu üyelerine sağlanan haklar Genel Kurul'da kararlaştırılmaktadır. 17.03.2009 tarihli Genel Kurul'da Yönetim Kurulu üyelerine aylık ücret verilmesi hissedarlarca uygun görülmüştür.

Yönetim Kurulu Başkan ve Üyelerine Genel Kurulca kararlaştırılan ücret haricinde herhangi bir menfaat sağlanmamaktadır. Yönetim Kurulu'na yönelik olarak performans veya ödüllendirmeye dayalı herhangi bir uygulama yapılmamaktadır.

Ayrıca dönem içinde herhangi bir Yönetim Kurulu Üyesine ve Şirket Üst Yöneticisine borç verilmemiş, kredi kullanılmamış, üçüncü bir kişi aracılığıyla kredi adı altında menfaat sağlanmamış ve lehlerine kefalet gibi teminatlar verilmemiştir.

Otokar

Otokar